

37

ČESKÉ OVOCE.

ZA SOUČINNOSTI PŘEDNÍCH ČESKÝCH PĚSTITELŮ OVOCE

PÍŠE

JAN ŘÍHA,
OKRESNÍ POMOLOG V CHLUMCI NAD CIDLINOU.

DÍL IV.
MERUŇKY, BROSKVE, SRSTKY, RYBÍZ, MALINY A OSTRUŽINY.

(SE 69 TABULKAMI TŘÍBARVOTISKOVÝMI, REPRODUKOVANÝMI DLE PŘÍRODY
A 106 OBRAZY V TEXTU.)

V PRAZE
NÁKLADEM OVOCNICKÉHO SPODKU PRO KRALOVSTVÍ ČESKÉ
1917.

ČESKÉ OVOCE

DÍL IV.

MERUŇKY, BROSKVE, SRSTKY, RYBÍZ, MALINY A OSTRUŽINY.

ČESKÉ OVOCE.

ZA SOUČINNOSTI PŘEDNÍCH ČESKÝCH PĚSTITELŮ OVOCE

PÍŠE

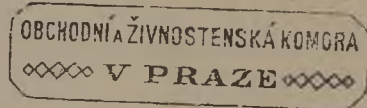
JAN ŘÍHA,

OKRESNÍ POMOLOG V CHLUMCI N. CIDL.

DÍL IV.

MERUŇKY, BROSKVE, SRSTKY, RYBÍZ, MALINY A OSTRUŽINY.

(SE 69 TABULKAMI TŘÍBARVOTISKOVÝMI, REPRODUKOVANÝMI DLE PŘÍRODY
A 106 OBRAZY V TEXTU.)

V PRAZE

NAKLADEM OVOCNICKÉHO SPOLKU PRO KRÁLOVSTVÍ ČESKÉ
1917

SLOVO ÚVODEM.

Byvši z mnoha stran z kruhů přátel „Českého Ovoce“ o to žádáno, odhodlalo se nakladatelství, nedbajíc velikých obětí, vydati další svazek „Českého Ovoce“, který pojednává o Meruňkách, Broskvích, Srstkách, Ryhízec, Malinách a kratičce i o Ostružinách.

Slovesná část vypracována jest výhradně dle přírody a jen tam, kde šlo o to, aby se zjistil původ a rozšíření, použito bylo různých spisů ke konci uvedených.

Nový svazek uspořádán tak jako předešlé. Není dbáno rozdělení vědeckého, a jednotlivé odrůdy následují za sebou, jak v přírodě dozrávají; nemůže tu býti arci nároků na úplnost. Přijato do svazku jen to nejlepší, co na slovo vzatí odborníci, s Bláhou, Maruškou a Rouskem v čele, za nejlepší uznali a doporučili. Záleží jen na vzácných příznivcích ovocnictví našeho, by, nehledíce k nepatrné oběti, dílo toto rozšiřovali a tím zdokonalení i případné další pokračování díla našeho podpořili.

Obrazovou část zhotovili dle přírody tiž umělci se stejnou dokonalostí jako obrazy svazků předešlých v uměleckém velkozávodě „Unie“ v Praze.

Potřebné ovoce ke zhotovení obrazů poskytl s nevšední ochotou p. V. Maruška v Klecanech, dále Zemský pomologický ústav v Troji, velkozávod zahradnický V. Mašek v Turnově, ředitelství vinařsko-ovocnické školy na Mělníce, J. Pařez, vrchní zahradník v Červ. Pečkách, J. Freidl, majetník školek ve Vys. Mýtě, J. Klupak, okresní pomolog v Mladé Boleslavi, V. Barvínek, nájemce zahrad velkostatku v Chlumci n. C., J. Eliáš z Vrbna a Josef Volák, obchodní zahradník v Praze-Vršovicích.

Radou přispěli J. Bláha v Černošicích, E. Rousek, vrchní zahradník v Troji, a z okresních pomologů Jan Doležal v Novém Bydžově a F. Janoušek v Berouně. Začež všem vřelý dík.

Z literatury upotřebily se spisy a použilo se těchto zkratk:

Mor. Ovo.=Moravské Ovoce.

O. Roz.=Ovocnické Rozhledy.

Pixa=Fr. Pixy Klíč štěpařský.

Dittrich=Dittrich's Handbuch der Obstkultur.

Dochnahl=Dochnahl, Der sichere Führer in der Obstkultur.

Gaucher=Gaucher's Pomologie.

H. der Obstk.=Lucas & Oberdieck, Handbuch der Obstkultur.

Jankowski=Jankowski, Sad i ogród owocowy.
Lauche=Lauche, Deutsche Pomologie.
Leroy=Leroy. Dictionnaire de Pomologie.
Maurer=Maurer's Stachelbeerbuch.
Obstg.=Der Obstgarten.
Thomas=Thomas, Guide Pratique de L'Amateur de Fruits.

V Chlumci n.-Cidl., v březnu 1917.

JAN ŘÍHA.

PŘEHLED POPSANÝCH ODRŮD:

MERUŇKY:

1. Velká ranná.
2. Holandská.
3. Uherská.
4. Svatoambrožská.
5. Královská.
6. Holubova.
7. Roztocká.
8. Mělnická melounová *a*.
9. Mělnická melounová *b*.
- 10a. Mělnická mandlová *a*.
- 10b. Mělnická mandlová *b*.
11. Nancyská.
12. Pourtaléská.
13. Turecká.
14. Ananasová.
15. Broskvová.
16. Moorpark-ská.
- 16a. Alexandrijská.
- 16b. Bussierská.
- 16c. Černá.
- 16d. Černá s dlouhým listem.
- 16e. Dámská.
- 16f. Jouyská.
- 16g. Luizetova.
- 16h. Montgametská.
- 16ch. Pestrolistá.
- 16j. Ranslebenova.
- 16k. Syrská.
- 16l. Širázká.
- 16m. Victorie.
- 16n. Kniže K. Oettingen.
- 16o. Flor Ziran.

BROSKVE:

17. Amsdenova.
18. Alexandrova ranná.
19. Beatrice ranná.
20. Riversova ranná.
21. Haleova ranná.
22. Triumph.
23. Madlenka bílá.
24. Bugiodego.
25. Dufourova.
26. Miluše ranná.
27. Purpurová ranná.
28. Madlenka červená.
29. La France.
30. Šafránová.
31. Doueská.
32. Conklingova.
33. Královna zahrad.
34. Venuše.
35. Chartreusská.
36. Valparaiso.
37. Croncelská ranná nektarinka.
38. Elrugeova.
39. Felignyská.
- 39a. Sneed.
- 39b. Le Vainqueur.
- 39c. Elberta.
- 39d. Wilder.
- 39e. Précoce Bagnolet.
- 39f. Dr. Rieger.
- 39g. Schmidbergrova.
- 39h. Miluše.
- 39ch. Karel Kniže Švareenberg.

- 39i. Galandova.
- 39j. Hrabě Jan Harrach.
- 39k. Chojská.
- 39l. Kardinal Fürstenberg.
- 39m. Mechelenská.
- 39n. Bouzkův semenáč.
- 39o. Meruňková broskev.
- 39p. Willermozsova.
- 39r. Waleská.

SRSTKY:

- 40. Wilmontova ranná.
- 41. Mělnická červená.
- 42. Minerova.
- 43. Companion.
- 43a. Dan's Mistake.
- 44. Červená veliká.
- 45. Industrie.
- 46. Roaring Lion.
- 47. London.
- 48. Zelená ranná.
- 49. Neuwiedská ranná.
- 50. Zelená hruškovitá.
- 51. Zelená obrovská.
- 51a. Žlutá obrovská.
- 52. Žlutá nejranější.
- 53. Žlutá kulovitá.
- 54. Zlatěžlutá kulovitá.
- 55. Citronová obrovská.
- 55a. Mount Pleasant.
- 56. Bílá nádherná.
- 56a. Bílá úrodná.
- 57. Bílá císařská.
- 57a. Non plus ultra.
- 57b. Triumphant.
- 57c. Azur.
- 57d. Česká koruna.
- 57e. Lahůdka.
- 57f. Negro.
- 57g. Perla.
- 57h. Podřipský obr.
- 57ch. Skvost Velvarký.
- 57j. Zlatohlav.
- 57k. Crown Bob.
- 57l. Chesire Starr.
- 57m. Maurerův semenáč.

RYBÍZ:

- 58. Císařský bílý.
- 59. Holandský bílý.
- 59a. Bar-le-Duc bílý.
- 59b. Dlouhohrozen bílý.
- 59c. Goeggingerův hruškovitý bílý.
- 59d. Šampaňský bílý.
- 59e. Versaillský bílý.
- 59f. Werderský bílý.
- 60. Fayův úrodný.
- 61. Holandský červený.
- 62. Třešňový červený.
- 63. Versaillský červený.
- 64. Kavkazský červený.
- 65. Goeggingerův červený.
- 65a. Císařský červený.
- 65b. Dlouhohrozen červený.
- 65c. Podivuhodný.
- 65d. Šampaňský červený.
- 65e. Bezjaderný červený.
- 65f. Holandský růžový.
- 65g. Gloire de Sablon.
- 65h. Göppertův červený.
- 65j. Gondouin.
- 65k. Pomona.
- 65l. Prvenec.
- 66. Neapolský černý.
- 66a. Leeův černý.
- 66b. Bang Up.
- 66c. Baldwin.
- 66d. Boskoopský černý.
- 66e. Goliáš.
- 66f. Hnědý.
- 66g. Pestrolistý černý.

MALINY:

- 67. Hornet.
- 67a. Baumforthova.
- 67b. Carterova.
- 67c. Fastolfova.
- 67d. Knevettova.
- 67e. Marlboro.
- 67f. Superlative.
- 67g. Shaffers Colossal.

67h. Royal Church.
67ch. Goliáš.
67j. Podivuhodná červená.
67k. Billiardova.
67l. Fastolfova nová.
68. Antverpská žlutá.
68a. Golden Queen.
68b. Magnum Bonum.
69c. Metská.
69d. Podivuhodná žlutá.
69e. Riever's Orange.

OSTRUŽINY:

70. Arménská.
71. Lawtonova.
72. Lucretia.
73. Kittatiny.
74. Wilsonova ranná.
75. Eisberg.

MERUŇKY

MERUŇKY.

Vlast meruněk není přesně zjištěna, má se však za to, že byly v dobách Alexandra Velikého buď z Arménie nebo z Turkestanu, kdež divoce v hojnosti rostou, přineseny do Řecka a nazvány „berikoka“, také „mala armeniaca“ (armenská jablka). Pod tímto jménem známy byly v Itálii ještě v době Columellově, načež jméno to změněno bylo na „praecocia“, také praecoqua, protože zraje dříve než broskve. Na psoricoccion pozměněné jméno přešlo k Byzantincům, v tvaru al-berquq k Arabům a vráceno bylo Itálii v znění „albercoco“. Ve Španělsku zvali meruňky albericoque, z čehož ve Francii „abricot“ vzniklo. Mezitím však obdrželi Francouzové meruňky z Itálie a nazvali je „armeyne“. Také dle Mathiola známy byly v Německu pod jménem „Armellen“, později Marellen (Marillen).

České jméno meruňka odvozeno dle řed. Polívky z latinského „Armeniaca“, při čemž *a* odvrženo a první slabiky přesmyknuty. Jiní odvozují je však od vlašského amarella (od čehož i polsky morela, moravské marhule), v němž *a* odvrženo a *l* přeměněno v *n*. Sem tam zakořenila se též jména: morulka, marula. (Viz Presl.)

Ovocnická věda starala se až dosud velice málo o meruňky, ač známo jest asi 150 odrůd. Rozdělila je ve čtyři oddělení a to: s plody malými, tmavě červenými (Armeniaca dasycarpa), s plody malými, žlutými a jádry hořkými (Armeniaca mera), s plody velkými, žlutými a jádry hořkými (Armeniaca vulgaris) a „mandlové“ s jádry sladkými (Armeniaca amygdalina). Studium meruněk stíženo jest velice tím, že není význačných značek, plod plodu velice se podobá, tak že mnohdy jen chut, kterou však jen velice vycvičený jazyk vystihne, jest mimo výše uvedené značky směrodatna. Také okolnost, že z pecek nové a nové odrůdy, starým podobné, se pěstují, ztěžuje práci tuto nemálo. Přes to přese všecko zachovala se přece z dávných dob celá řada odrůd, které ještě dnes vedle novějších odrůd se uznávají za nejlepší a jsou podkladem díla našeho.

Osvědčené lahodné odrůdy lze množiti toliko šlechtěním na podložky „psích ok“ (St. Julien), na nichž bývají stromy nejzdravější a nejstálejší. Ruští zahradníci používají k účelu tomu téměř výhradně semenáčů meruněk planých, na nichž se prý stromům zvláště dobře daří. Výsevem pecek docílí se mnohdy taktéž dobrého výsledku, avšak dosti velká řada semenáčů přináší ovoce špatné, tak že nutno je přešlechtiti.

S prospěchem pěstují se meruňky u nás volně jen na teplých stráních povltavských a polabských, kdež se osazuje mnoho zašlých vinic meruňkami. Pěstují se tam jako jinde švestky v souvislých sadech nebo roztroušeny po vinicích. V okolí Mělníka mají i vlastní odrůdy z pecek vypěstované, jichž si velice váží. Na jiných místech jest pěstování meruňek velice omezeno. O nějakém výběru těžko co říci, jsou téměř stejných vlastností. Pro volné pěstování volí se však vždy odrůdy s plody malými, velkoplodé patří na špalír.

Tvar stromů volíme dle polohy. Na teplých stráních daří se s prospěchem stromy polokmenné i vysokokmeny, v chráněných zahradách, k jihu položených stromy nízké, volnému vzrůstu ponechané, kde ty se již nedaří, zbývají pak jen špalíry na zdech i prkených plotech. Nejlepší poloha pro špalíry jest jihovýchodní, z nouze i jihozápadní. Jižní jest arcit' také velmi dobrá, však na podobných horkých místech plody často moučnatější.

Půdy vyžadují spíše suché než vlhké, výhřevné, s bohatým obsahem vápna, kde není, třeba přimíšením vápna neb staré malty půdu upravit i dodat i čeho na živinách chybí. Půdy jílovité, těžké, studené, také i šterkovité nehodí se k sázení meruňek.

Řez meruňek vyžaduje jisté opatrnosti. Kdo nedovede stromů řezati, učiní lépe, nechá-li meruňky růsti podle libosti a spokojí se odříznutím, kde co hustého nebo churavého. Každý řez má se prováděti od začátku do konce srpna, v době té nezůstavuje škodných následků. I ten kdo umí vskutku stromy opatrovati, zaštipuje již od května až do srpna letorosty mohutně se vyvinující, nutě je tak ke kratšímu vzrůstu a tvoření vedlejších větví, které pak plodí obyčejně v druhém roce.

Na zimu kryjí se meruňky na zdech lehce chvojím. třtinou neb čímkoliv jiným, a země kolem kmene pokrývá se zetlelou mrvou, ne snad, že by v dřevě zmrzly, avšak že v nich míza proudí příliš brzo, často již v únoru. Znovu nastalé pak mrazy staví rozvoji tomuto překážky, následkem čehož vyskytuje se klejotok, jemuž za obět padá větev za větví. Proto zřídka kdy se také podaří udržeti špalíry pravidelně rozvětvené a jest výhodnější, třeba ne tak úhledno, nechat stromy volně se vyvíjeti a zcela přirozeně na špalír je uvazovati, odumřelé větve nahradí se snadno jinými.

Meruňky kvetou ze všech ovocných stromů nejdříve a nutno v dobu tu ochrániti je před pozdními, nočními mrazy. Stává se tak různým způsobem. Nejpohodlnější jest arcit', kdy v přístřešku nad špalíry sbalené plachty neb slaměné rohožky spustí se na večer zcela jednoduše dolů a upevní se. Kde toho není, postačí rozestříti po špalírech dlouhou třtinu neb lehké slaměnky k účelu tomu zhotovené. Také stejně poslouží i laťové rámy papírem potažené. Vše to dá se arcit' provésti jen při omezeném počtu stromů a na špalírech, kdežto v rozsáhlých sadech, jaké v Povltaví a Polabí nalézáme, nelze ochrany té prováděti. Staří vinaři i zahradníci pomáhali si tím způsobem, že zapalovali na večer, kdy mráz brozil, předem již připravené hromady různých hmot, které pak hojně kouře vyvinuly. Hromady zapalovaly se se strany, odkud vítr táhl, by celé vinice neb sady v kouř se halily, a tím se mrazu zabránilo. V novější době čini se pokusy s vytápěním sadů a vinic v nádobách, k tomu účelu zvláště sestrojených.

Po šťastném odkvětu nastává nová práce: starati se o to, by v době květnového sucha obdržely stromy hojně vody, jinak malé, v množství nasazené plůdky většinou spadnou.

Jak již podotčeno, moučnatější meruňky často na místech velmi teplých. By se tomu předešlo, protrhávají se, jakmile úplně dorostou a začínají dostávat barvu, uloží

se v chladné místnosti, kdež po několika dnech k potřebě dospívají; tak podržují plnou šťavnatost i výbornou chuť. Nechají-li se na stromech, až změkknou, trátí šťávu a i moučnatěji. Výjimkou jest jen velice málokterá odrůda, nač při popisu jednotlivých odrůd se poukáže. K zasilání na větší vzdálenost nutno česati ještě zcela tvrdé.

V popisech jednotlivých odrůd uvedená doba uzrání jest jen přibližná a záleží nejen na počasí, nýbrž spíše ještě na místě, kde strom roste a jaký má tvar. Na zdi zraje často táž odrůda až i o čtrnáct dní dříve, než na stromě volně rostoucím i v téže zahradě.

V domácnosti spotřebují se meruňky rozmanitým způsobem. Na stole nelze nabídnouti lahodnějšího ovoce nad meruňky úplně vyspělé, šťavou překypující, sladké a kořenilé. Co se nespotřebuje na stole, zpracuje se v kuchyni ať již vařením na jemná povidla, nebo zavařením do cukru. Z jižních zemí dováží se nám hlavně z Uher velké množství merunek čerstvých, z jiných, zvláště z Kalifornie, sušených a v úhledné krabice napěchovaných, které na slunci usušeny ani v nejmenším neztrácejí lahodné chuti, a lze jich upotřebiti jako čerstvých všelijak v kuchyni. Jader, která se, jak již podotčeno, vyskytují sladká i hořká, lze v čas nedostatku upotřebiti místo sladkých i hořkých mandlí. —

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 1.

VELKÁ RANNÁ.

WAHRE GROSSE FRÜHAPRIKOSE.
ABRICOT ESPEREN.

VELKÁ RANNÁ.

O původu této vzácné a ranné meruňky není nic spolehlivého známo. „Moravské Ovoce“ má za to, že jest domovem v Uhrách, kdež se, zvláště kolem Kečkemetu, k vývozu velice hojně pěstuje. Také ve Francii pěstují ji dle Handbuch der Obstkunde ve velké míře již ode dávna pod jménem „Esperenova“. První popis nalézá se v německém Sicklerově díle Teutscher Obstgärtner z roku 1799.

U nás lze ji s prospěchem pěstovati jen na plotech a zdích a toliko ve vínorodých teplých polohách též v tvaru volně rostoucího keře, polokmene neb i vysokokmene a lze ji pro podobné kraje vřele doporučiti.

Co plodnosti se týče, mínění pěstitelů se rozcházejí; mnozí oznamují, že jest velice plodná, jiní naopak, že trvá dlouho, než plodí, pak prý uspokojivě, také neschází ani hlasův, že jest na špalírech málo úrodná, za to prý tím více na polokmenech a vysokokmenech.

Roste velmi bujně a zdravě, letorosty narůstají poměrně dlouhé, jsou zelené, na slunečné straně červeně zahnědlé a hojně tečkované. Oka, jichž bývá vždy několik pohromadě, jsou malá a přiléhají.

Veliké okrouhlé listy mají špičky krátce vytažené, jsou tmavě zelené. málo se lesknou, kraje mají dvojité tupě pilovité a jsou na dlouhých zarudlých řapících. Poměrně malé květy vykvétají později druhých, mají bílé něžně růžově prokvetalé plátky a červenavé kalíšky.

Velikost a tvar plodu znázorňuje připojený obraz, dle plodů ze špalíru, p. Marušskou z Klecan věnovaných, zhotovený. Jednotlivě byly 80—90 g těžké. Na stromech volně rostoucích zůstanou povždy menší, as po 50—60 g. Povrch bývá zhrholen a až do trojhranu zmačknut. Z mělké, nestejně široké stopečné jamky táhne se zprvu hluboký, dále mělký, na temeně opět hlubší žlábek, který se končí pod zvýšeným zhytkem čnělky.

Slupka bývá světlé, na slunci až zlatě žlutá a sličně rudě červeně mramorovaná a jako postříkaná.

Dužnina jest tmavě zlatě žlutá, velice jemná, nezůstává vláken v ústech, chut ušlechtilé sladká.

Pecka, která se při fotografování průřezu poněkud hluboko smekla, vězí zcela volně ve velké dutině. Její velikost a tvar jest jasně znázorňen. Jádru má hořké.

Pravou dobu uzrání nelze přesně udati, zpravidla dospívá as v polovici července. Trhá se několik dní před změknutím, jest pak šťavnatější. V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji mají ji pod čís. 26 „Ranná velká“.

Popisy naléztí lze: H. der Obstk. čís. 22, Lauche D. Pom. čís. 6, Dittrich H. der Obstk. II. str. 375 Wahre grosse Frühaprikose, Dochnahl čís. 19 Grosse Frühaprikose, Leroy Dic. de Pom. čís. 11 „Esperen“; Jankowski Sad i ogród owocowy, Wielka wczesna. Další známá jména: Abricot Esperen, Frühe punktirte A., Frühe Ungarische A., Gros-Abricotin, Gros-Hatif, Gros-Royal, Hongrie (A. de), Large Early Apricot, Précoce d'Esperen, Précoce de Hongrie, Römische A., Royal, Ungarische A., Chrysomela praecox.

VELKÁ RANNÁ.
WAHRE GROSSE FRÜHAPRIKOSE — ABRICOT ESPEREN.

HOLANDSKÁ.
APRIKOSE VON BREDÁ — ABRICOT DE HOLLANDE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□
E) MERUŇKY.
Čís. 2.

HOLANDSKÁ.

APRIKOSE VON BREDA.
ABRICOT DE HOLLANDE.

HOLANDSKÁ.

Z ranných meruněk nalezla největší obliby „Holandská“ jak pro svou velikou plodnost, tak i lahodnou chuť.

Přinesena byla k nám asi z Holandska, od čehož zevšeobecnělo jméno Holandská meruňka, kterého se užívá více než „Bredská“. V Holandsku pěstuje se již odedávna ve velké míře. Blížšího o jejím původu se neví.

Bývá velice často zaměňována s jinými jí podobnými odrůdami, liší se však od nich velice lahodnou chutí a pak výbornou vlastností, že při požívání nezůstávají vlákna v ústech. V krajích vlnorodých daří se velice dobře volně rostoucí krsky, polo- i vysokokmeny, které nabývají prostřední velikosti; v jiných krajích musí se jí vykázati místo podél plotu a zdí a nutno jí vésti po nich v podobě palmy volně rostoucí.

Stromy rostou zdravě a bujně, letorosty jim narůstají dlouhé a silné, zelenavé, na slunečné straně hnědě červenavé a hojně tečkované; oka na nich jsou malá, poněkud odstálá, po několika, obyčejně i s květnými šedými poupaty pohromadě; z nich vyvinující se listy dosahují dle vzrůstu stromu různé velikosti, bývají široce vejčitě kulaté, do špiček náhle ostře zúžené, lesknou se, mají kraje drobně, dvojité pilovitě zoubkované, visí na kratších rudých řapících, na nichž jsou malé žlázy.

Květy rozvíjejí se později než jiné, jsou velké, bílé a mají červenavé kališky.

Připojený obraz, zhotovený dle plodů z pom. út. v Troji, znázorňuje velikost plodu, jak se vyvíjejí za velké úrody na stromech vysokých, kdežto na špalírech bývají asi tak velké, jak znázorňuje černý obraz průřezu. Tvar vystihnout jest dokonale.

U stopky hlubší, pak mělký žlábek končí se na temeni pod zvýšeným zbytkem čnělky.

Slupku mají plody tmavě zlatě žlutou, ve stínu bledší, na slunci hojně tmavě červeně mramorovanou a tečkovanou.

Dužninu mají tmavě oranžově žlutou až červenavou, šťavnatou a tak jemnou, že vlákna se ani nepostřehnou, chuť ušlechtilou, sladkou a dobrou.

Pecka má jádro sladké a vězí zcela volně, také i na vláknech zavěšena v prostranné dutině; v plodech malých však dutinu vyplňuje; její velikost i tvar znázorňuje černý obraz průřezu.

Z pecek vzrůstají velice hojně stejnocenné semenáče.

Dozrává mezi 20.—30. červencem, a lze ji ke všemu upotřebiti.

V zahradách zemského pomol. ústavu v Troji vedena jest pod čís. 15 Bredanská a pod čís. 37 Nizozemská meruňka. Popisy lze nalézt: Mor. Ovoce čís. 115 Meruňka Bredská, H. der Obstk. čís. 7, Lauche D. Pom. V 2., der Obstzüchter roku 1908 Apricose von Breda ool, Dittrich II 385 Mandelapricose, Dochnahl II 31 Holländische Ananas Apricose, Thomas str. 10 a Leroy D. de Pomol. Abricot de Hollande. Dále se jí přikládají jména: Amande, Amande-Aveline, Amande-Douce, Ampuy (A. d'), Aveline, Ananas, Ananas of the Dutch, Breda, Bredaische, Bruxelles (A. de), Double, Grosse Bredaer, Haselnuss Mandel, Holländische, Hol. Ananas, Hol. Mandel, Mandel, Muskateller, Orange (A. d'), Nancy (A. de), Noisette, Persique, Persèque, Pine-Apple, Rotterdam (A. de), Rotterdamer, Marilla hollandica.

JAN ŘÍHA:

ČESKÉ OVOCE

□

E) MERUŇKY.

Čís 3.

UHERSKÁ.

UNGARISCHE BESTE.
ABRICOT DE HONGRIE.

UHERSKÁ.

Ode dávných let přivázejí se k nám koncem července spousty meruněk z Uher, jichž dle jména nikdo nezná; jmenují se jen „uherské“. Tam pěstuje se pro vývoz v míře největší. I u nás jaksi již zdomácněla, a potkáváme se s ní všude a velice často. Ve vínorodých krajích daří se výborně stromy nízké, polovysoké i vysoké, v chladnějších místech prospívají volně rostoucí krsky aneb na špalírech podél zdí i plotu, a jest z malého počtu těch, které se pěstovati dají s jakýmsi prospěchem i v drsnějších místech.

Stromy rostou zdravě, velmi bujně a rozvětřují se v pěkné, velké koruny. Ploditi začínají velice brzo a že jsou v době květu dosti otužilé, plodí spíše a častěji než odrůdy jiné. Po příznivém odkvětu plodí velice hojně.

Letorosty narůstají jim dlouhé a silné, zelené, stranu sluncem ožehlou mají rudou a jsou hojně rzivě tečkovány. Oka na nich jsou malá, špičkami odstávají, bývá jich vždy více, mnohdy s květovými poupaty pohromadě. Listy jsou menší, okrouhlé, s krátkými špičkami, méně se lesknou, mají kraje drobně vroubkované a jsou na červenavých řapících.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodů z pomol. ústavu trojského, znázorňuje velikost plodů, jak asi za hojné úrody na vysokých stromech vzrůstají a bývají as 60 g těžké. Zpravidla zvláště za menší úrody neb na špalírech bývají o hodně větší, asi tak, jak z černého obrazu v průřezu vidno, vážíce pak až 80 g.

Tvar jejich jest dobře vystižen, a jest jen třeba dodati, že mnohé plody jsou úplně okrouhlé, jiné se stran stlačené a také i mírně zhrbolené.

Stopečná jamka bývá těsná a hluboká, v ní vzniká hluboký žlábek, který táhne se pak mělce a jaksi přetřhaně přes nejvyšší bod temene k jedné straně posunutý, kdež končí pod zvýšeným zbytkem čnělky.

Slupka jest málo vlnatá, téměř hladká, leskne se a má barvu oranžově žlutou, strana sluncem ožehlá bývá krvavě červeně mramorovaná a postříkaná.

TMavě, až oranžově žlutá dužnina jest velmi jemná, hojně šťavnatá, sladká a libě kořenitá. Pecka, která má jádro nahořklé, pouští téměř úplně, neb zůstává na několik vlákních viseti; její velikost i tvar jsou černým obrazem úplně znázorněny.

Uzrává dle počasí, obvykle koncem července, a vydrží, dříve byvši zčesána, dosti dlouho. Jest z nejlepších k zasílání a hodí se výborně ke každé potřebě.

V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji vedou ji pod čís. 75 Uherská.

Popisy naléztí lze: Pixa Klíč štěpařský str. 217 Uherská meruňka, Der Fruchtgarten, 1886 str. 237 Ungarische Beste, Thomas, str. 12 Ungarische. Také se jí přikládá jméno Uherka.

UHERSKÁ.
UNGARISCHE BESTE — ABRICOT DE HONGRIE.

SVATOAMBROŽSKÁ.
AMBROSIA-APRIKOSE — SAINT-AMBOISE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 4.

SVATOAMBROŽSKÁ.

AMBROSIA-APRIKOSE.
SAINT-AMBROISE.

SVATOAMBROŽSKÁ.

O původu této z nejchutnějších merunek dočítáme se v H. der Obstk., že vznikla v Itálii v zahradě zahradnické společnosti ve Florencii, obdržela jméno k počtě sv. Ambrože a odevzdána byla zahradnickému závodu Jaminovu v Bourg-la Reine ve Francii, který ji roku 1853 uvedl v obchod.

U nás setkáváme se s ní dosti četně ve větších, zvláště panských zahradách. avšak hojnějšímu jejímu rozšíření brání choulostivost v době květu, brzo vykvétá, tak že květ velmi lehce zmrzá, z kteréž příčiny zřídka kdy hojně plodí. Hodí se tudíž jen na chráněná, teplá místa, nejlépe na zdě, kde může býti aspoň poněkud proti mrazům chráněna. Stromy sázené volně v sadech neb vinicích rostou sice dobře, však plodí zřídka kdy, a to jen na nejteplejších a chráněných místech.

Zato na špalírech vyvinují se plody při jisté pozornosti ve výborné jakosti.

Stromy rostou velmi bujně, rozvětřvují se v husté koruny, avšak podléhají ne-li více, tedy stejně jako jiné klejotoku. Na špalírech aspoň poněkud chráněných začínají ploditi dosti brzo a plodí dosti hojně, nikdy však příliš mnoho; stromy volně pěstované plodí však jen za nejpohodlnějšího odkvětu obstojně, obyčejně málo.

Narůstající letorosty mají barvu jasně zelenou, stranu sluncem ožehlou mají červeně hnědou. Na nich jsou velká, tupě zakončená oka, vždy několik pohromadě, většinou mezi nimi květná poupata.

Listy velké mají tvar vejčité srdčité, delší špičky, lesknou se, kraje mají ostrě dvojité zoubkované a jsou na delších rudých řapících, na nichž bývají malé žlázy.

Květy jsou velké, bílé, mají rudé kališky a vykvétají velice brzo, takže lehce zmrzáji.

Připojený barevný obraz zhotoven byl dle plodů p. Pařezem z Červ. Peček zaslaných a znázorňuje velikost plodů, jaké asi dorůstají za hojnější úrody na špalírech; také bývají i o něco větší, až 50—70 g těžké. Vyskytují se také i o něco menší, kulovitější, jak asi znázorňuje černý obraz průřezu. Se strany bývají stlačeny, tak že příčný průřez jest zcela vejčitý. Ze stopečné jamky, která jest těsná a hluboká, táhne se mělký žlábek, který dělí plody na dvě nesejně veliké polovice a končí pod vyvýšeným zbytkem čnělky po straně nejvyššího bodu temene.

Velmi jemná slupka má barvu světle žlutou, slunečná strana bývá obyčejně jen oranžově žlutá, někdy také lehce červeně postříknutá.

Dužnina má barvu oranžově žlutou až i začervenalou, jest velice jemná, hojně šťavnatá a ušlechtilé kořenitě sladká.

Pecka jest, co do velikosti a tvaru, úplně znázorněna a jest úplně volná; jádro má hořké.

Plod uzrává dle okolností od konce července do polovice srpna.

Výborná na stůl a hledaná v obchodě, ke kterémuž účelu musí býti dříve zčesána.

V zahradách zemského pomol. ústavu v Troji vedou ji pod čís. 68 Svatoambrožská. Popisy naléztí lze: Moravské Ovoce čís. 112 Sv.-Ambrožská meruňka, H. der Obstk. č. 4, Lau. D. Pom. č. 7, Doch. č. 27, Pom. Monatsb. 1900 str. 233, Der Fruchtgarten 1886 str. 238, Obstgarten 1882 str. 354 a 1883 str. 145 všude Ambrosia-Apricose, Liegel čís. 31 Ambrosia-Apricose, L. Dic. de Pom. č. 37 a Thomas str. 10 Saint-Ambroise, Jankowski, Sad i ogród owocowy str. 555 Ambrozja. Dále příkládají se jí jména: Abricot de Saint Ambroise, Di Santo Ambrogio. Chrysomela ambrosia.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 5.

KRÁLOVSKÁ.

KÖNIGS-APRIKOSE.
ABRICOT ROYAL.

KRÁLOVSKÁ.

Podobá se velice Nancyské meruňce, z jejíž pecky asi vznikla. Dle H. der Obstk. pochází z Francie, kdež ji ředitel zahrad v Luxemburgu M. C. Hervy as roku 1808 vypěstoval. Odtamtud rozšířila se dosti rychle a stala se oblíbenou zvláště proto, že není v době květu tolik choulostivá jako jiné, takže spíše a hojněji plodí a hodi se ku pěstování volně rostoucích nízkých i vysokých stromů nejen v krajích vínorodých, ale i na jiných dobře chráněných a teplých místech a domácích zahradách. Na špalírech daří se výborně i na zdech k západu obrácených.

Roste bujně a rozvětňuje se v řidší koruny. Ploditi začíná záhy a skýtá úrodu častěji a hojněji jiných.

Letorosty narůstají slabší, mají barvu sivě zelenou, slunečnou stranu rudou a jsou napříč krátce čárkovitě tečkovány.

Oka na nich jsou tupě kuželovitá, vždy více jich i s květnými poupaty pohromadě.

Listy jsou veliké, okrouhlé, s krátkými špičkami, lesknou se, kraje mají dvojité, hruběji zoubkované, řapíky dlouhé, rudé a na nich více malých žlaz.

Květy rozvíjejí se brzo, jsou velké, mají bílé, u spodu zarůžovělé plátky a zarudlé kalíšky.

Připojený barevný obraz znázorňuje velikost plodů se stromů vysokých, pomologickým ústavem v Troji k tomu věnovaných. P. Maruška z Klecan poslal plody ze špalíru, které byly až o 10 mm v průměru širší. Znázorněný pěkně kulovitý tvar převládá. Jen jednotlivé plody jsou o málo vyšší, naopak některé opět o něco zploštělejší. Dle podobného plodu zhotoven jest černý obraz průřezu. Mělký žlábek dělí plod poněkud nestejně a končí pod zvýšeným zbytkem čnělky na temeni mírně zkoseném. Hluboká stopičná jamka jest dle tvaru plodu těsná neb široká.

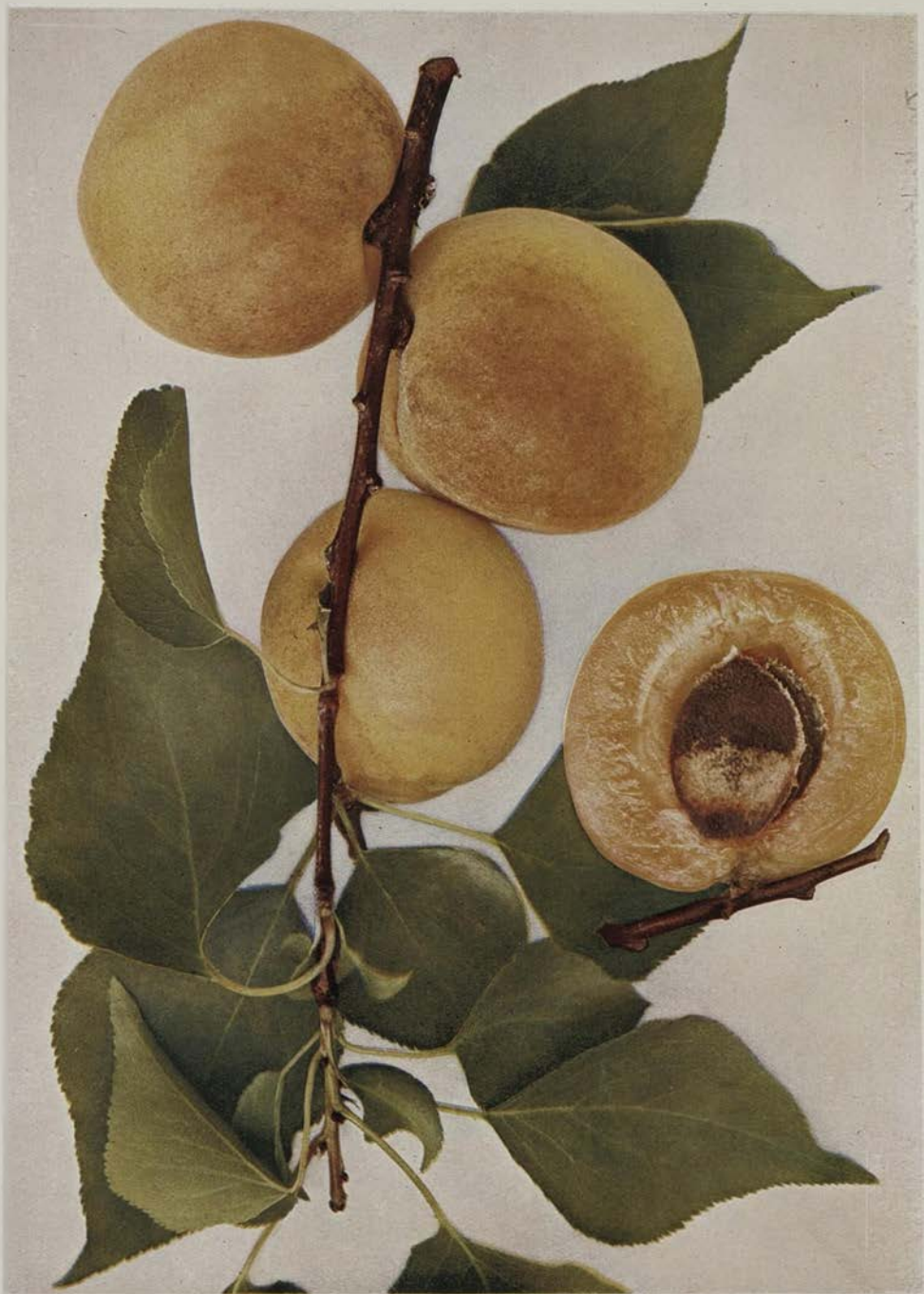
Slupka má barvu pěkně světle meruňkovou, ke stopce zelenavou, slunečná strana jest až oranžově žlutá a jen zcela mírně červeně nastříkaná.

Velmi jemná, tuhá, avšak přece hojně šťavnatá dužnina má chut výbornou, sladkou a libě kořenitou. Pecka vězí úplně volně, neb jen na vláknech zavěšená ve větší dutině, má jádro nahořklé a jest dostatečně znázorněna.

Na špalírech uzrává koncem července, na stromech volných as o týden až 10 dní později. Jest výborná na stůl i pro obchod.

V zahradách zemského pomol. ústavu v Troji chovají ji pod čís. 40 Královská. Popisy lze nalézt: M. Ovoce čís. 113, Pixa, Klič štěp. str. 218 Královská meruňka, Hand. der Obstk. čís. 28, Dittrich III str. 325, Dochnahl čís. 25, Obstgarten 1883 str. 176, všude Königsaprikose se značkou oo. Jankowski str. 556, Leroy Dic. de Pom. čís. 36, Thomas str. 10 Royal. Dále se jí přikládají jména: Královka, Royal de Württemberg, Chrysomela regalis.

KRÁLOVSKÁ.

KÖNIGSAPRIKOSE — ABRICOT ROYAL.

HOLUBOVA.
HOLUB'S ZUCKERAPRIKOSE — SUCRÉ DE HOLUB.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUNKY.
Čís. 6

HOLUBOVA.

HOLUB'S ZUCKERAPRIKOSE.
SUCRÉ DE HOLUB.

HOLUBOVA.

Mezi nejlepší meruňky jakéhokoliv původu náleží bez odporu meruňka Holubova, kterou podařilo se vypěstovati z pecky J. Holubovi, zahradníku hraběte z Nosticů, ke konci šedesátých let minulého století.

Meruňka tato vyznamenává se bujným, zdravým vzrůstem a velmi hojnou plodností. Sdílí však s ostatními velkoplodými odrůdami vadu, že, přijde-li deštivé počasí, když zrají, plody často popraskají a tudíž velice rychle hhní.

Nejlepší tvar stromu pro ni jest špalír na zdi, na těch vyvinují se velice nádherné plody, větší ještě než plody zobrazené, avšak na teplých chráněných místech možno sázeti i stromy volně rostoucí nízké i vysoké, skýtají pak arcíť menších plodů a v míře skrovnější, avšak velmi pěkné.

Stromy rozvětvují se hustě a dosahují vyššího věku než odrůdy jiné, netrpí také tolik klejotokem ani různými chorobami jako jiné druhy.

Letorosty narůstají prostředně silné, tím lépe vyžívají a mrazem netrpí, mají barvu světle zelenou a stranu sluncem ožehlou rudou.

Oka na nich jsou dosti velká a baňatá, bývá jich vždy více, i s květnými poupaty pohromadě.

Listy bývají veliké, tmavě zelené, lesknou se, mají kraje ostře pilovitě zoubkované, řapíky dlouhé, zarudlé, na nich malé žlázy.

Velké, bílé květy rozkvétají záhy a mají rudé kališky.

Velikost i tvar plodů ze špalíru vzatých, které p. Maruška z Klecan k účelu tomu zaslal, znázorňuje připojený barevný obraz. Jednotlivé plody vážily 115—130 g. Se stromů volně rostoucích bývají poměrně menší. Tvar málo se mění, jen ojedinělé plody bývají o málo nižší a kulovitější. Mělký, k oběma koncům hlubší, jako vlákny přetřhaný žlábek dělí plod ve dvě málo nestejně velké polovice a končí na zkoseném, někdy i zcela mírně zašpičatělém temeni v uzounkém hlubokém žlábků, mezi mírnými hrbolky pod zbytkem čnělky, který nevystává.

Hluboká stopečná jamka jest nestejně široká a má kraje zhrbolené.

Slupka se poněkud leskne, jest jemně aksamitová, má barvu mdlé zlatě žlutou, ke stopce zelenavou, stranu sluncem ožehlou až oranžově nadechlou a mnohdy — ne vždy — rudě červeně nastříknutou. Tuhá, avšak přece velmi šťavnatá dužnina jest prostoupena jemnými vlákny, má barvu oranžově žlutou a kol pecky bledší; chut má výbornou, velmi libě kořenitou a sladkou a zcela slabě jemně navinulou.

Pecka, jejíž tvar i velikost černý obraz průřezu znázorňuje, vězí úplně volně ve veliké dutině a bývá se stopkou spojena.

Velké dospělé plody mohou se probírat již kolem 15.—20. července, nejmenší ponechají se déle na stromě, dorostou také; na stromech volně pěstovaných zraje o něco později.

Je to výborný plod na stůl a krásný na prodej.

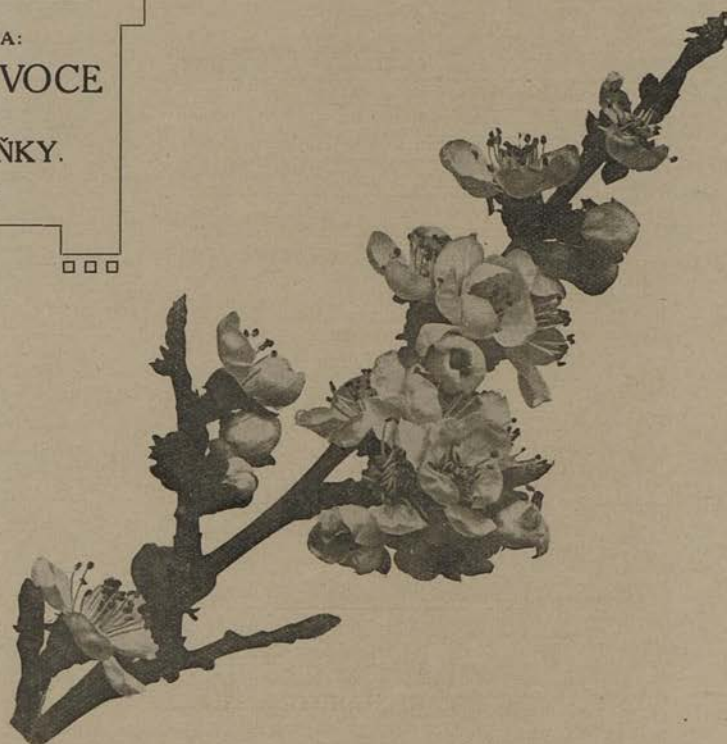
V zahradách zemského pom. ústavu v Troji chovají ji pod čís. 38 Holubova. Popisy naléztí lze: Mor. Ovoce čís. 114, Ovoc. Rozhledy 1914 str. 154 Meruňka cukrová Holubova, Jankowski str. 556 Holuba, Thomas str. 12 Sucré de Holub, Festschrift der Württembergischen Obsthändl. Gezuckerte von Holub.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

čís. 7.

ROZTOCKÁ.

ROZTOCKÁ.

O původu této meruňky sděluje pan Bláha: Asi roku 1885 upozornil mne p. Dr. Brdička, že v jeho zahradě v Roztokách roste na svahu proti jihu stará meruňka, která tam stála již tehdy, když pozemek ten koupil na stavbu vily a založení zahrady, zůstala ze starých stromů tam se nalézajících jediná. Zjistil jsem, že jest to semenáč, nahodile vyrostlý, po nějakém šlechtění nenalezl jsem ani stopy. Majetník tvrdil, že jest to jeho nejlepší meruňka, což jsem musil, bylat' právě úplně zralá, jen potvrditi, byla vskutku výborná. Napomáhala tomu arciť teplá, slunná poloha, dobrá hlinitá půda, pak také, že byla celá zahrada v době sucha vyhřátou vodou zavlažována. Nazval jsem ji „Roztockou“ a začal ji množiti. Došla všude obliby.

Maruška sobě stěžuje, že tato meruňka, zmokne-li několikráte v době zrání, hned rozpuká a hnije, což přičítá také tomu, že příliš hustě plody nasazuje a jest šťavou přeplněna. Kdyby mohly býti špalíry chráněny střechou svrchu přechínající, byly by plody nejpřednější jakosti.

Dle jeho slov jest pro ni nejlepší špalír na podobných místech.

Mateční strom dospěl vysokého stáří, mladší pak rostou bujně, úplně zdravě, a jejich plodnost jest chvályhodna.

Leterosty narůstají dosti silné a dobře vyzrávají, mají barvu jiným zcela podobnou oka na nich jsou malá a vždy několik pohromadě. Listy jsou poměrně velké, měkké, okrouhlé, s krátkou, na stranu přihnoutou špičkou, lesknou se zcela málo, mají kraje drobně i hruběji dvojmo zoubkované a jsou na delších, zelenavých, částečně rudých řapících, na nichž jsou malíčké žlázy.

Velikost i tvar plodů znázorňuje dokonale připojený obraz, zhotovený dle plodů z Klecan. Jednotlivé plody bývají okrouhlejší, vesměs jsou však zhranatělé a se stran stlačené.

V malé, ne hluboké stopečné jamce vzniká hluboký žlábek, který se táhne dále zcela mělce, dělí plod na nestejně části a končí mezi hrbolky zvýšeným zbytkem čnělky na zúženém temeni plodu. Jemná, jako aksamitová slupka, v plné zralosti až téměř průsvitná, má barvu světle meruňkově žlutou, slunečnou stranu až oranžově žlutou a zířka kdy málo zardělou.

Dužninu má velice jemnou, tmavě zlatě žlutou, velice šťavnatou, rozplývá se v ústech, aniž vláken zůstavuje, a má chut výbornou, sladkou a medově kořeněnou.

Velikost i tvar pecky, která vězí dle tvaru plodu zcela volně v menší neb větší dutině, znázorňují jak barevný, tak i černý průřez plodu. Uzárává dle počasí v prvé polovici srpna.

V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji, kamž ji Bláha přenesl, mají ji pod čís. 81. Roztocká.

V literatuře nenalezá se o ní ani zmínky.

ROZTOCKÁ.

MÉLNICKÁ MELOUNOVÁ a).

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□
E) MERUŇKY.
čís. 8.

MĚLNICKÁ MELOUNOVÁ. A)

MĚLNICKÁ MELOUNOVÁ. A)

Výborná tato meruňka vznikla z výsevu mnoha pecek na Mělníku.

K výsevu pecek přikročilo se tam, když shledáno, že semenáčům meruněk daleko lépe se tam daří — jsou tam stromy již 30—40leté, úplně zdravé a i ve stáří velmi plodné — než stromům šlechtěným, které tam velice trpí klejotokem.

Soustavným výběrem pecek z nejlepších plodů s nejzdravějších a nejplodnějších stromů získaných docílilo se více dobrých, rázovitých odrůd.

Množí se většinou zcela věrně výsevem vybraných pecek.

Za nejlepší platí tam meruňky tak zvané melounové, z nichž dvě nejlepší odrůdy jsou pod *a* a *b* Mělnická meruňka zobrazeny. Mimo tyto vznikly z výsevu i malíčké meruňky „Mandlové“, jejichž obrazy následují.

Kolem Mělníka pěstují se v příznivých polohách na každém místě velice hojně a dovážejí se ve značném množství na pražský trh. Sázejí tam stromy polokmenné i vysokokmenné na způsob našich švestek. V témž tvaru lze je doporučiti i pro jiná příznivá místa, kde meruňky vůbec pěstovati lze, kde toho však podnebí nedovoluje, lze je pěstovati na špalírech podle plotů i zdí.

Připojený obraz znázorňuje skutečnou velikost plodů z Mělníka zaslaných ředitelstvem ovocnicko-vinařské školy; váha jednotlivých plodů kolísala mezi 45—68 g. Jak z obrazu patrně, jsou některé plody podlouhlé, k temeni zúžené a se stran zmačknuté, jiné jsou více okrouhlé. Od stopky se táhnoucí žlábek jest zprvu hluboký, pak mělký, dělí plod málo nestejně, táhne se přes nejvyšší bod zkoseného temene, pod nímž končí v malé, ploché jamce, pod tmavým zbytkem čnělky.

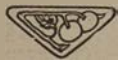
Stopečná jamka jest hluboká a těsná.

Barva aksamitově hladké slupky jest tmavě merunkově žlutá, ve stínu bledší, slunečná strana bývá pěkně rudě červeně skvrnitá a postříkaná.

Oranžově žlutá dužnina jest velmi šťavnatá, úplně jemná, nezůstává vláken v ústech a má chuť výbornou, sladkou a kořenitou.

Pecka, jejíž velikost i tvar černý obraz průřezu úplně znázorňuje, vězí zcela volně ve větší dutině.

Na Mělnicku uzrává dle počasí mezi 20.—30. červencem i později. Lze jí upotřebiti ke všemu. Nějakého popisu nelze nikde naléztí a jiného jména nemá.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

čís. 9.

MĚLNICKÁ MELOUNOVÁ. B)

MĚLNICKÁ MELOUNOVÁ. B)

Druhá odrůda mělnických merunek jest taktéž velice plodná a k vývozu vysoce ceněna.

Plody bývají za přehojné úrody menší, as takové, jak barevný obraz znázorňuje. Bylo jich na zobrazené větévce více, musilo se jich několik však odstraniti, aby druhé lépe vynikly, a zůstaly po nich na větévce, jak i z obrazu patrno, jen kratičké jejich stopky. Při menší úrodě bývají mnohem větší, až tak, jak z černého obrazu průřezu vidno.

Spodek mají širší, k temeni, které bývá povždy zkosené, se zkulaceně úží a z boků jsou jen málo stlačeny. Stopečná jamka bývá širší a mělká, z ní vzniká hluboký, dále pak zcela mělký žlábek, který dělí plod nestejně, tak že jest jedna strana povždy mohutněji vyvinuta a končí pod nejvyšším bodem temene málo zvýšeným zbytkem čnělky. Aksamitově hebká slupka má barvu bledě merunkově žlutou, ve stínu zelenější; strana sluncem ožehlá bývá tmavě, až oranžově žlutá a dílem, ne však vždy, jemně červeně postříknutá.

Zlatě žlutá, kolem pecky bledší dužnina jest velice jemná, plná šťávy, přece však dosti hutná, nezůstává vláken v ústech, chut její jest výborná, libě kořenitě sladká, takže ji lze čítati k nejchutnějším meruňkám.

Pecka, kterou černý obraz průřezu dobře znázorňuje, vězí úplně volně ve větší dutině.

Uzrává o týden až 10 dní později než odrůda a) a dá se stejně ke všemu upotřebiti.

Stromy obou odrůd jsou si dosti podobny, obě rostou za příznivých poměrů zcela zdravě, netrpí tolik jako jiné klovatinou a hodí se nejen ku pěstování volnému ve tvaru každém, avšak i na špalíry.

Narůstající letorosty jsou prostředně silné, dobře vyzrávají, mají barvu červeně hnědou a jsou nezřetelně tečkovány. Oka na nich následují hustě za sebou, jsou malá, jest jich vždy více, obyčejně s květnými poupaty pohromadě.

Listy jsou velké, spíše dlouhé, k řapíku přiókrouhlé, do špiček krátce vytáhlé, méně se lesknou, mají kraje hruběji než jiné dvojmo vroubkované a jsou na dlouhých zarudlých řapících, na nichž najdou se malinké žlázy.

Není posud nikde popsána.

MĚLNICKÁ MELOUNOVÁ B.

MĚLNICKÁ MANDLOVÁ.

MĚLNICKÁ MANDLOVÁ.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUNKY.

Čís. 10.

MĚLNICKÁ MANDLOVÁ.

MĚLNICKÁ MANDLOVÁ.

Dle sdělení ředitele zahradnicko-vinařské školy na Mělníce p. Fořta jsou to semenáče vzrostlé z pohozených pecek po vinicích, které vyznačují se neobyčejnou plodností, a plody spotřeboj se z většího dílu k zavaření; že pak mají jádra sladká a mohou v čas nouze mandle nahraditi, obdržely dle toho jméno mandlovky.

Jak připojený barevný obraz znázorňuje, plodí v celých dlouhých hroznech, plody jsou však maličké, ale při tom velice chutné. Barvu sdílejí s ostatními meruňkami. Dokonalý obraz zbavuje nás dalšího popisu. Když jest jich nadbytek, dají se výborně usušiti.

Semenáče tyto nečiní takových nároků na půdu a podnebí jako stromy šlechtěné a daří se i za špatnějších poměrů.

O mělnických meruňkách napsal p. ředitel Fořt: Ve vinicích, kde porůznu meruňky rostou, stává se často, že z požitých meruňek odhozené pecky klíčí, a z nich mladé meruňky vzrůstají, které někdy vyspějí ve vzácné odrůdy. Které ze semenáčků vynikají velikým, rozloženým listem, slibují, že budou velkoplodé. Vyvine-li se takovýto jedinec a má zvlášť význačné plody, šlechtí se hned z něho na slivy a švestky. Šlechtěné meruňky rodí bohatě, ale nemají dlouhého trvání, podléhají brzo klovatině a zacházejí.

Stromy ze semene vypěstěné snášejí zimu snadněji, zřídka trpí klovatinou a dospívají značného stáří. Na Mělnicku jsou stromy až 0·5 m silné, a zdá se, že čím starší strom, tím méně roste, avšak větší plodnost.

Meruňkám daří se výborně na půdě opukové, sušší, kypřejší, s hojným obsahem vápna, na místech proti severním větrům chráněných.

Pro meruňky jest nejchoulostivější doba před květem. Nabotnají-li květná poupata předčasně, a přijde-li na ně mrazík, zmrzájí. Jestliže však již rozkvetly, není škoda nikdy tak velká. Zdá se, že vysoké stromy volně ve vinicích rostoucí méně mrazem trpí než na špalírech.

Mělnické meruňky vyznamenávají se některá léta neobyčejnou velikostí, pěkným vzhledem, hlavně však výtečnou chutí a velejemným aromem, což činí je tak vysoce cennými, že se platí až dvakrát dražší než meruňky uherské neb dolnorakouské, a vídeňští cukráři kupují mělnické proto, aby marmeládě, z uherských a dolnorakouských meruňek vyrobené, dodali vůně i chuti.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

čís. 11.

NANCYSKÁ.

APRIKOSÉ VON NANCY.
PÊCHE DE NANCY.

NANCYSKÁ.

Zprávy o původu této meruňky se rozcházejí. Dle H. der Obstk. nalezla se, jak „Poiteau“ píše, v okolí Nancy ve Francii, odkudž její jméno, avšak Dumont-Courset tvrdí, že vznikla v Pénezanu u Languedocu.

U nás daří se jí dobře, a patří k těm, které lze za příznivých poměrů pěstovati jako stromy neb keře volně rostoucí; kde toho okolnosti nedovolují, musí se pěstovati na špalíru u zdi a plotů i na straně západní. Daří se dosti dobře i na místech chladnějších.

Stromy rostou bujně a bývají mohutné, rozvětvují se v koruny husté a přibližně kulovité.

Ploditi začínají záhy a plodí za příznivého odkvětu velice hojně, trpí však v době květu jako jiné.

Letorosty narůstají kratší, prostředně silné, dobře vyzrávají a mají barvu zelenou, na sluneční straně hnědě červenou. Oka na nich následují hustě za sebou, jsou dvě až tři pohromadě a mnohdy jsou i květná poupata mezi nimi. Veliké listy se lesknou, mají dlouhé, ke straně přilnuté špičky, kraje tupě zoubkované a jsou na dlouhých řapících, na nichž jsou dosti velké žlázy, které se mnohdy palistovitě rozšiřují.

Prostředně velké květy sestaveny jsou z bílých, u spodu zarůžovělých plátků a mají zelenavě rudé kališky.

Velikost i tvar plodů ze stromu volně rostoucího znázorňuje připojený barevný obraz, dle plodů z Čer. Peček zhotovený. Na špalírech bývají plody až o třetinu větší. Jsou pěkně kulovité, nejsou s boku stlačené a temeno mají zkosené. Stopečnou jamku mají širokou, dosti hlubokou a po kraji nerovnou; v ní vzniká hluboký žlábek, který se táhne mělčeji dále, dělí plod na dvě nestejně části a končí pod nejvyšším bodem temene zvýšeným zhytkem čnělky.

Aksamitově hladká, v plné zralosti až napolo průsvitná slupka má barvu tmavě merunkově žlutou, slunečnou stranu až oranžově žlutou a sličně tmavě červeně nastříkanou a skvrnitou, sem tam hnědá tečka.

Oranžově žlutá a červenavě protkaná dužnina jest velice jemná, šťavnatá přece však zůstává v ústech jednotlivá vlákna a má chuť výbornou, pikantně sladkou a kořenitou.

Pecka má jádro hořké, vězí zcela volně v dutině, kterou zcela nevyplňuje. Její velikost i tvar znázorňuje černý obraz průřezu.

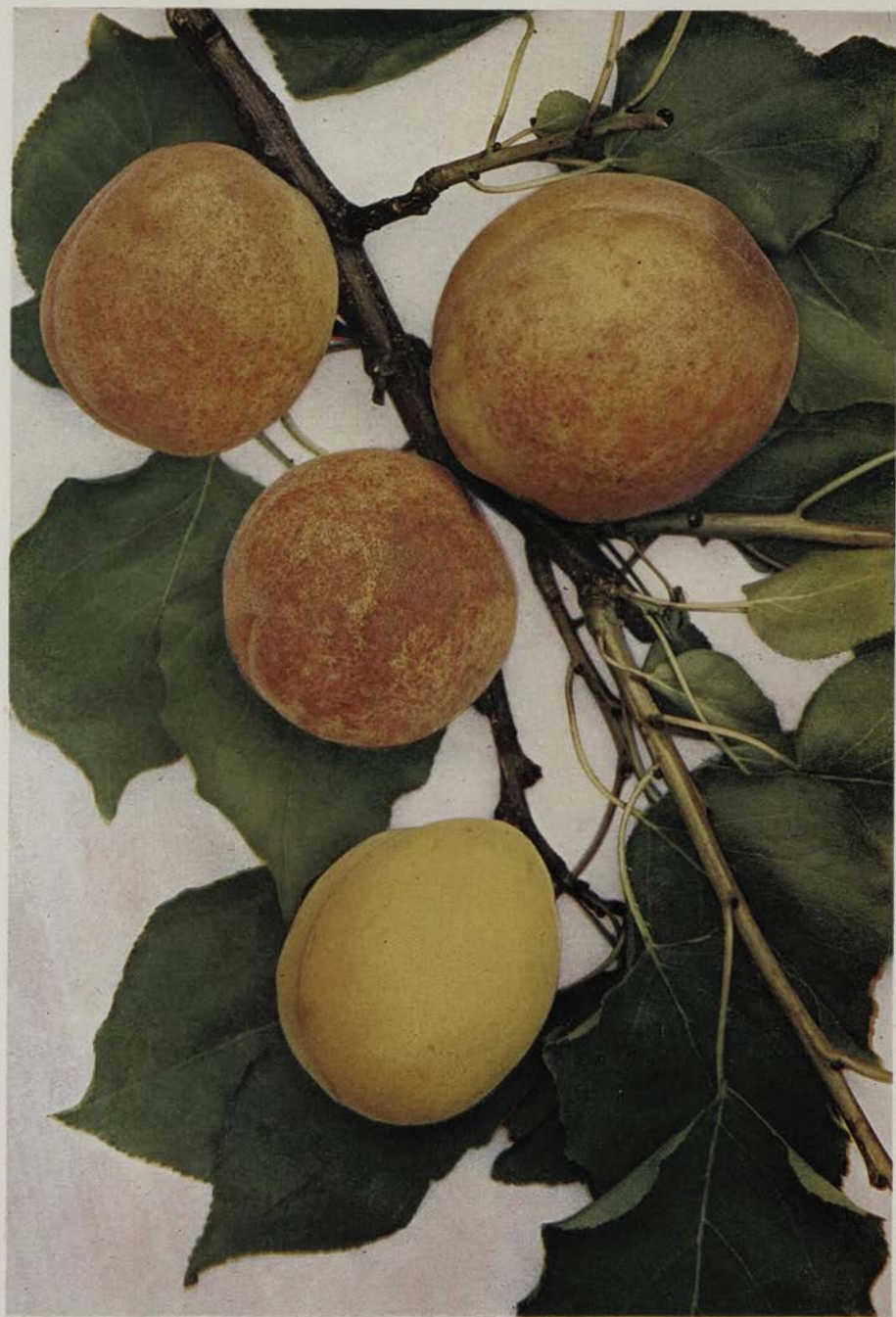
Na špalírech uzrává v prvé polovici srpna, na stromech volně rostoucích o několik dní později. Může se nechati na stromech až do úplné zralosti, nemoučnatí.

Jest výborná na stůl a pro každý jiný účel.

V zemském pom. ústavě v Troji mají ji pod čís. 49 Nancyská. Popisy lze nalézt: Pixa Klíč štěpařský str. 217 Nancenská meruňka, H. der Obstk. č. 17, Lauche D. Pom. čís. 1, Der Fruchtgarten 886 str. 238, Dittrich II str. 381 Aprikose von Nancy, Dochnahl čís. 21 Nanziger Aprikose, Leroy Dic. de Pom. čís. 30 Pêche de Nancy, Thomas na str. 10 též tak, Jankowski na str. 555 Brzaskwiniowa. Také se jí přikládají jména: Nančinka, Abricot Pêche, Ansons's Imperial, Broom Park, Bruxelles (A. de), Gros-Abricot Sucré, Gr. A. de Nancy, Gr. A. de Wurtemberg, Grosse Pfirschen, Gr. Zucker, Gr. Pêche, Lanjoulet, Lothringer, Luxembourg (A. du), Nuremberg (A. de), Pézenas (A. de), Pêche à gros Fruit, P. Ordinaire, P. du Luxembourg, P. à gros Fruit Oblong, P. de Wurtemberg, Pfirsiche, Piémont (A. de), Royal Peach, Royal du Wurtemberg, Tours (A. de), Chrysomela Nanceyana.

NANCYSKÁ.
APRIKOSE VON NANCY — PÊCHE DE NANCY.

POURTALÉSKÁ.
RUHM VON POURTALÉS — GLOIRE DE POURTALÉS.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 12.

POURTALEŠKÁ.

RUHM VON POURTALÉS.
GLOIRE DE POURTALÉS.

POURTALÈSKA.

O jejím původu dovidáme se z H. der Obstk., že vypěstoval ji z pecky majetník zahrad Bussiére v Robertsau u Štrasburku v Elsasku a postoupil ji závodu Bratři Baumann v Bolweileru asi roku 1860 k dalšímu šíření. Není tedy z nejstarších. Kdy zavedena byla u nás, není známo, pěstuje se však dosti hojně a zasluhuje pro svou výbornou chuť a velikou plodnost, zvláště však, že není vůči mrazům příliš choulostiva, největšího rozšíření.

Hodí se velmi dobře k pěstování nejen stromů keřovitých, avšak i polokmen-ných. Pro vysoké stromy méně se hodí, má dřevo příliš křehké, a vítr velice lehce ko-runy rozláme. Na špalírech, třeba i na západ obrácených, daří se výborně. Stromy rostou zdravě, bujně, avšak skrovně a rozvětvují se řídko. Ploditi začínají velice záhy a plodí po příznivém odkvětu velice hojně a jistěji než mnoho odrůd jiných.

Letorosty narůstají krátké, dosti silné, dobře vyžívají, mají barvu světle ze-lenou, slunečnou stranu hnědě červenou a rezavě tečkovanou. Oka na nich následují hustě za sebou, bývá jich vždy více i s květnými poupaty pohromadě.

Listy jsou velké, lípovým podobné, okrouhlé, některé do špičky protáhlejší, lesk-nou se, mají kraje jemně zoubkované a jsou na dlouhých červenavých řapících. Pří-plodní listy bývají menší a nelesknou se.

Květy rozkvétají velice záhy a jsou veliké a krásně bílé.

Velikost i tvar plodů znázorňuje připojený barevný obraz, zhotovený dle plodů z Klecan a Červ. Peček. Ze špalíru bývají plody větší.

Se stran bývají stlačeny, a celý povrch bývá nerovný a i zhrbolený. Dosti hlu-boký žlábek dělí poněkud nestejně a končí se na temeni pod vyvstalým zbytkem čnělky.

Stopečná jamka jest malá a po kraji nerovná. Velmi jemná, jako aksamitová slupka má barvu světle žlutou, na slunečné straně tmavě až oranžově žlutou a zcela jemně červeně mramorovanou a tečkovanou.

Dužnina bývá oranžově zlatě žlutá, velmi jemná a hojně šťavnatá, chuť má ko-řenitou a velmi sladkou.

Pecká má jádro hořké, vězí zcela volně v dutině mnohem větší. Její velikost i tvar znázorňuje černý obraz průřezu. Užívá se v první polovici srpna, také i o něco dříve. Nesmí se však na stromech nechat uzrání, ráda moučnatí.

Jest výborná k snědku a hodí se jako jiné ke každé spotřebě.

V zahradách zemského pomol. ústavu v Troji mají ji pod čís. 23 Pourtaléská.

Popisy lze nalézt: Morav. Ovoce čís. 110 Meruňka Pourtaléská, H. der Obstk. čís. 33 a Lauche D. Pom. čís. 8, Obstgarten 1883 str. 176 Ruhm von Pourtalés, Leroy Dic. de Pom. čís. 13, Thomas str. 11 Gloire de Pourtalés.

Jiných jmen nemá.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 13.

TURECKÁ.

TÜRKISCHE APRIKOSE.
ABRICOT TURKEY.

TURECKÁ.

O původu této meruňky zmiňuje se Dittrich zcela krátce ve svém *H. der Obstkunde*, že přinesena byla z Anglie, kdež prý asi roku 1731 vznikla. U nás pěstuje se poměrně hojně, zvláště ve starých panských zahradách, což děkovati jest asi jen jejímu jménu, poněvadž nevyniká v ničem před jinými meruňkami.

Vzrůst stromů jest zdravý a střední bujnosti. Lze je pěstovati s dostatečným prospěchem volně ve tvaru křovitém, polokmenném i vysokokmenném, avšak na špalíru svědčí jí přec nejlépe, plody se nejlépe vyvinují, jsou sladší a chutnější. Chorobami trpí stejně s jinými.

Ploditi začínají velmi záhy a plodí po příznivém odkvětu velice hojně, jest však také nejistá a lehce v době květu zmrzá.

Leterosty narůstají silné, červenavě hnědé a jsou nezřetelně tečkovány. Malá oka následují hustě za sebou, a jest jich vždy více pohromadě. Listy má velké, krátce špičaté, lesknou se a jsou tmavě zelené, kraje mají drobně, pravidelně zoubkované a jsou na dlouhých rudých řapících, na nichž nalézají se malé žlázy, které se někdy palistovitě rozšiřují.

Přibližnou velikost plodu ze špalíru znázorňuje připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan. Jednotlivé plody bývají o něco větší, avšak i také za veliké úrody menší. Jak z obrazu patrně, jest tvar plodu zdánlivě vysoký, ve skutečnosti jsou plody téměř okrouhlé.

Z malé stopkové jamky táhne se zprvu hluboký, dále jen zcela mělký žlábek, který dělí plody málo nestejně a končí se na zúženém temeni pod zbytkem čnělky špičatě zvýšeným.

Aksamitově hebká slupka jest v úplně zralém stavu poněkud průsvitná, má barvu tmavě žlutou, ve stínu zelenavě žlutou, stranu sluncem ožehlou až oranžově žlutou a krásně rudě červeně mramorovanou a hnědě červeně postříknutou.

Zlatě žlutá dužnina jest velmi jemná, šťavou přeplněná a nezůstává vláken v ústech, pro velkou šťavnatost má chuť někdy až vodnatou, avšak příjemnou, málo navinule sladkou a dobrou.

Velikost a tvar pecky, která vězí úplně volně ve větší dutině, jest černým obrazem průřezu dostatečně znázorněna; jádro má sladké.

Uzrává as v povici srpna, mnohdy později, na špalíru o několik dní dříve.

V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji mají ji pod čís. 74 Turecká.

Popisy lze nalézt: Dittrich *H. der Obstk.* III str. 328 a Dochnahl čís. 38 *Die Türkische Aprikose*, Thomas str. 12 *Türkische Rothgetupfte Aprikose*. Dále přikládají se jí jména: *Abricot Turkey*, *Large Turkey*, *Turkey*, *Marilla turcica*. Velmi často vydává se za Nancyskou meruňku.

TURECKÁ.
TÜRKISCHE ABRIKOSE — ABRICOT TURKEY.

ANANASOVÁ.
ANANAS-APRIKOSE — ABRICOT D'ANANAS.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
E) MERUŇKY.

Čís. 14

ANANASOVÁ

ANANAS-APRIKOSE.
ABRICOT D'ANANAS.

ANANASOVÁ.

Původ této meruňky není znám. Mnozí pěstitelé meruněk ztotožňují ji neprávem s meruňkou holandskou, od níž se liší nejen kulatějším tvarem plodu, avšak i tvarem pecky, a pak ananasová později uzrává.

Známa a oblíbená jest pro svou vůni dužniny upomínající na ananas; u nás dosti se pěstuje a to zvláště ve starších zahradách velice hojně na zdech. Daří se však nejen na špalírech, ale i na teplých, chráněných místech lze pěstovati s prospěchem stromy volně rostoucí, ať již keřovité nebo vysokokmenné.

Její cenu zvyšuje také i ta dobrá vlastnost, že stromky z pecek vypěstované skýtají plody mateřské odrůdě zcela věrně.

Stromy rostou mírně a nebývají veliké; ploditi začínají velice záhy a plodí za příznivých poměrů velmi hojně.

Leterosty narůstají polodlouhé, silné, barvy hnědě červenavé. Oka na nich následují hustě za sebou, jsou obyčejně po třech, většinou i s květnými poupaty pohromadě. Listy jsou velké, blíží se tvaru srdčitému, mají dlouze protažené špičky, barvu jasně zelenou, kraje často zcela mírně zkadeřené, drobně zoubkované a jsou na polodlouhých, zarudlých řapících, na nichž jsou malé žlázy.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan a Č. Peček, znázorňuje tvar i velikost plodu ze špalíru. Za velké úrody a na stromech volně rostoucích bývají o něco menší.

Z malé, mělké stopečné jamky vzniká dosti hluboký žlábek, který táhne se zcela mělce a jaksi přetrhaně dále, dělí plod málo nestejně a končí se na temeni pod zvyšeným a zašpičatělým zbytkem čnělky.

Aksamitově hebká slupka má barvu zlatě žlutou, slunečnou stranu sličně červeně stříknutou a mramorovanou.

Dužnina jest červenavě oranžově žlutá, velice jemná, nemoučnatá, plná šťávy, chut její jest libezná po ananasech páchnoucí, kořenitá a libě sladká.

Pecka má jádro hořké a vězí zcela volně, neb jen na vláknech zavěšená ve větší dutině; její velikost i tvar znázorňuje černý obraz průřezu.

Uzrává dle počasí, dříve nebo později, v prvé polovici srpna a vydrží, jako jiné, jen několik dnů. Na stromech ji lze ponechat až do úplné zralosti.

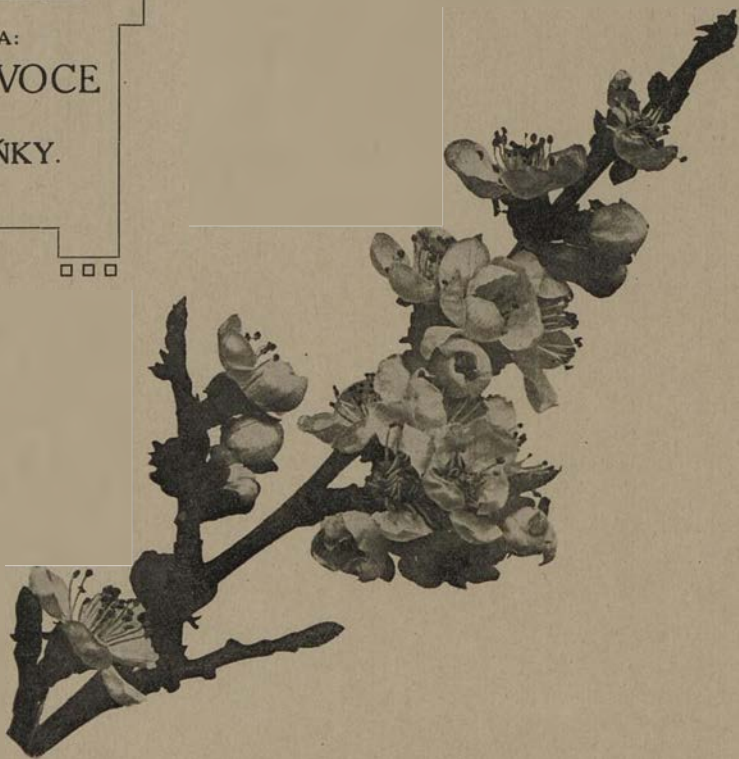
V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji mají ji pod čís. 8 Ananasová. Popisy lze nalézt: Pixá, Klíč štěpařský na str. 218 Ananasová meruňka, Obstgarten 1882 str. 354 Ananas Aprikose, Dittrich sv. II. str. 384 Die Ananas-Aprikose, místem jmenují ji prostě Ananas aneb Abrieot d'Ananas.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 15.

BROSKVOVÁ.

PFIRSICH-APRIKOSE.

ABRICOT PÊCHE.

BROSKVOVÁ.

Většina spisovatelů nerozlišuje meruňku tuto od Nancyské meruňky a vedou ji pod tímto jménem, považující jméno „Broskvová“ jen za jméno vedlejší. Avšak staří spisovatelé rozlišovali a popisovali je každou zvlášť, také i v některých francouzských závodech zavádějí znova broskvovou zcela samostatně pod jménem Abricot Pêche.

Vpravdě jsou Nancyská a Broskvová velice sobě podobny, a jeví se jen nepatrný rozdíl ve tvaru plodu. Nancyská bývá o něco kulovitější, kdežto Broskvová, ač jest také jak vysoká tak široká, jeví se následkem stlačených boků zdánlivě vysokou. Avšak i tento rozdíl často mizí, a zbývá jen, že Broskvová o něco později uzrává.

U nás pěstují se na mnoha místech obě tyto odrůdy zcela odděleně, také v pom. ústavě v Troji.

Hodí se hlavně na špalíry, které rychle pokrývá, méně hodí se ku pěstování stromů volně rostoucích.

Stromy rostou bujně a dorůstají značné velikosti. Ploditi začínají dosti záhy, pak plodí často a hojně. Letorosty narůstají dlouhé a silné, zelené a na slunci hnědě červenavé. Oka na nich následují dosti hustě za sebou, bývá jich více, mnohdy i s květnými poupaty pohromadě. Listy mají velké, do špiček i k řapíkům kratěji protáhlé, lesknou se, mají kraje dvojité ostře zoubkované a jsou na delších, dílem rudých řapících, na nichž bývají malé žlázy.

Připojený barevný obraz, dle plodu z Klecan zhotovený, znázorňuje velikost i tvar dokonale. Jen některé plody jsou kulovitější, vesměs jsou však se stran stlačeny. Ze stopečné jamky táhne se zprvu hluboký, dále pak mělčí žlábek, který dělí téměř stejně a končí na temeni zbytkem čnělky na maličkém hrbolku.

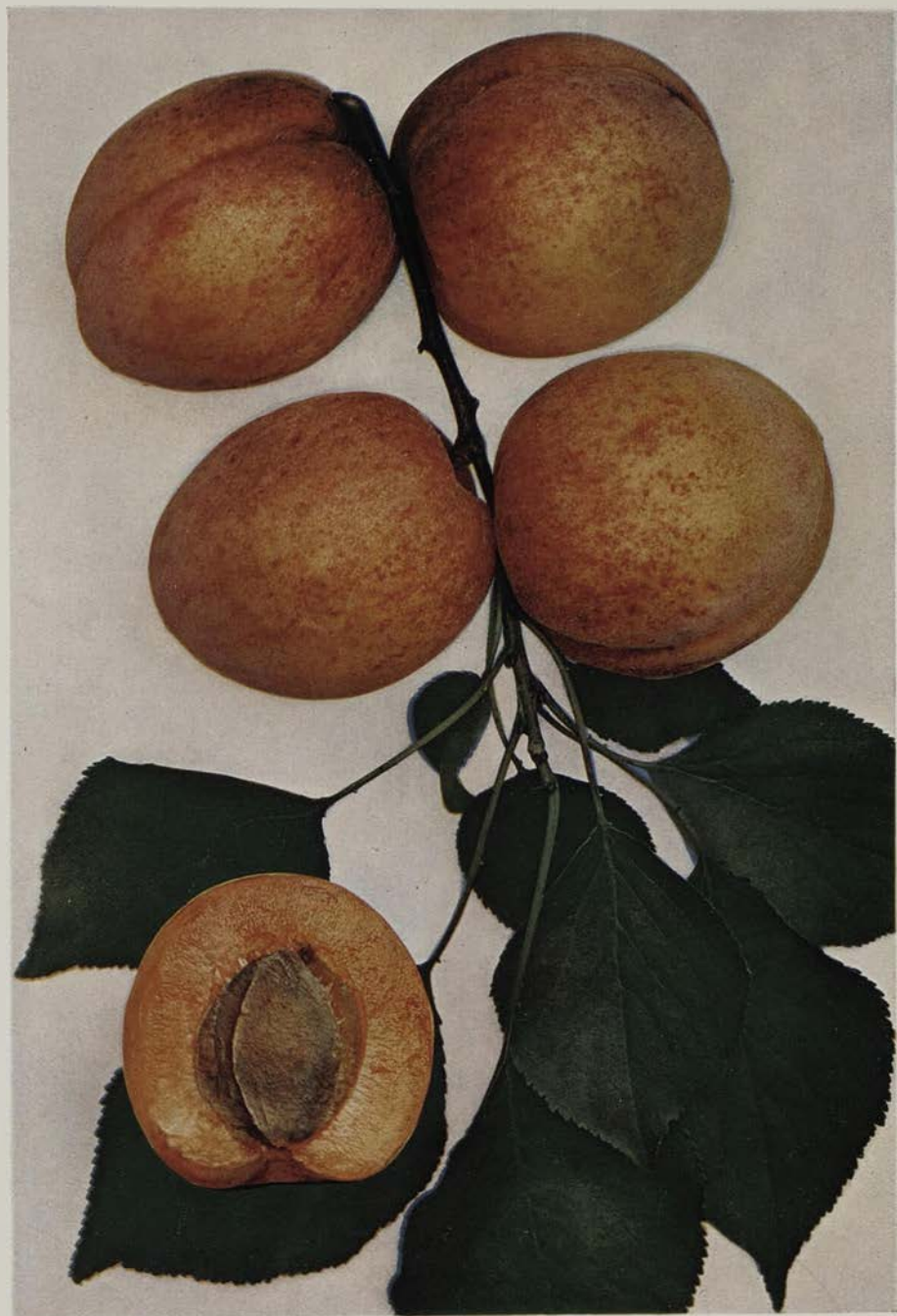
Aksamitově hebká slupka má barvu tmavě žlutou, na slunečné straně krásně a živě červeně mramorovanou a skvrnitou.

Oranžově žlutá, červenavě prokvetalá dužnina jest jemná, hutná, šťavnatá a má chut libě kořenitě sladkou. Pecka má jádro (mnohdy i dvě) hořké a vězí zcela volně neb jen na vláknkách zavěšená v dutině, kterou vyplňuje. Její tvar i velikost znázorňuje černý obraz průřezu.

Uzrává as v první polovici srpna, a že nemoučnatí, lze ji nechati na stromě úplně dozrati.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 59 Broskvová. Popisy lze nalézt: Dittrich H. der Obstk. str. 382 Die Grosse Zuckerprikose a Die Pfirschen-aprikose, Dochnahl čís. 22 Pfirsich-Aprikose s vedlejšími jmény Abricot Pêche a Chrysomela persicaria. Mimo tato Dochnahl uvádí celou řadu vedlejších jmen, která však nejsou zajištěna.

BROSKVOVÁ.
PFIRSICH-APRIKOSE — ABRICOT PÊCHE.

MOORPARK-SKÁ.
MOORPARK.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

E) MERUŇKY.

Čís. 16.

MOORPARK-SKÁ.

MOORPARK.

MOORPARK-SKÁ.

Dobrá tato meruňka pochází z Anglie, kdež vyrostla z pecky v Moorparku as před 250 lety. Jiní praví, že tam ji majetník odněkud přinesl. Je tedy z nejdéle známých meruňek, avšak přes to nedošla takové obliby, jaké by zasluhovala.

Daří se jí nejlépe na špalírech při zdi, třeba i k západu obrácené. K pěstování stromů volně rostoucích hodí se jen na nepříznivějších místech.

Stromy rostou bujně, ploditi začínají dosti záhy, pak plodí uspokojivě, nikdy přespříliš. Letorosty narůstají dlouhé, nejsou silné a dobře vyzrávají, jsou zelené, po větším díle červenavě hnědé a tečkami hojně poseté. Oka na nich následují dosti hustě za sebou, jsou malá, obyčejně po třech, mnohdy i s květnými poupaty pohromadě. Listy bývají bledě zelené, prostředně velké, mají špičky dlouze protáhlé, k jedné straně přihnuté, kraje hruběji, dvojité, dosti ostře zoubkované a jsou na delších zarudlých řapících. Květy rozkvétají stejně s jinými. jsou velké, bílé, mnohdy od spodu zarůžovělé; kališky zelenavě červené.

Přibližnou velikost i tvar plodu znázorňuje připojený barevný obraz.

Některý rok bývají o hodně větší, na stromech volně rostoucích naproti tomu menší. Tvar se příliš nemění, jen některé plody jsou více zploštělé a na mnohých i zbytek čnělky na temeni vyvstává. Stopečnou jamku mají mělkou a úzkou; v ní vzniká zprvu hluboký, dále jen mělký žlábek, který dělí plody téměř stejně a končí na temeni pod zvýšeným zbytkem čnělky.

Aksamitově hebká slupka má barvu bělavě meruňkově žlutou, na sluneční straně tmavě žlutou, pěkně začervenalou neb červeně skvrnitou a tečkovanou.

Dužninu mají oranžově žlutou, hutnou a šťavnatou, chuť výbornou, kořenitě sladkou.

Pecka má jádro hořké a jest zcela volná. Její velikost i tvar znázorňují obrazy průřezů. Uzářává přibližně as v polovici srpna a udrží se o něco déle než rannější odrůdy.

Popisy naléztí lze: H. der Obstk. čís. 31, Lauche D. Pom. čís. 10, Der Obstgarten 1883 str. 176, Leroy Dic. de Pom. čís. 22, všude píší Moorpark. Dochnahl čís. 22 ztožňuje ji s Broskvovou meruňkou. Také se jí přikládají jména: Ananas, Anson's, Breda d'Anson, Dehancy, Dundmore (A. de), Dunmore's, Dunmore's Breda, Gros d'Orange, Grosse Oranien, Hunt's Moorpark, Imperial Anson's, Moorpark (A. de), Morpark, Moulins (A. de), Oldacker's Moorpark (A. de), Oullins (A. de), Pêche Nouveau, Sudlow's Moorpark, Temple's, Walton Moorpark.

Mimo zobrazené a popsané meruňky zasluhují povšimnutí:

- 16 a. **ALEXANDRIJSKÁ.** — FRÜHE GELBE ALEXANDRINISCHE APRIKOŠE. — ABRICOT D'ALEXANDRE. — Pochází z Italie, plody má prostředně veliké, přibližně kulovité, barvu mají bledě merunkově žlutou, slunečnou stranu začervenalou, dužninu žlutou a šťavnatou, chut sladkou a dobrou. Pecka má jádro sladké a pouští se dužniny, až jest dokonale zralá. V polovici července.
- 16 b. **BUSSIERRSKÁ.** — TRIOMPHE DE BUSSIERÉ. — Pochází z Elsaska, má plody velké, barvu oranžově žlutou, slunečnou stranu pěkně začervenalou a tečkovanou, dužninu tmavě žlutou, jemnou, hutnou a šťavnatou, chut výbornou, kořenitou a sladkou. Pecka dobře pouští a má jádro nahořklé.
- 16 c. **ČERNÁ.** — DIE SCHWARZE A. — ABRICOT NOIR. — Neznámého původu. Plody má malé a kulovité, slupku mají silnou a vlnatou, barvu tmavě červenou, slunečnou stranu černavě modrou; dužninu červenou, kolem pecky oranžově žlutou, žlutými vlákny protkanou, měkkou a šťavnatou; chut přisládlou, kol pecky nakyslou. Pěstuje se jen jako zvláštnost pro její barvu. Zač. srpna.
- 16 d. **ČERNÁ S DLOUHÝM LISTEM.** — SCHWARZE APRIKOSE MIT DEM PFIRSCHENBLATT. — Liší se od předešlé jen dlouhými listy, podobnými broskvovým, plody jsou stejné.
- 16 e. **DÁMSKÁ.** — DAMENAPRIKOSE. — Nikde se nečiní o ni zmínka. Má plody velké a pěkně okrouhlé; barvu bledší než jiné, slunečnou stranu rudě postříknutou; dužninu bledě zlatě žlutou, velmi jemnou a plnou šťávy; chut sladkou a velmi dobrou. Koncem července.
- 16 f. **JOUYSKÁ.** — APRIKOSE V. JOUY. — ABRICOT DE JOUY. — Pochází z Francie. Má plody veliké a vejčité; barvu světle merunkově žlutou, slunečnou stranu zcela mírně začervenalou a tečkovanou; dužninu bleděžlutou, hutnou a šťavnatou, chut jemně kořenitou a příjemně sladkou. Pecka pouští, jádro má nasládlé. Koncem července.

- 16 g. **LUIZETOVA.** — LUIZET'S A. — ABRICOT LUIZET. — Jedna z nejlepších! Plody má veliké a kulovité, barvu oranžově žlutou, slunečnou stranu mírně začervenalou a tečkovanou; dužninu oranžově žlutou, velmi jemnou a plnou šťávy; chut výbornou a libě sladkou. Nemoučnatí. Pecka pouští, jádro má sladké. Koncem července.
- 16 h. **MONTGAMETSKÁ.** — APR. VON MONTGAMET. — ALBERGE MONTGAMÉ. — Pochází z Francie. Plody má veliké a kulovité; barvu tmavě meruňkově žlutou, slunečnou stranu mírně zardělou; dužninu jemnou, oranžově žlutou a plnou šťávy; chut velmi dobrou a kořenitě sladkou. Nemoučnatí. V polovici srpna.
- 16 ch. **PESTROLISTÁ.** — Má tu zvláštnost, že má plody zeleně a žlutě pruhované, na sluneční straně červeně skvrnitě. Také i letorosty má žlutě a červeně pruhované a listy žlutě skvrnitě.
- 16 i. **RANSLEBENOVA.** — RANSLEBEN'S FRÜHAPR. — ABRICOT DE RANSLEBEN. — Z Německa. Plody má veliké, krásně žluté, na sluneční straně červeně skvrnitě; dužninu tmavě zlatě žlutou, velmi šťavnatou, chut sladkou a výbornou. Koncem července, zač. srpna.
- 16 k. **SYRSKÁ.** — APR. VON SYRIEN. — KAISHA. — Má se za to, že pochází ze Syrie. Plody má prostředně veliké a ploše kulovité; barvu zelenavě žlutou, slunečnou stranu více žlutou, pěkně začervenalou a tečkovanou; dužninu bělavě žlutou, jemnou, a hojně šťavnatou; chutnou dobrou, sladkou a mírně po muškátě páchnoucí. Pecku volnou se sladkým jádrem. Koncem července.
- 16 l. **ŠIRÁZSKÁ.** — APR. VON SCHIRÁZ. — ABRICOT DE SCHIRÁZ. — Pochází z Persie. Má plody prostředně velké, zdánlivě vysoké a více renklotám podobné; barvu světle žlutou, slunečnou stranu více žlutou a zcela mírně zardělou; dužninu červenavě žlutou, vonnou a velmi šťavnatou; chut velmi dobrou a velmi sladkou. V polovici až koncem srpna.
- 16 m. **VICTORIE.** — SCHÖLLSCHITZER APR. „VICTORIA“. — Pochází ze školek Viktoria v Žilošicích na Moravě. Plody má dosti veliké a se stran stlačené; barvu pěkně meruňkově žlutou, slunečnou stranu až oranžovou a rudě nastříkanou; dužninu světle oranžovou, zcela jemnou a hojně šťavnatou; chut velmi dobrou a sladkou. V polovici srpna.
- 16 n. V posledních letech nabízí se nová veliká meruňka **KNÍŽE K. OETTINGEN** a černá meruňka „**FLOR ZIRAN.**“

BROSKVE

BROSKVE.

Vlast broskví hledati dlužno na dálném východě, buď v Persii, nebo dle jiných v říši čínské, spíše má se však za to, že přineseny byly v dávných dobách z Persie, od čehož obdržely také původní jméno „Mala persica“ (perská jablka). Dle řed. Polívky jest od původního odvozeno i německé jméno Pfirsich, chorvatské „breskva“ i české „broskve“, také břeškev.

Staří zahradníci spisovatelé uvádějí, že v Persii a i dále na východě rostou hojně divoce, ovoce jich že jest více mandlím podobno a tak špatné, že až lidskému zdraví škodí. Teprve prý přenesením do bujné půdy v Egyptě zlepšily se nenáhle tak, že staly se tam velice oblíbenými. Z Egypta přeneseny byly do Italie, kdež se pěstováním až na nynější stupeň dokonalosti zlepšily a odtamtud na vše strany rozšířily. Největší obliby získaly si v zemích teplejších, v Itálii, Francii, jižních zemích rakouských, kde jako naše jiné ovocné stromy se pěstují, kdežto u nás najde se mimo Polabí a Povltavi velice málo tak teplých míst, kde by se mohly volně vysazovati, takže nutno spokojiti se pěstováním na zdech a plotech a jen v teplých, zavřených zahradách lze je chovati s jakýmsi prospěchem ve tvaru keře neb polokmene. Zvláště odrůdy z jihu přinesené trpí velice našimi, zvláště pozdními mrazy, kdežto odrůdy americké a anglické jsou otužilejší, vydrží mnohem více a lze je spíše volně pěstovati. Také stromky šlechtěné povždy jsou choulostivější než semenáče, které se mohou doporučiti ještě tam, kde šlechtěné broskve zmrzají. Broskve mají dobrou vlastnost, že výsevem pecek docílíme mnohdy týchž odrůd, z nichž pecky vzaty byly, jindy jeví se malé, často i velké odchylky, čímž právě nové a nové odrůdy se ustalují, takže jest pěstování broskví z pecek velice vděčno. Nemají sice ani semenáče dlouhého věku, po čase větev za větví odumírá, že však velice brzo a hojně plodí, nahrazují tím jaksi krátké bytí.

Největším nepřítelem jak broskví tak i meruněk jsou pozdní jarní mrazy. Míza v nich začíná velice brzo stoupati a zmrzne-li, trhají se mízou přeplněné buňky, čímž podnícen bývá klejotok, který část po části ničí. Mnohdy podaří se zachrániti některou větev podélnými, kůru protínajícími řezy nožem na opačné straně od místa napadeného klejotokem. mnohdy podaří se i velké rány jednoduchým tímto způsobem zacelit; pokročí-li však klejotok mohutněji, pak jest vše marno, nezbyvá než větev odstraniti. I jiná choroba bývá náhlými změnami teploty podnícena: kadeřávka listová, jejíž původcem jest mikroskopická houba, zvaná učenici *Exoascus deformans* (Fekl.), nověji

i *Taphrina deformans* (Berk). Kadeřávka řádí nejvíce na stromech volně pěstovaných, kdežto na špalírech s hořejším krytem méně se vyskytuje, však špalíry vrchem nekryté trpívají jako stromy volně rostoucí. Také trpí mnohé odrůdy úpornou touto chorobou více než jiné, a málokterá úplně odelává. Je to choroba obtížná a těžko se zdolá. Známý německý odborník, chorobami rostlin se zabývající, prof. Doc. P. Sorauer, připouští, že stříkáním stromů buď bordeauxskou, neb lépe kalifornskou jíchou se sice tato choroba obmezuje, ale nezamezuje. radí pak, že nejlepší prostředek jest sřezávati listy nejen chorobou napadené, nýbrž i letorosty tak hluboko, až kde se kadeřávkové listy vyskytují a to po celou dobu trvání choroby. Také vydatné, zvláště vápnité, bujný vzrůst podněcující hnojení zamezuje prý vznikání choroby té. Se stříkáním jakoukoliv jíchou nesmí se však čekat, až choroba vypukne, naopak stromy se mají hned v podzimku, jakmile listy opadnou, důkladně postříkati, ještě lépe štětcem natřítí a střík ten na jaře, krátce před rašením, opakovati. Doc. A. Bretschneider ve výzkumné stanici ministerstva orby doporučuje k účelu tomu „Lysol“. Dle jeho návodu v časopise „Der Obstzüchter“ roku 1912 na straně 376 uveřejněného má se použiti 5—10—15% roztoku a postříkati, lépe však natřítí štětcem celé stromy na podzim, hned po spadnutí listů, po druhé časně na jaře, však ještě dříve než oka i květní poupata se hnou k novému rozpuku. Jakmile se tak stane, nesmí se už stříkati, poněvadž Lysol rašící oka i poupata velice poškozuje.

Nepravé kadeření listů bývá však také mšicemi způsobeno, které se roztokem tabákového výtažku vyhubí. Viz taktéž článek: O. Šindler, „Kadeřivost broskví a jácha sírovápenná“, *Ovoc. Rozhledy* 1914 str. 206.

Broskve vyžadují k zdárnému vývoji a se zřetelem k své brzké a za příznivých poměrů velice hojně plodnosti hluboké, velice živné, výhřevné, vápnem bohaté, raději sušší než vlhké půdy. V těžkých, jílovitých, studených půdách špatně se daří a velice brzo hynou. Místa vyžadují co možná teplého, na zdech, plotech k jihovýchodu neb jihu obrácených, proti drsným větrům chráněných, kde možno je i proti pozdním jarním mrazům chrániti. Chrání se stejně, jak u meruněk uvedeno bylo. Na zimu kryjí se chvojím, třtinou, nebo k účelu tomu hotovenými slaměnými rohožemi, a kořeny mají býti kryty zetlelou mrvou.

Broskve hodí se daleko lépe k pěstování tvarů souměrných a přizpůsobují se, any řez dobře snášejí, tvaru každému. Vyvinují se a pokrývají vykázaný prostor velice rychle. Ploditi začínají, jak již uvedeno, velice brzo, často tolik, že jest po šťastném odkvětu třeba plody protrhati, by zbylé mohly lépe se vyvinouti. Ponechá-li se vše, tu sklídí se na počet arcí více, však plody zůstanou drobné, jsou bez chuti a často ani nevyzrají.

Broskve množí se výsevem pecek, semenáčů lze pak použití vedle psích ok (St. Julien) za podložky pro odrůdy již ustálené. Výsevem získá se však vždy dosti odrůd, které dalšího pěstování zaslужují. Proto známo jest dnes přes 900 ustálených, rozmanitých odrůd, které pro lehčí rozpoznání rozdělili odborníci na dvě hlavní skupiny, a to s plody vlnatými, jako aksamitem potaženými — Broskve — a s plody úplně hladkými — Nektarinky. Každou tuto skupinu dělí pak na odrůdy, jichž dužnina od pecek pouští neb nepouští. Také k žlázám, na řapících listů se nalézajícím, mnohdy se přihlíží, že však žlázy ty se často mění, byť ne velice, nelze v nich hledati rozeznávající známku neklamnou.

V jednotlivých popisech uvedená doba zrání jest jen přibližná a mění se počasím i místem, kde strom roste. Na zdech zrají povždy dříve než na plotech, na těchto

opět dříve než na volných keřích a rozdíl ten obnáší až i 14 dní. Mají-li se broskve někam zasílati, záhodno je česati, jakmile dorostou právě velikosti, však ještě tvrdé jsou; za několik dnů, často již dobou dopravy, dospějí, jejich chut nebývá však tak lahodná, jako když se ponechají na stromech až do pravé doby zrání; okamžik ten však těžko lze vystihnouti.

Zkušení pěstitelé radí česati, když plody od letorostů zcela volně pouštějí, však mnohdy zdá se, že některá ještě pevně drží a zatím za chvilku spadne sama sebou. Jistější známkou zralosti jest, že barva plodů se jasní, začnou libě voněti a měknou. Opatrně trhané broskve uloží se na dva — tři dny v chladné místnosti. Jsou pak vzácnou pochoutkou na stole a v cukru zavařeně hledanou lahůdkou. K poslednímu účelu trhají se úplně dorostlé, však tuhé jako k zasílání.

Výběr popsanych a zobrazených odrůd meruněk a broskví sestavili zkušení pěstitelé, jakými jsou J. Bláha a V. Maruška. Pojali do něho z nových i starých odrůd nejosvědčenější a nejvděčnější, a neohlížeje se po odrůdách velikých, často pochybné jakosti, i hledíce k tomu, by velice, často až i k nerozeznání sobě podobné odrůdy vynechány byly, sestavili je tak, jak za sebou uzrávají za stejných okolností.

Broskve jsou okrasou a hledanou lahůdkou na stůl, dále lze je v kuchyni všelikým způsobem zužitkovati, zvláště výborně se hodí loupané a čtvrcené k zavařování v cukru.

Jádra lze použití v čas nedostatku na místě hořkých mandlí.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

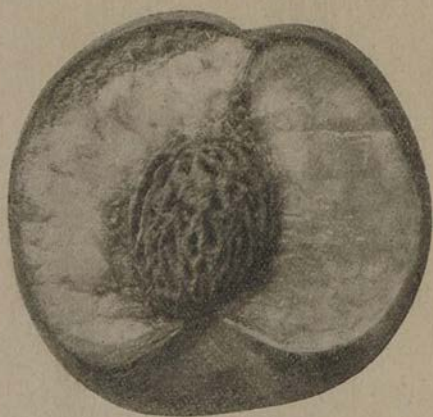
F) BROSKVE.

Čís. 17.

AMSDENOVA.

AMSDEN.

AMSDENOVA.

Pochází z Ameriky, kdež nalezena byla jako nahodilý semenáč v sadech L. C. Amsdena v Carthagu ve státě Missourském as roku 1872. Na cestu dostalo se jí doporučení, že je to nejranější broskev vůbec a tak otužilá, že ji lze zcela volně pěstovati. Doporučení to přispělo asi nemálo k jejímu rychlému i všeobecnému rozšíření.

Po čase seznalo se, že jest sice nejranější ze všech, ne však tak otužilá, jak o ni bylo psáno. Jest sice otužilejší než staré odrůdy, však přijde-li krutější zima, zmrzá také a musí se jako jiné přikrývati. Zato vyznamenává se nejen velikou a častou plodností, což lze přičísti i tomu, že se doba jejího květu velmi prodlužuje, ale také, že nepodléhá kadeřávce listu tak mnoho jako jiné. Na mnohých místech byla kadeřávky listu posud ušetřena.

Hodí se k pěstování při zdech a jen v teplých a chráněných místech, zvláště v krajích vinorodých, lze pěstovati zcela volně rostoucí keře neb stromy.

Vzrůst její jest bujný a předrůstá často odrůdy jiné. Ploditi začíná dosti záhy a plodí mnohdy tolik, že se plody probrati musí.

Letorosty narůstají dlouhé, rudě červené, jen v stínu zelenavé, oka na nich následují spolu i s květnými poupaty hustě za sebou. Listy má světle zelené, mnohdy při krajích zcela mírně zkadeřené a řapíky i hlavní nervy rudé.

Květy má velké a něžně růžové.

Velikost, tvar i barvu plodu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodu z Klecan a od Maška z Turnova. Za zvláště dobrých poměrů bývají plody o něco větší, však i menší. Slupka s nich lze méně dobře stáhnouti, jest silná, vlnatá, zelenavě žlutě bělavá, po větším díle krásně rudě červeně mramorovaná, barva ta mění se na místech sluncem ožehklých až do fialova.

Dužninu mají zelenavě bělavou, kolem pecky zelenavou, zřídka kdy málo začervenalou, mnohdy pod slupkou něžně zarůžovělou, velmi šťavnatou, jemnou, však vlákný protkanou, chut navinule nasládlou, dosti kořenitou a dobrou.

Nepříjemno jest, že po studeném létě pecka špatně od dužniny pouští a jen plody v plném slunci vyvinuté mají pecky, které poněkud lépe dají se odloučiti. Velikost i tvar pecek jest znázorněn.

Uzrává dle místa a počasí od 20. července.

Pro svoji ranost a krásný, lákavý vzhled jest velmi hledána a dobře se platí.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 93 Amsden.

Popisy naléztí lze: Mor. Ovoce čís. 116 Amsdenova, Gauchers Pom. čís. 27, Der Obstzuchter 1912 str. 1, Der Fruchtgarten 1886 str. 250, Jankowski, Sad i ogród owocowy str. 547 Amsden. Známa jest také pod jmény Amsden's June a Pêche de Juin.

AMSDENOVÁ.
AMSDEN.

ALEXANDROVA RANNÁ.
FRÜHE ALEXANDER — PRÉCOCE ALEXANDER.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
F) BROSKVE.

Čís. 18.

ALEXANDROVA RANNÁ.

FRÜHE ALEXANDER.
PRÉCOCE ALEXANDER.

ALEXANDROVA RANNÁ.

Považuje se za nejlepší z broskví přivezených z Ameriky. Byla tam, jak Der Obstzüchter píše, vypěstována z pecky téměř zároveň s Amsdenovou v sadě O. A. Alexandra blíže Mount Pulaski ve státě Illinoiském.

Největšího rozšíření nalezla v jižní části Tyrolska a v Itálii, kdež se pěstuje v sadech v největším množství k časnému vývozu. U nás málokdo ji ještě zná, přes to, že jest chutnější a pouští lépe od pecky než Amsdenova a uzrává jen o několik dní po této. Je také otužilejší, nezmrzá tak lehko jako Amsdenova, a lze spíše na teplejších místech sázeti stromy neb keře zcela volně. Nejlepší a nejkrásnější plody vyvinují se arcíř na zdech.

Roste velmi bujně a zdravě a nepodléhá kadeřávce listu. Letorosty narůstají dlouhé, světle rudě červenavé, ve stínu zelenavé; oka na nich vždy ve společnosti květných pupat následují hustě za sebou, takže když se listy vyvinou, zdá se hustější než odrůdy jiné.

Ploditi začíná záhy; plodí často a dosti hojně, nikdy však přespříliš.

Kvete s ostatními, doba květu jest však krátká. Jednotlivé květy jsou trochu větší, však světlejší než květy Amsdenové.

Velikost, tvar i barvu plodů znázorňuje připojený barevný obraz, zhotovený dle plodů klecanských, který uspořuje další popis.

Jemně a krátce vlnatá slupka dosti dobře se stahuje, jest zelenavě žlutavá, po největším díle krásně červeně, na slunečné straně až tmavě červeně mramorovaná.

Dužninu mají jemnou, hojně šťavnatou, zelenavě bělavou, zřídka kdy kolem pecky začervenalou, chut mají navinule nasládlou a dobrou, jemnější než Amsdenova.

Pecka dosti dobře pouští a jest jen vlákný s dužninou spojena. Její velikost i tvar jest obrazy znázorněn.

Na špalírech uzrává od konce července.

Jest velice dobrá na stůl, a krásná barva ji doporučuje výborně do obchodu.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 92 Alexandrova.

Popisy lze nalézt: Morav. Ovoce čís. 117 Broskev Alexandrova, Der Obstzüchter 1912 str. 33, Pom. Monatshefte v roce 1884 Frühe Alexander. Známa jest také pod jmény Alexander, Alexander's Early, Early Alexander, Précoce Alexander.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 19.

BEATRICE RANNÁ.

FRÜHE BEATRIX.
PRÉCOCE BÉATRICE.

BEATRICE RANNÁ.

Krásná a dobrá tato broskev pochází dle H. der Obstk. z Anglie. Vypěstoval ji známý pěstitel ovocných stromů Th. Rievers v Sawbridgeworthu, kdež mu roku 1865 prvních plodů poskytl. Osvědčila se i u nás dobře a místem stala se oblíbenější než broskve americké, s nimiž stejně uzrává, jest však mnohem otužilejší, a spíše ji možno pěstovati zcela volně.

Při zdech daří se ji arcit nejlépe a skýtá větších a chutnějších plodů, než stromy nebo keře volně rostoucí, třebaže stály na místech teplých a zcela chráněných.

Proti různým chorobám broskví zdá se býti otužilejší než jiné.

Roste velice hujně a pokrývá vykázaný jí prostor velice rychle. Ploditi začíná dosti záhy a plodí pak často a uspokojivě.

Letorosty narůstají dlouhé, ve stínu jsou zelené a na slunečné straně rudé; oka, spolu s květovými poupaty následují dosti hustě za sebou. Listy má velké, dlouhé, tuhé a tmavě zelené, řapíky a hlavní nervy zcela málo zarudlé.

Rozkvétá s ostatními a má květy prostředně veliké a něžně růžové.

Velikost, tvar i barvu plodu znázorňuje připojený barevný obraz, dle plodu z Chlumce v dokonalém jich vývinu provedený; zřídka bývají jednotlivé plody o něco větší, spíše menší, a to zvláště na stromech volně rostoucích. Mnohé plody mají tvar více kulovitý, až i zdánlivě vysoký, jiné jsou o něco zploštělejší.

Bělavě vlnatá slupka lehko se dá stáhnouti; barvu mají zelenavě žlutavou, na slunečné straně živě růžově červenou a skvěle červeně mramorovanou.

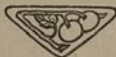
Dužninu mají jemnou, málo vlákný protkanou, velmi šťavnatou, zažloutle bělavou, někdy pod slupkou slunečné strany něžně zarůžovělou, kol pecky zelenavou a jen velice zřídka začervenalou; chut mají výbornou, navinule sladkou a libě kořeněnou.

Pecky jsou s dužninou vlákný spojeny, jinak však dobře pouštějí. Velikost i tvar pecek znázorňují oba průřezy plodů.

Na špalírech uzrává od konce července, na stromech volně rostoucích až o 10 dní později.

Jest výborná na stůl a Fr. Lucas v Reutlinkách počítá ji k nejlepším broskvím. V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 67 Béatrice.

Popisy lze nalézt: Mor. Ovoce čís. 118 Broskev ranná Beatrix, H. der Obstk. čís. 91. Lauche D. Pom. VI. 3. Pom. Monatshefte 1899 str. 141 Frühe Beatrix, Der Fruchtgarten 1886 str. 249 Early Beatrice, Jankowski: Sad i ogrod owocowy str. 547 Beatrycza, Thomas Gui. Prat. str. 39 Précoce Béatrice.

BEATRICE RANNÁ.
FRÜHE BEATRIX — PRÉCOCE BÉATRICE.

RIVERSOVA RANNÁ.
RIVERS' FRÜHE — PRÉCOCE RIVERS.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

F) BROSKVE.

Čís. 20.

RIVERSOVA RANNÁ.

RIVERS' FRÜHE.
PRÉCOCE RIVERS.

RIVERSOVA RANNÁ.

Byla k nám přinesena z Anglie, kdež byla, jak již jméno naznačuje, vypěstována v sadech Th. Riverse v Sawbridgeworthu, jemuž již za mnoho výborných odrůd peckovic vděčíme. Z Anglie rozšířila se rychle a nalezla pro otužilost svých stromů, pěkný vzhled a dobrou chuť plodů náležitě obliby.

Hodí se v první řadě ku pěstování při zdech, na nichž se plody nejkrásněji vyvíjejí. Na místech teplých daří se s prospěchem keře i stromy volně rostoucí, nezmrzají tak snadno jako některé odrůdy americké, ano jest i otužilejší nežli její sestřenka „Beatrice“. Chorobám broskví dobře vzdorují, a kadeřávka listu objevuje se na ní zřídka a to jen v míře nejmenší. Ploditi začíná dosti brzo, a lze ji čítati k nejčastěji a nejhojněji plodícím odrůdám.

Roste mírně, letorosty narůstají kratší, jsou světle zelené, na slunečné straně červenavě rudé a oka na nich následují hustě za sebou. Jasně zelené listy mají řapíky kratičké, taktéž zelené, na nich malé žlázy.

Rozkvétá s ostatními a má velké, zcela bledouce růžové květy.

Velikost, tvar i barvu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodu z Klecana a Turnova. Tvar vystižen jest dokonale, znázorněné barvy nabývají plody jen v plném slunci na špalírech při jižní zdi. Obvyčně bývají o něco bledší, jasněji a živěji červeně mramorované. Slupka dá se s plodu dobře stáhnouti a jest jako jiných vlnatá.

Dužninu mají žlutavě bělavou, velmi šťavnatou, v ústech se úplně rozplývá a má chuť navinule sladkou, jemně kořeněnou a zcela dobrou.

Pecka pouští od dužniny dosti dobře a jest s ní jen vlákny spojena. Velikost i tvar pecek znázorňují obrazy.

Na špalírech uzrává od začátku srpna. Oproti mnohým dobrým vlastnostem má tu vadu, že v některých, zvláště mokřích a studených letech pecky v plodech ještě na stromech se otvírají, čímž i plody ve stopečné jamce se trhají a otvírají, pak rády hnijí a bývají plné škvorů a jiného hmyzu, který v nich útulku hledá. Za teplého, suchého počasí praskne málokterá.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 103 Riverská. Popisy lze nalézt: Mor. Ovoce čís. 120 Broskev Rieverova ranná, Lauche D. Pom. VI 9, Hand. der Obstk. čís. 105 Rivers' Frühe, Gauchers Pom. čís. 8 Frühe Rivers, Thomas Gui Prat. Précocé de Rivers, Jankowski: Sad i ogród owocowy str. 548 Rajversa. Známa jest také pod jmény: Early Rivers, Hâtive Rievers, River's Frühe Pfirsich.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 21.

HALEOVA RANNÁ.

HALÉ'S FRÜHE.
PRÉCOCE DE HALE.

HALEOVA RANNÁ.

Také tuto odrůdu poskytla nám Amerika. Jest to semenáč, který as v letech sedmdesátých vyrostl z pecky v sadech, v nichž čítá se statisíce broskví, jichž majetníkem jest J. H. Hale ve státě Georgii.

Není u nás ještě tak známa, jak by toho zasluhovala pro svoji velikou plodnost, vzhlednost, dobrou chut a že dužnina dosti dobře od pecky pouští. Jako ostatní americké, ve větší míře však anglické broskve lze i tuto na chráněných, teplých místech pěstovati zcela volně, ať již stromy křovité či vysoké. Nejlépe arcíť daří se při zdech, byť i nebyly úplně k jihu obráceny. Jest velice otužilá, nezmrzá hned při prvních mrazech a vzdoruje dobře různým chorobám broskví.

Stromy rostou bujně, plodí brzo, často a velice hojně, takže jest mnohdy třeba část plodů protrhati a k zavaření použití. Letorosty narůstají dlouhé, zelené a na slunečné straně hnědě začervenalé. Listy na nich jsou veliké, dlouze zašpičatělé a mají kratičké zelené řapíky.

Rozkvétají s ostatními ve stejnou dobu, květy mají poloveliké a světle růžové. Velikost i tvar plodu znázorňuje připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan. Tvar vystihnout jest dokonale, barva však není věrně podána, plody nebyly úplně zralé, takže jeví se zarudlé, kdežto ve skutečnosti bývají skvěle červeně, na slunečné straně až tmavě červeně mramorované. Slupka dá se se zralých plodů lehce stáhnouti.

Dužninu mají bělavě žlutavou, kolem pecky červeně protkanou, když toho není, bývá aspoň lůžko pecky červenavé; jsou velice šťavnaté a jemné, chut mají dobrou, kořenitou a libě navinule sladkou.

Pecka vybíhá v úzký delší hrot, pouští se dosti dobře dužniny, někdy zůstává na vláknech viseti. Velikost i tvar pecek znázorňují obrazy.

Na špalírech uzrává dle počasí od 10.—15. srpna, na stromech volně rostoucích o něco později.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 68 Saská. Popisy naléztí lze: Mor. Ovoce čís. 119 Broskev Haleho, H. der Obstk. čís. 94 Hale's Frühe, Thomas Guide Pratique str. 39 Précocé de Hale, Jankowski, Sad i ogrod owocowy str. 547 Hela. Známa jest také pod jmény: Allemande Hâtive, Early German, Hale's Early.

HALEOVA RANNÁ.
HALE'S FRÜHE — PRÉCOCE DE HALE.

TRIUMPH.

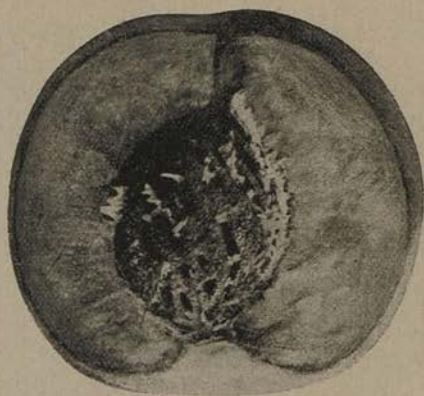
JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

čís. 22.

TRIUMPH.

TRIUMPH.

Krásná tato broskev přivezena byla ke konci předešlého století z Ameriky. Vznikla ve státě Georgii, bližšího o jejím původu nelze se ve spisech po ruce jsoucích dopátrati.

Byvši vhodně doporučena byla vzata našimi školkařskými závody ihned do množení, takže dnes nalézáme sem tam již statnější stromy, které se brzkou, častou a velice hojnou plodností vyznamenávají. Proti mrazům a nepohodám jsou velmi otužilé, však trpí velmi často kadeřávkou listu.

Rostou z mládí velice bujně, později ochabují; letorosty narůstají dlouhé a silné, světle zelené a po slunci hnědě červené, listy na nich jsou velké a po krajích ostře pilovitě zoubkované.

Polovelké růžové květy rozkvétají s ostatními a jsou proti jarním, slabším mrazům otužilé.

Připojený barevný obraz, dle plodů z Klecan zhotovený, jest sice zdařilý, nevystihuje však přece krásy dokonale vyvinutých plodů.

Bývají mnohem větší, ano až i veliké; slupku mají bělavě jemně vlnatou, krásně do zlatova žlutou, na slunečné straně skvěle červenou a tmavěji mramorovanou a daleko kolem červeně natečkovanou.

Dužninu, která se od pecky těžce, však přece odlučuje, mají do zlatova žlutou, mnohdy kol pecky úzce zardělou, jemnou a šťavnatou, chut navinule sladkou a velmi dobrou.

Pecky vězí v červených lůžkách a jsou s dužninou hojně vlákny spojeny. Jich velikost i tvar znázorňují obrazy.

Uzrávají od prvé polovice srpna. Na stůl jsou krásné i dobré, na trhu pro skvělou barvu vynikají.

K zaváření se sice jako jiné velmi dobře hodí, že však má sytě žlutou dužninu, a že oblíbeny jsou broskve s dužninou bílou, nebude k účelu tomu as tak hledána.

Mimo kratičké poznámky v odborných časopisech a seznamech velkých zahradnických závodů nelze nějakého popisu ani jména nalézt.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
F) BROSKVE.

Čís. 23.

MADLENKA BÍLÁ.

WEISSER MAGDALENEN-PFIRSICH.
MADELEINE-BLANCHE.

MADLENKA BÍLÁ.

O původu této od pradávna známé broskve neví se ničeho. Byla známa již ve století sedmnáctém, a po prvé popsal ji roku 1699 M. Dahuron.

U nás známa jest ve starých zahradách velmi dobře, ač pod různými jmény, později však vytlačily ji z mnoha míst nové, rannější americké a anglické odrůdy.

Hodí se hlavně k sázení podél zdí na kteroukoliv stranu světa obrácených, daří se dobře i na straně západní. Proti všeobecným chorobám broskvi není otužilá a trpí jako jiné. Stromy rostou bujně, nebývají však nikdy příliš veliké; ploditi začínají sice velmi záhy, že však jsou v době květu choulolistivý a květy i při menším mrázku zmrzají, plodí obyčejně málo, zato však skýtají krásných plodů. Jest velice nutno po čas květu příkryvkami ji chrániti.

Letorosty narůstají kratší, jsou bělavě zelené a na slunečné straně červenavě. Listy jsou veliké, tmavě leskle zelené, mají kraje ostře pilovitě zoubkované a jsou na krátkých řapících, které se často po stranách palistovitě rozšiřují.

Rozkvétají velice záhy a mají květy veliké, mdle růžové.

Velikost, tvar i barvu plodu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodů z Klecan a Peček. Zřídka bývají některé plody větší, spíše o něco menší. Slupka dá se s ním snadno stáhnouti, kratičká jemná vlna ji pokrývá, jest zelenavě zažloutlá, na slunečné straně zardělá aneb také jen červeně tečkovaná; plody zastíněné bývají úplně zelenavě žlutavé.

Žlutavě bělavou dužninu mají velice šťavnatou, jemnou, v ústech se rozplývá a má chut příjemně naslédle navinulou a libě kořeněnou.

Pecka pouští většinou dobře a jen v nepříznivém studeném roce nelze ji od dužniny volně oddělit. Velikost i tvar pecek znázorňují obrazy.

Na špalírech dozrává, dle počasí, obyčejně od polovice srpna.

Popisy nalézt lze: Pixy Klíč štěpařský str. 213 Bílá Magdalenka, H. der Obstk. čís. 5 Weisser Magdalenenpfirsich, Dittrich, H. der. Obst. č. 14 Die Weisse Magdalene, Dochnahl čís. 13 Weisse Magdalene, Thomas Guide Prat. str. 44 Madeleine-Blanche. Známa jest také pod jmény: Grosse Magdeleine, Madeleine Blanche de Loiret, Madeleine Blanche Précoce, Magdeleine (P. de), Magdeleine Blanche, Montagne Blanche (P. de), Montauban, Petite-Magdeleine, White Magdalene, Vin (P. de), Vin Blanche (P. de), Magdalena alba.

MADLENKA BÍLÁ.
WEISSER MAGDALENENPFIRSICH — MADELEINE-BLANCHE.

BUGIODEGO.

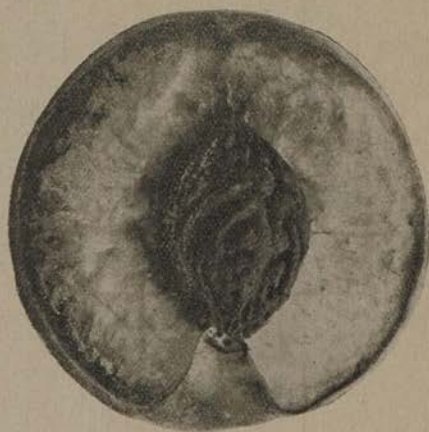
JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

F) BROSKVE.

Čís. 24.

BUGIODEGO.

BUGIODEGO.

O původu této broskve nelze se nikde ničeho dopátrati. Bláha i Maruška doporučují ji však pro její velikost, krásu i dobrou chut vřele k pěstování při zdech. K pěstování stromů volně rostoucích se nedoporučuje. Jest to odrůda velmi otužilá, však trpí všeobecnými chorobami broskví jako jiné.

Stromy rostou velmi bujně a pokrývají vykázaný sobě prostor velice rychle. Ploditi počínají dosti záhy; plodí dosti hojně, nikdy příliš mnoho; zato se však plody vyvinují velmi krásně.

Letorosty narůstají dlouhé, zelené, po větším díle, zvláště však na straně slunečné jsou hnědě červené. Veliké, leskle tmavězelené listy mají kraje ostře pilovitě zoubkované a jsou na kratičkých řapících, na nichž jsou jen nepatrné žlázy.

Rozkvétá s ostatními a má květy veliké a krásně růžové. V době květu jest proti mrázkům dosti otužilá.

Velikost, tvar i barvu plodu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodů z Klecan. Pečlivě pěstěny bývají plody ještě o hodně větší. Mnohé bývají úplně kulovité, některé k jedné straně zkosené, a jedna polovice ostře zaříznutým žlábkem oddělená bývá mohutněji vyvinutá než druhá.

Temnou, hustou vlnou pokrytá slupka dá se dobře stáhnouti, má barvu bělavě žlutavou, na slunečné straně krásně, mnohdy i velice tmavě rudě červeně mramorovanou, červeň rozptyluje se tečkovitě daleko i na stranu zastíněnou.

Dužninu mají světle žlutavě zelenavou, u samotné pecky zcela mírně začervenalou, velice šťavnatou a chut velmi dobrou, navinule nasládlou a kořenitou.

Pecka jest červenavá i lůžko červené, pouští se dužniny jen z polovice, a zůstává s ní vlákný spojena. Velikost i tvar pecek znázorňují obrazy.

Na špalírech uzrává as od dvacátého srpna. Hodí se výborně na stůl, jemuž jest i nemalou okrasou.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 11 Bugiodego.

Popisu nelze nikde naléztí, a jiná jména nejsou známa.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
F) BROSKVE.

Čís. 25.

DUFOUROVA.

BARON DUFOUR.

DUFOUROVA.

Krásná tato broskev vyrostla dle H. der Obstk. nahodile v zahradě barona Dufoura na jeho statku poblíž Met a postoupěna byla tamějšímu známému závodu zahradnickému „Simon Louis“, který ji uvedl roku 1872 v obchod a tím v širší známost. U nás málokde jest ještě známa, zasluhuje však pro svou krásu a výbornou sladkou chut většího povšimnutí.

Hodí se k pěstování podél zdí. Pěstovati stromy volně rostoucí se nedoporučuje.

Stromy jsou proti chorobám broskví dosti otužily, rostou bujně a pokrývají vykázaný sobě prostor velice rychle. Ploditi začínají dosti záhy, plodí pak častě, však nikdy mnoho, zato samé pěkné veliké plody.

Letorosty narůstají dlouhé, stejné barvy s jinými, listy na nich jsou dosti veliké, krátce zašpičatělé, po krajích jemně pilovitě zoubkované a jsou na kratičkých, zelených, dílem i zarudlých řapících, na nichž jsou kulaté žlázy.

Velikost i tvar plodu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodů z Klecan a Peček. Mnohé plody bývají ještě až o 10 mm větší. Slupku mají jemně, však řidčeji vlnatou, zelenavě žlutou, slunečnou stranu nahnědle červeně mramorovanou a i do stínu tečkovanou a skvrnitou, však o něco jasněji a červeněji než jak z obrazu vidno.

Dužninu mají světle žlutou, kolem pecky mírně začervenalou, zcela jemnou, velmi šťavnatou a chut libě kořenitě sladkou.

Pecky vězí v červených lůžkách a pouštějí se dosti dobře dužniny. Jejich velikost a tvar znázorňují obrazy.

Uzrává na špalírech od konce srpna. Jest z nejchutnějších na stůl i pro jiné účely. V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji mají ji pod čís. 4 Dufourova. Popisy lze nalézi: H. der Obstk. čís. 90 a Thomas na str. 39 Baron Dufour. Jest známa též pod jménem Grosse-Madeleine de Metz.

DUFOUROVA.
BARON DUFOUR.

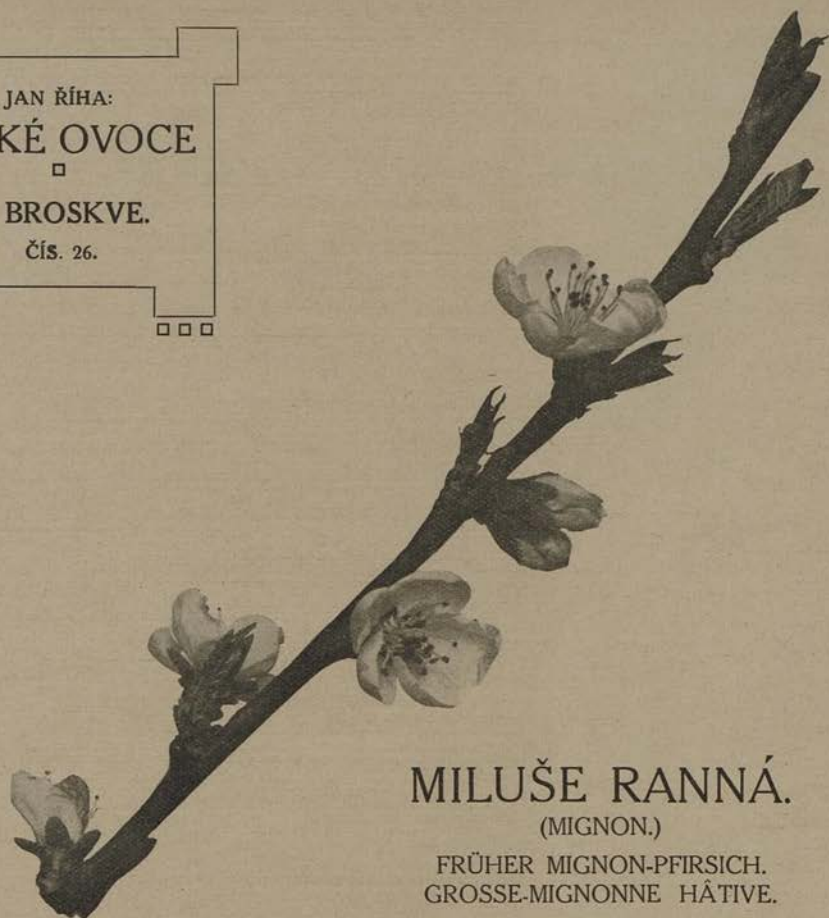

MILUŠE RANNÁ (MIGNON).
FRÜHER MIGNON-PFIRSICH — GROSSE MIGNONE HÄTIVE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 26.

MILUŠE RANNÁ.

(MIGNON.)

FRÜHER MIGNON-PFIRSICH.
GROSSE-MIGNONNE HÂTIVE.

MILUŠE (MIGNON) RANNÁ.

O původu této vzácné broskve nelze se ničeho jiného dopátrati, než že byla asi roku 1800 nalezena. Jméno její, které i němečtí spisovatelé do svých spisů přijali, naznačuje, že se tak stalo asi ve Francii.

U nás zdomácněla tak, že nalézáme ji v každé starší zahradě, kde se broskve se zálibou odedávna pěstují. Obliby té zasluhuje plným právem; jest málo druhů, které by byly tak krásné, výborné a vyžadovaly tak skrovné péče jako tato broskev.

U nás jest nutno pěstovati ji při zdech, tak přináší nejdokonalejší plody. V krajích teplejších spokojí se s každou zdí na kteroukoli stranu obrácenou, v krajích chladnějších neb výše položených musí se voliti strana jižní. Také stromy volně rostoucí lze pěstovati na teplých stráních vinorodých. Všude poskytuje v brzkou hojně plodů a plodí velice často.

Stromy jsou velice otužilé proti mrazům, však chorobami broskví trpí jako jiné.

Z mládí rostou bujně, však brzo ochabují a rozvětvuji se pak drobněji. Letorosty narůstají štíhlé a červenavé, listy na nich jsou velké, dlouze špičaté, po krajích jemně, ostře pilovitě zoubkované.

Veliké, krásně růžové květy rozkvétají s ostatními a jsou proti jarním mrazům dosti otužilé.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje velikost, tvar i barvu dokonale vyvinutých plodů. Některé bývají o něco vyšší, jiné mají temeno více stlačené, takže zbytek čnělky vězí v širší mělké jamce. Slupku, která se dá lehce stáhnouti, mají krátce a hustě vlnatou, barvy zelenavě žluté, z větší části krásně, na slunečné straně až tmavě červeně mramorovanou a do stínu hojně natečkovanou.

Dužnina pouští dobře od pecky, jen někdy zůstává na vlákních vězeti, jest bělavá, kolem pecky paprskovitě začervenalá, velmi jemná, plná šťávy, v ústech se rozplývá a má chut jemně navinule sladkou a libě kořenitou.

Pecka vězí v červeném lůžku a jest s dužninou bělavými vlákny spojena. Její velikost i tvar znázorňuje černý obraz průřezu.

Uzrává dle počasí od polovice srpna. Na stůl jest krásná i výborná a pro trh význačná.

V zemském pom. ústavě v Troji mají ji pod čís. 39 Mignon ranná.

Popisy lze nalézt: H. der Obstk. čís. 4 Früher Mignon-Pfirsich, Dochnahl čís. 38 Früher Lieblingspfirsich, Thomas str. 39 Grosse-Mignonne Hâtive, Jankowski, str. 547 Wczesna Minion.

Známa jest také pod jmény: Amathusia praecox, Early Grosse-Mignonne, Grosse-Mignonne Précoce, Mignonne Dubarle, Mignonne Hâtive, Mignonne Pourprée, Pourprée Hâtive à Grandes Fleurs.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 27.

PURPUROVÁ RANNÁ.

FRÜHER PURPUR-PFIRSICH.
POURPRÉE HÂTIVE.

PURPUROVÁ RANNÁ.

Broskev tato jest od pradávna známa a velice oblíbená. Přispěla k tomu nejen její krása a výborná chut, však i ta dobrá vlastnost, že jsou stromy, které se i za méně příznivých poměrů dobře daří, velice otužilé, tvrdé, brzo a velmi hojně plodné. Všeobecnými chorobami broskví trpí sice také, však v menší míře než jiné.

V krajích broskvím méně příznivých daří se nejlépe při zdech, které mohou býti obráceny na kteroukoli stranu, vyjma sever; v krajích teplých, vinorodých lze sázeti i stromy volně rostoucí v libovolném tvaru.

Stromy rostou velmi bujně a bývají značně veliké. Letorosty narůstají dlouhé, zelené a rudé a mají listy veliké, dlouze zašpičatělé a po krajích ostře pilovitě zoubkované. Květy mají veliké a krásně růžové. Vykvétají s ostatními.

Velikost, tvar i barvu plodu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodů z Klecan. Mnohé plody bývají ještě o hodně větší.

Slupku, která se dá dobře stáhnouti, mají hustě bělavě vlnatou, zelenavě žlutavou, na slunečné straně krásně červeně mramorovanou a skvrnitou a i do stínu červeně tečkovanou.

Dužninu mají mdle bělavou, kolem pecky fialově začervenalou, také jen červeně žilkovanou, jemnou, velmi šťavnatou a chut slabě libě navinulou, více sladkou, kořenitou a dobrou.

Pecky jsou hnědě červenavé, věží v červeném lůžku a pouštějí se dobře dužniny. Jich velikost i tvar znázorňují obrazy.

Uzrávají od 20.—30. srpna. Jsou k snědku i na prodej výborné a jako jiné ke všemu vhodné.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 18 Desseova. Popisy nalézt lze: Pixy Klíč štěpařský str. 213 Ranní šarlatová broskew, H. der Obstk. čís. 18, L. D. Pom. čís. 18 Früher Purpur-Pfirsich, Dittrich str. 322 Die wahre frühe Purpurpfirsiche mit grosser Blüte, Dochnahl čís. 42 Früher Purpurpfirsich, Thomas str. 50 a Leroy čís. 93 Pourprée hâtive.

Známa jest také pod jmény: Belle-Pourprée, Desse Hâtive, Early Purple, Fardée, Johnson's Early Purple, Johnson's Purple Avant, Madeleine Hâtive à Grandes Fleurs, Neil's Early Purple, Padley's Early Purple, Pêche du Vin, Pêcher Desse, Pourprée à Grandes Fleurs, Pourprée Hâtive Vineuse, Pourprée Printanière, Purpurfarbiger Spät-P., True Early Purple, Véritable Pourprée Hâtive, Véritable Pourprée Hâtive à grandes Fleurs, Amathusia purpurea.

PURPUROVÁ RANNÁ.
FRÜHER PURPUR-PFIRSICH — POURPRÉE HÂTIVE.

MADLENKA ČERVENÁ.
ROTE MAGDALENEN-PFIRSICH — MADELEINE DE COURSON.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
F) BROSKVE.

Čís. 28.

MADLENKA ČERVENÁ.

ROTER MAGDALENEN-PFIRSICH.
MADELEINE DE COURSON.

MADLENKA ČERVENÁ.

O původu této odedávna známé broskve neví se ničeho; má se za to, že pochází z Francie, poněvadž se tam v okolí Paříže ve velikém množství pěstuje. Málo jest broskví, které daří se tak i za méně příznivých poměrů jako Madlenka. Okolnost ta přispěla as nemálo k tomu, že najde se všude, ač pod různými jmény, zvláště ve starších zahradách, kde se broskve pěstují.

Obliba ta jest oprávněna. Málo broskví jest tak krásných a dobrých jako Madlenka, k čemuž druží se i dobré vlastnosti stromů. Jsou velice otužilé, vydrží dlouho, nevyžadují zvláštního pěstování a daří se dobře i tam, kde jiným broskvím se již nedaří a jest záhy a uspokojivě plodna. Jen v době květu jest choulostivá, lehce zmrzá a i delší vlhké počasí v době té poškozuje květy, čímž se její skromná plodnost jaksi vysvětluje. Letorosty narůstají dlouhé a silné, barvy zelené a hnědě červené; listy na nich jsou velké, leskle tmavězelené a po kraji dvojitě pilovitě zoubkované.

Začínají kvésti s jinými a mají velké růžové květy. Popisy květu některých autorů se neshodují, jeden píše, že má květy velké, druhý, že má květy malé. Pravá Červená Madlenka má květy velké.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje tvar plodů dokonale, bývají však při menší úrodě mnohem větší. Že však upotřebeno bylo plodů méně zralých, není barva jejich tak jasná, jak býti má, bývají více žlutavé a červená barva ohnivější a v plném slunci tmavěji skvrnitá. Také na průřezu chybí červené, paprskovité zabarvení dužniny kolem pecky. Slupka se těžko stahuje a jest jen zcela mírně vlnatá.

Dužninu mají bělavou, zřídka kdy pod slupkou jemně zarůžovělou, kolem pecky paprskovitě mírně začervenalou, jemnou, plnou šťávy, chut pak jemnou, navinule sladkou a dobrou. Pecka pouští se dobře dužniny a vězí v červeném lůžku. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

Na špalírech uzrává ke konci srpna neb začátkem září. Jest krásná a výborná na stůl i trh.

V zahradách zemského pomologického ústavu v Troji mají ji pod čís. 53 Madlenka červená.

Popisy lze nalézt: Mor. Ovoce, čís. 122 Broskev Madlenka červená, Pixa, str. 214 Červená Madlenka, H. der Obstk. čís. 16, Lauche Pom. čís. 10 Roter Magdaleneu-Pfirsich, Dittrich, str. 329 Die rothe Magdalene, Dochnahl, čís. 16 Rothe Magdalene, Leroy čís. 55, Thomas, str. 49 Madeleine de Courson.

Dále známa jsou ještě jména: Coursoner Magdalene, Grosse-Madeleine, Grosse-Madeleine Rouge, French Magdalen, Madeleine Colorée, M. de Corson, M. de Courson, M. de Gourson, M. Paysanne, M. Rouge, M. Rouge de Courson, M. Rouge d'Hiver, Païsanne, Paysanne, Red Magdalen, Rouge Paysanne, True Red Magdalen, Vin Rouge (P. de), Magdalena rubra.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 29.

LA FRANCE.

LA FRANCE.

Z velikého počtu nových broskví posledních let zaujímá tato pro svoji krásu, dobrou chut a zvláště pro velikou plodnost prvé místo.

Vypěstována a do obchodu uvedena byla zahradnickým závodem Croux et Fils ve Francii, odkudž velice rychle se rozšířila, že i u nás málo jest závodů, které by ji ve svých seznamech nevedly.

Prozatím lze ji doporučiti jen k pěstování při zdech; zda dařiti se budou i volně rostoucí stromy, musí se vyšetřiti v krajích vinorodých. Stála by pro svou plodnost za to.

Stromy rostou, jako všechny jiné broskve, s počátku bujně, že však již v druhém — třetím roce ploditi začínají, v brzku ochabují. Letorosty jsou jako jiných zelené a hnědě červenavé, listy na nich tmavě zelené, po krajích jemně pilovitě zoubkované a vzdorují dosti dobře plísni i kadeřávce.

Velké, jemně růžové a tmavěji žilkované květy rozkvétají zároveň s jinými a jsou proti mrazům otužilé více než jiné.

Velikost i tvar plodu znázorňuje připojený obraz, zhotovený dle plodu z panského sadu v Chlumci. Za teplého, slunného počasí bývá však barva plodu ohnivější, tmavěji mramorovaná a hojně, zcela jemnými, červeně vroubenými tečkami posetá. Slupka se lehko stahuje, jest bělavě vlnatá a byvši otřena zůstává jak aksamitová.

Zcela zralé plody mají dužninu bělavou, velice šťavnatou a jemnou, chuti slabě navinulé, více nasládlé, kořenité a velmi dobré.

Pecky mají lůžko zelenavé a jsou s dužninou hojnými vlákny tak spojeny, že jen s námahou, však přece se odlučují. Jich velikost i tvar znázorňují obrazy.

Uzrává od konce srpna dosti stejnoměrně. Na stůl jest velmi dobrá a pro krásnou barvu pro trh významná.

V literatuře málo se o ní co najde. Popis nalézá se v Ovocnických Rozhledech z roku 1915 na str. 4. Jiné jméno není známo.

LA FRANCE.

ŠAFRÁNOVÁ.

SAFRAN-PFIRSICH — ALBERGE JAUNE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 30.

ŠAFRÁNOVÁ.

SAFRAN-PFIRSICH.
ALBERGE JAUNE.

ŠAFRÁNOVÁ.

Od pradávna známá, as ve Francii vzniklá tato broskev neztratila až po dnešní dobu na své oblíbenosti a lze ji nalézt všude, kde broskve se pěstují.

Liší se od jiných skvěle žlutou barvou slupky i dužniny. U nás zdomácněla a přizpůsobila se úplně našemu podnebí, takže ji lze čítati k odrůdám, které se nám nejlépe daří.

Hodí se hlavně k pěstování při zdech a stojí za to, by byly na teplých místech sázeny pokusmo stromy neb keře zcela volně.

Z mládí rostou stromy zcela bujně, později s nastalou plodností vzrůst velice se mírní, takže stromy nejsou nikdy veliké. Ploditi začínají velmi záhy a plodí hojně.

Letorosty narůstají jim krátké a slabší, mají barvu sivě zelenou a na slunci méně začervenalou; listy na nich jsou dlouhé a úzké, světlezelené, na podzim rudnou a mají kraje zcela jemně pilovitě zoubkované.

Maličké květy jsou tmavě červenavé, rozkvétají s ostatními a nejsou proti mrazům příliš choulostivy.

Velikost i tvar plodu znázorňuje úplně připojený obraz, zhotovený dle plodu z Klecan. Mnohé plody bývají však ještě větší.

Slupku, která se dá dobře stáhnouti, mají hojně vlnatou, krásně šafránově žlutou, na slunečné straně skvěle červeně mramorovanou a do stínu natečkovanou.

Také dužninu mají tmavě žlutou, kolem pecky začervenalou, zcela jemnou, šťavnatou, chut dobrou a libě sladce navinulou.

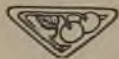
Pecky mají lážko červené, pouštějí se dosti dobře dužniny, nanejvýše zůstávají na vláckech viseti. Jejich velikost i tvar znázorňují obrazy.

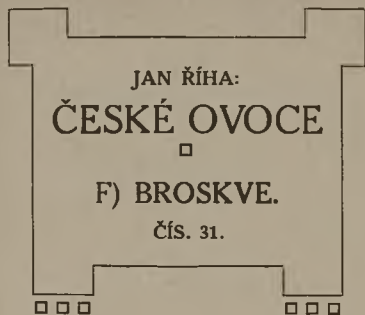
Začínají uzrávati od konce srpna. Dobrá chut i krásná barva doporučuji ji na stůl i na trh.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 1 Šafranice žlutá.

Popisy lze nalézt: Pixa, str. 213 Šafránová broskev, Handb. der Obstk., čís. 53 Safran-Pfirsich, Dittrich, II 337 Gelber Herzpfirsich, Dochnahl, čís. 102 Alberge-Aprikosenpfirsich, Leroy, č. 105 Alberge, Thomas, str. 43 Alberge jaune.

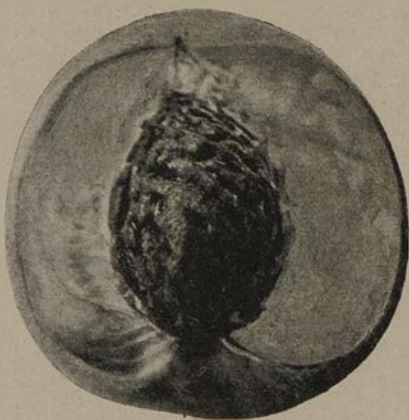
Známa jest také pod jmény: Šafránka, Abricotée, Admirable Jaune, Alberge Rouge, Auberge Jaune, Avant-Pêche Jaune, French Rareripe, Gelbe Alberge, Gold Mignonne, Gold Fleshed, Golden Mignonne, Golden Rareripe, Hardy Galande, Jaune Hâtive, Pêche Jaune, Petite-Alberge, Petite-Rosanne, Petite-Rossanne Abricotée, Petite-Roussanne, Pourpre, Pourprée, Purple Alberge, Purpur Pfirsich, Ravanne, Red Alberge, Rosamont, Rosanna, Rossane de Languedoc, Rossanne, Rote Alberge, Roussaine, Roussanne, Saint-Laurent Jaune, Yellow Alberge, Yellow Rareripe, Bellona crocea.

DOUESKÁ.

SCHÖNE VON DOUÉ.
BELLE DE DOUÉ.

DOUESKÁ.

Pochází z Francie, kdež byla — dle H. der Obstk. — ve školkách Dimatových v Doué-la-Fontaine z pecky vypěstována asi roku 1839.

Přes svou krásu, velikost a výbornou chut málo se posud rozšířila, a nalézáme ji jen ve větších zahradách, kde se broskve pěstují.

Nejlépe daří se jí na zdech, plotech a podobných teplých a chráněných místech, ve tvaru palmet, a jen na nejteplejších místech lze sázeti keře neb stromky volně rostoucí.

Chorobám broskví podléhá stejně s jinými, za to jest v době květu otužilejší, nezmrzá tak snadno, takže často a velmi hojně plodí.

Stromy rostou velice bujně a bývají veliké; letorosty narůstají na nich silné, zelené, z větší části však hnědě červené, listy mají polovelké a dlouze špičaté, kraje mají ostře pilovitě zoubkované a řapíky kratičké, na nich malé kulaté žlázy.

Květy mají zcela malé, mdle růžové, často fialově žilkované; rozkvétají s ostatními.

Připojený barevný obraz, dle plodu z Klecan zhotovený, znázorňuje tvar plodů dokonale, za příznivých poměrů bývají však i mnohem větší.

Barva bývá v teplém příznivém roce daleko živější a červenější, než jak zobrazeno, v letech chladných a deštivých, jako byla poslední, zůstávají broskve daleko bledší. Slupku, která se velice špatně stahuje, mají krátce jemně vlnatou, zelenavě žlutou, na slunečné straně skvěle červeně mramorovanou a natečkovanou.

Dužnina pouští dobře od pecky, jest žlutavě bělavá, kolem pecky paprskovitě začervenalá, velice šťavnatá, v ústech se úplně rozplývá a má chut kořenitě navinule sladkou a velmi dobrou.

Plody v chladu neb stínu vyrostlé bývají často jen žlutavě zelenavé a mívají nazelenalou dužninu až po pecku.

Pecka vězí v červeném lůžku, a s dužninou spojují ji červenavá vlákna. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

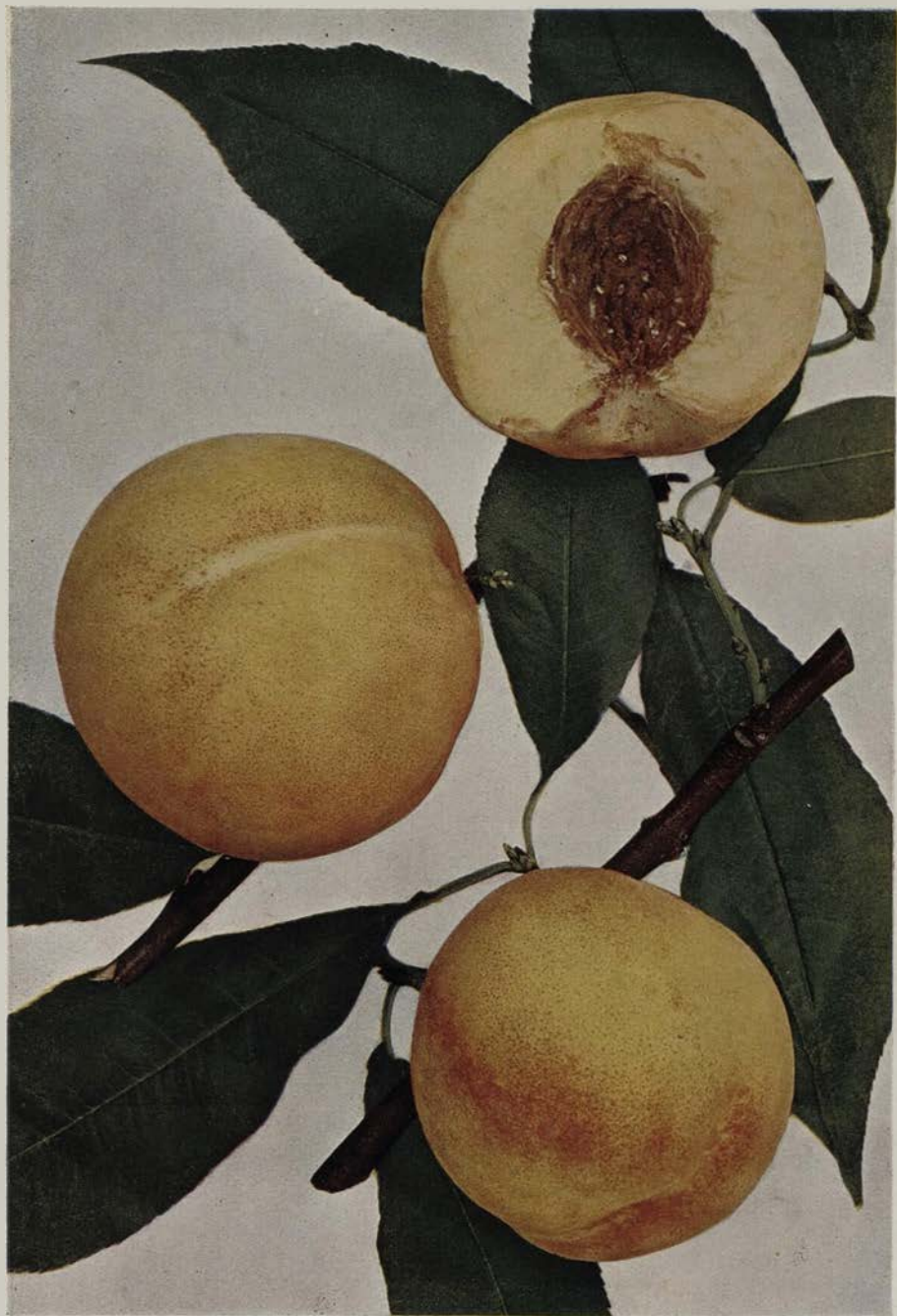
Začíná uzrávatí ke konci srpna a jest na stůl výborná.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 7 Doueská.

Popisy najdou se: H. der Obstk., čís. 23, Lauche Pom., čís. 20 Schöne von Doué, Leroy č. 129 a Thomas, str. 51 Belle de Doué.

Mimo tato jména říká se jí také Belle de Douai.

DOUESKÁ.
SCHÖNE VON DOUÉ — BELLE DE DOUÉ.

CONKLINGOVA.
CONKLING'S PFIRSICH — CONKLING.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□
F) BROSKVE.
čís. 32.

CONKLINGOVA.

CONKLING'S PFIRSICH.
CONKLING.

CONKLINGOVA.

Zvláštní tato broskev pochází z Ameriky. Bližších zpráv o jejím původu nelze se dopátrati.

Gaucher ve své Pomologii řadí ji mezi své nejlepší broskve se žlutou dužninou a vřele ji doporučuje.

Najde se u nás zřídka kde a když, tedy zpravidla pod jiným jménem. Zaslouhuje však pro svou zvláštní barvu a výbornou chuť většího povšimnutí.

Aby nabyla náležité kořenité chuti, jest nutno pěstovati ji při zdech. Ku pěstování stromů volně rostoucích se nehodí. Roste sice dobře, také hojně plodí, avšak plody špatně vyzrávají a nemají chuti. Chorobami broskvi trpí jako jiné.

V mládí rostou stromy velice bujně, později ochabují. Letorosty narůstají dlouhé a štíhlé, zelené, po větším díle červenavě hnědé, takže zelená barva jen sem tam proniká. Oka na nich přiléhají a ta, která mají vedle sebe poupata květná, odstávají. Listy jsou dlouhé a tmavě zelené, mají kraje mělce dvojité pilovitě zoubkované, řapíky kratinké a na nich malé žlázy.

Malé růžové květy rozkvétají 2—3 dny po prvých a jsou proti jarním mrázkům otužilé.

Připojený barevný obraz, dle plodu se starého stromu zhotovený, znázorňuje dostatečně přibližnou jejich velikost i tvar. Některé plody mají temeno více vyduté, a zbytek čnělky nalézá se uprostřed na malém hrbolku, kdežto jiné mají temeno jak uťaté, a zbytek čnělky vězí v malé jamce. Za příznivého počasí bývají plody mnohem větší.

Slupku, která se dobře stahuje, mají jemně vlnatou, tmavě zlatě žlutou, po velké části hnědě červeně, na slunečné straně tmavěji mramorovanou a do stínu natečkovanou.

Dužnina pouští dobře od pecky, má barvu zlatě žlutou, kolem pecky jest začervenálá, jemná, rozplývá se v ústech, hojně šťavnatá a má chuť sladkou, jemně navinulou a velmi dobrou. Pecka vězí v lůžku červeném a jest spojena s dužninou vláknou. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

Uzrává v druhé polovici srpna a jest na stůl výtečná. Popis naléztí lze: Gaucher's Pomologie čís. 82 Conkling's Pfirsich, Oesterreich-Ungarischer Obst-Garten 1884 str. 134 Conkling, místem ji píše Conklind.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

F) BROSKVE.

čís. 33.

KRÁLOVNA ZAHRAD.

KÖNIGIN DER OBSTGÄRTEN.
REINE DES VERGES.

KRÁLOVNA ZAHRAD.

Nádhernou tuto broskev, kterou zahradnictví Jamin-Durand v Bourg-la-Reine asi roku 1847 v obchod uvedlo, objevil, dle jiných spisů, majetník zahrad Moriceau v osadě Lauresse u Doué ve Francii. Rozšířila se odtamtud tak rychle, že dnes nalezne se téměř v každé zahradě, což přičísti lze nejen jejímu zvučnému jménu, však i té skutečnosti, že vyniká velikostí i krásou nad broskve jiné.

Daří se jí u nás nejlépe u teplých, zvláště k jihu obrácených zdí. Prospívá sice i u zdí na jinou stranu obrácených, ano i na teplých stráních vinorodých krajin, avšak nenabude pak nikdy své pravé dobré chuti. — Stromy začínají ploditi dosti záhy a plodí za příznivé povětrnosti velice hojně a často. Chorobami broskvi trpí jako jiné.

Rostou zvláště v mládí velmi bujně. Letorosty narůstají dlouhé a silné a na slunci hnědě červenavé; listy na nich jsou velké, k oběma koncům stejně zúžené a po krajích jemně, však ostře pilovitě zoubkované.

Maličké, temně růžové květy otvírají se jen napolo a nejsou v době rozkvětu choulostivý.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje tvar plodu dokonale, velikost jen přibližně, zpravidla bývají mnohem větší.

Slupku, která se lehce stahuje, mají jemně vlnatou, barvy bělavě žlutavé, po větší části jest krásně začervenalá a na sluneční straně tmavěji mramorovaná a do stínu hojně červeně natečkováná.

Dužnina pouští dosti dobře od pecky, jest bělavá, mnohdy zelenavě prokvetalá, kolem pecky paprskovitě začervenalá, jemná, plná šťávy a má chut slabě navinule více sladkou a dobrou.

Pecka vězí v červeném lůžku a jest bělavými vlákny s dužninou spojena. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

Uzrává dle počasí od konce srpna. Zkušenost učí, že nemá se ponechat na stromě jako jiné broskve, až změkne, není tak chutná, jako když se otrhá o několik dní dříve a nechá uležet.

Popisy lze nalézt: Moravské Ovoce, čís. 124 Broskev Královna zahrad, Listy Pomologické, 1894 str. 161 Broskev Brčálová, H. der. Obstk., čís. 48, Lauche P., čís. 7, Gaucher, čís. 87, Der Obstgarten, 1883 str. 358, všude Königin der Obstgärten, Leroy, čís. 102, Thomas, str. 40 Reine des Verges, Jankowski, str. 548 Królowa.

Známa jest také pod jmény: Monstrous of Douay, Monstrueuse de Douai, Monstrueuse de Doué, Orchard Queen.

KRÁLOVNA ZAHRAD.
KÖNIGIN DER OBSTGÄRTEN — REINE DES VERGES.

VENUŠE.
VENUSBRUST — TÉTON DE VÉNUS.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
F) BROSKVE.

Čís. 34.
□ □ □ □ □ □

VENUŠE.

VENUSBRUST.
TÉTON DE VÉNUS.

VENUŠE.

Prastará, ve Francii asi vzniklá a tam také nejvíce rozšířená broskev, kterou Merlet již roku 1675 popsal. U nás dosti jest rozšířena a nalézá se všude, kde lepší broskve se pěstují. Obliby té zasluhuje. Jest veliká, krásná, má ladný tvar, jest dobrá a co hlavní, má zvučné jméno.

Jest z pozdě zrajících, následkem čehož jest nutno pěstovati ji na špalírech při teplých, k jihu obrácených zdech. Na stromech volně rostoucích zřídka kdy uzraje, pročež se ku pěstování tomu nedoporučuje.

Na první plody nechá obyčejně dlouho čekati, až když strom odroste, později plodí uspokojivě, však nikdy mnoho.

Stromy rostou, zvláště v mládí, velice bujně a přikrývají vykázaný sobě prostor velice rychle. Letorosty narůstají dlouhé a silné, zelené a jen místa sluncem ožehlá mají červenavá. Velké, hladké, skvěle zelené listy mají kraje jemně, ostře pilovitě zoubkované a visí na kratičkých řapících, na nichž jsou malé, kulaté žlázy.

Maličké růžové květy mají plátky temněji vroubené a rozkvétají s jinými.

Připojený barevný obraz, dle plodu z Klecan zhotovený, znázorňuje velikost i tvar jen přibližně. Za příznivých poměrů bývá mnoho plodů, mnohem větších. Tvar jich se velice různí: mnohé jsou téměř kulovité, majíce temeno stlačené, jiné jsou vyšší, k temenu více zúžené, mnohdy tak, že tvoří tupou špičku, na níž nalézá se zbytek čnělky. Jiné plody dělí žlábek od stopky se táhnoucí na dvě nestejně vyvinuté polovice, dělí i zúžené temeno ve dvě a končí malou jamkou. Veškeré plody jsou mírně zhrboleny a nerovny.

Jemně vlnatá slupka, která se dá dosti dobře stáhnouti, má barvu zelenavou, později zelenavě žlutavou, na slunečné straně krásně červenou a tmavěji mramorovanou a do stínu hojně červeně natečkovanou.

Dužninu, která jde dosti dobře od pecky, mají bělavou, až bílou, velice šťavnatou, jemnou, libě navinule sladkou, kořenitou a dobrou. Za studeného léta bývá dužnina více vodnatá a nemá dobré chuti.

Pecka vězí v lůžku bělavém a jest s dužninou hojnými, mnohdy růžovými vlákny spojena. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

Uzrává od druhé poloviny září a jest na stůl výborná.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 142, Venuše.

Popisy se najdou: Moravské Ovoce, čís. 125 Broskev Venušina, Pixa, str. 215 Venuše, H. der Obstk., čís. 52, Lauche, čís. 21 Die Venusbrust-Pfirsich, Dittrich, II str. 346 Die Venusbrust, Der Obstgarten, 1883 str. 365, Dochnahl, čís. 71 Venusbrust, Leroy čís. 115 Téton de Vénus, Thomas, str. 45 Teton de Venus.

Mimo toho má ještě jména: Admirable Tardive, Breast of Venus, Du Chevalier, Late Admirable, Pointue, Royale, Spitz Pfirsich, Tétin (P. á), Tétin Tardive, Téton, Téton Tardive, Tuteon de Venice, Venus Düte, Venus's Nipple, Nivetta veneris.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 35.

CHARTREUSSKÁ.

PRÉCOCE DE CHARTREUX.

CHARTREUSSKÁ.

Kde a jak nádherná tato broskev vznikla, není známo. Nikde se nic nepíše, jen Thomas ve svém díle *Guide Pratique* uvádí ji na straně 52. Maruška v Klecanech má ji za svou nejkrásnější broskev z veškeré tamější obsáhlé sbírky a vzpomíná jubilejní výstavy roku 1891, na které broskve veřejnosti ukázal, a byly všeobecně obdivovány. Doporučil ji do našeho výběru a poskytl plody, by mohla býti zobrazena.

Dle jeho zprávy hodí se jen k pěstování na špalírech při zdech k jihu obrácených, na chladnějších místech špatně uzrává; k pěstování stromů volně rostoucích se nehodí.

Plodnost počíná dosti pozdě, až když stromy odrostou, pak jest častá a dostatečná.

Stromy rostou velmi bujně. Letorosty narůstají dlouhé a silné, zelené, sluncem ožehlé části jsou hnědě červené. Velké, leskle tmavě zelené listy mají kraje mělce, však ostře pilovitě zoubkované a visí na kratičkých řapících, na nichž jsou podlouhlé malé žlázy.

Polovelké, růžové květy rozkvétají s ostatními, a jsou dosti choulostivý a snadno zmrzají.

Připojený barevný obraz znázorňuje přibližně velikost, tvar i barvu plodu. Vyskytují se však plody daleko větší. Tvaru jsou téměř kulovitého; mnohé se k temenu více zužují než ke stopce, takže se přibližují tvaru vejčitému. Obvod plodu není stejnoměrný, některá strana jest vydutější a i zhranatělá.

Bělavě vlnatá slupka těžko se stahuje, má barvu s počátku zelenou, později pěkně žlutou, po největší části tmavě červenou, na slunečné straně tmavě purpurově mramorovanou a do stínu hojně natečkovanou.

Dužnina pouští dosti dobře od pecky, jest žlutavě bělavá, kolem pecky mnohdy, ne však vždy, začervenalá, jemná, hojně šťavnatá, navinule sladká a dosti dobrá.

Pecka vězí v červeném lůžku a jest spojena s dužninou hojnými vlákny. Její velikost i tvar znázorňuje obraz v průřezu.

Uzrává od konce září. Jest na stůl překrásná, však ne tak chutná. V kuchyni se spotřebuje jako jiná.

Jediný záznam nalézá se: Thomas str. 52 *Précoce de Chartreux*.

CHARTREUSSKÁ.
PRÉCOCE DE CHARTREUX.

VALPARAISO.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 36.

VALPARAISO.

VALPARAISO.

O původu zvláštní této broskve neví se nic určitého. Domněnka, že vznikla v Uhrách, není odůvodněna, broskev byla však z Uher rozšířena. Pravděpodobnější jest, že pochází z Jižní Ameriky, z Chile, čemuž aspoň jméno nasvědčuje.

Pěstuje se jen jako zvláštnost, není právě chutná, zato však hledána pro tmavě červenou dužninu tím více k zaváření.

S prospěchem lze ji pěstovati jen na špalírech při zdech k jihu obrácených. Roste sice zcela dobře i plodí na stromech zcela volně rostoucích, však plody nevyzrávají, zůstanou malé a kyselé. Stromy jsou velmi tvrdé, i proti chorobám otužilé, rostou velmi bujně a začínají ploditi dosti záhy; později plodí dosti hojně. Letorosty narůstají štíhlé, zelené, po větší části hnědě červeně zbarvené, takže zelená barva jen prokvétá. Listy jsou velké, mají kraje jemně, pilovitě zoubkované, zoubky dlouhé a skloněné.

Velké, tmavě růžové květy rozkvétají s ostatními a nejsou proti mrazům choulstivý.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje průměrnou velikost, tvar i barvu. Plody jsou se stran stlačeny, takže příčný průřez jest přibližně vejčitý a obvod jeho zhranatělý; temeno mají zkosené a hrbolaté, zbytek čnělky vězí pod jeho nejvyšším bodem.

Slupka se špatně stahuje, jest jemně světlešedě vlnatá, zelená, však téměř celá tmavě, až fialově rudá a mramorovaná, takže zelená barva málokde prokvétá.

Dužnina pouští dosti dobře od pecky, jest cele tmavě rudá, světleji žíhaná, aneb aspoň rudě prokvétá, jest jemná, velice šťavnatá a prostě navinulá.

Pecka spojena jest s dužninou hojnými vlákny a vězí v lůžku purpurovém. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

Na jižních zdech uzrává od začátku října, na chladnějších místech až po půl říjnu. Jest celkem neúhledná a jen na zaváření hledána.

Nějaký popis nelze nikde nalézt, jen krátké úryvky roztroušeny jsou po různých časopisech.

Téměř s ní stejná jest broskev Kardinál Fürstenberg.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
F) BROSKVE.

Čís. 37.
□ □ □ □ □ □

CRONCELSKÁ RANNÁ NEKTARINKA.

NECTARINE FRÜHE VON CRONCELS.
BRUGNON PRÉCOCE DE CRONCELS.

CRONCELSKÁ RANNÁ NEKTARINKA.

Nektarinky liší se od obyčejných broskví úplně hladkou a lesklou slupkou, po způsobu sliv, ač dužnina, pecka i vzrůst stromu neliší se od broskví obyčejných, se slupkou vlnatou.

U nás nenalezly posud té oblíby, jaké by zasluhovaly zvláště pro svou plodnost.

Jednou z nejlepších jest „Croncelská ranná“, kterou vypěstoval z pecky broskve Amsdenovy Char. Baltet, majetník světoznámého zahradnictví v Troyes ve Francii v druhé polovici devatenáctého století. Zvláště tato není posud tak známa, jak by pro svou velikou plodnost, krásu plodu a dobrou chut zasluhovala.

Daří se jí nejlépe při zdech, zvláště k jihu obrácených. Možno ji však pěstovati i zcela volně na místech úplně chráněných a teplých. Ploditi začíná záhy a plodí pak často a velice hojně. Stromy rostou bujně, však spořeji než jiné broskve, letorosty narůstají kratší, jsou zelené a z části fialově červenavé, mají kraje ostře pilovitě zoubkované, zoubky pak přilehlé.

Polovelké, mdle růžové květy rozkvétají s ostatními broskvemi a jsou proti jarním mrazům velice otužilé.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje tvar, barvu i průměrnou velikost plodu. Při menší úrodě bývají plody mnohem větší.

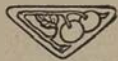
Úplně hladká a velice lesklá slupka má barvu žlutavou, slunečnou stranu rudě červeně mramorovanou a do stínu hojně natečkovanou. Dužnina pouští dobře od pecky, jest vlákný protkána, bělavě zelenavá, velice šťavnatá, libě navinule nasládlá, kořenitá a dobrá.

Velikost a tvar pecky znázorňují obrazy.

Uzrává ke konci srpna. Musí se nechat na stromech dokonale uzrání, teprve když se slupka začíná scvrkati, jest nejchutnější, tak jako všechny jiné nektarinky.

Krátké poznámky najdou se: Pom. Monatshefte roku 1898 na str. 144 Nektarine Frühe von Croncels, Jankowski na str. 548, Kronselská.

Původní jméno zní: Brugnon Précoce de Croncels.

CRONCELSKÁ RANNÁ NEKTARINKA.
NEKTARINE FRÜHE VON CRONCELS — BRUGNON PRÉCOCE DE CRONCELS.

ELRUGEOVA.
ELRUGE'S NECTARINE — ELRUGE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

F) BROSKVE.

Čís. 38.

ELRUGEOVA.

ELRUGE'S NECTARINE.
ELRUGE.

ELRUGEOVA.

Záznamy o jejím původu se nesrovnávají. Lucas i Lauche píší, že jest to stará anglická odrůda. nazvaná tak po svém pěstiteli, kdežto Dittrich tvrdí, že vypěstoval ji majetník školek Gurles, taktéž v Anglii. Pravdy nelze se dopídití.

Tato nektarinka jest u nás nejznámější a oblíbená pro svou velikou plodnost i dobrou chut.

Nejlépe se jí daří při zdech k jihu i východu obrácených. Zde přináší nejkrásnější a největší plody. Také stromy, volně na teplých chráněných místech pěstované, dobře se daří, hojně plodí, však, zvláště po studeném létě, špatně vyžívají, mnohdy ani nedozrají a zůstanou drobné.

Stromy nejsou choulostivý a snášíjí dobře nepohody, rostou velmi bujně, však přece brzo a velice hojně plodí. Letorosty narůstají dlouhé, zelené a červeně fialově zbarvené. Listy na nich jsou velké, dlouze zakončené, mají kraje drobně pilovitě zoubkované a jsou na delších řapících, na nichž jsou malé kulaté žlázy.

Maličké, mdle růžové květy vykvétají s ostatními.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje velikost plodů za veliké úrody; jsou příliš malé a bývají až jednou tak veliké. Tvar vystihnout jest věrně, taktéž barva. Slupka se dá lehko stáhnouti, jest hladká a lesklá, zelenavě žlutavá, po větší části a za horkého slunného léta celá krvavě červená, na slunečné straně až hnědě skvrnitá a bělavě jemně tečkovaná. Zastíněné plody bývají z malé části zelenavé a červenavě natečkované.

Dužnina pouští dobře od pecky, jest zelenavá nebo bělavě žlutavá, kolem pecky zcela mírně začervenalá, šťavou přetéká, v ústech se zcela rozplývá a má chut příjemně navinule nasládlou, kořenitou a velmi dobrou.

Pecka vězí v červenavém lůžku. Její velikost i tvar znázorňují obrazy.

Užívá od začátku září. Má se nechati dlouho na stromech, až když se slupka začne scvrkati, pak jest nejchutnější.

Výborná na stůl i do kuchyně.

Popisy lze nalézt: H. der Obstk. čís. 79, Lauche čís. 15, Elruge's Nectarine, Dittrich III. str. 314, Die gewöhnliche Elruge-Nectarine, Dochnahl čís. 128, Englische Violette, Thomas str. 42, Elruge.

Také jest známa pod jmény: Anderson's, Brugnion Elruge, Claremont, Claremont Nectarine, Common Elruge, Elruge Ordinaire, Oatland's, Oldenburg, Pêche-lisse Elruge, Peterborough, Spring Grove, Springrove, Temple, Temple's, Violetta anglicana.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

F) BROSKVE.

Čís. 39.

FELIGNYSKÁ.

NECTARINE VON FELIGNY.

NECTARINE DE FÉLIGNY.

FELIGNYSKÁ.

Rozšířila se z Belgie, kdež byla v zámecké zahradě Neufville v hrabství Henegau-ském z pecky vypěstována. Podržela tu vzácnou vlastnost, že výsevem pecek získá se vysoké procento semenáčů, které se naprosto neliší od odrůdy mateční.

Pro svou neobyčejnou plodnost a vzácnou chuť považuje se za jednu z nejlepších nektarinek. Nejlépe prospívá, jako jiné, při teplých zdech k jihu neb východu obráčených. Však i stromy volně rostoucí daří se zcela uspokojivě na teplých stráních vinorodých krajin i v chráněných domácích zahradách, hojně plodí, ale potřebuje teplého slunného léta, by plody dokonale vyzrály.

Stromy jsou velice otužilé a zřídka zmrzájí; rostou slaběji jiných a hojně se rozvětvují. Ploditi začínají záhy a plodí pak velmi bohatě a často.

Letorosty narůstají kratší a slabší, jsou zelené a z větší části hnědě červenavé. Listy na nich jsou leskle tmavě zelené, dlouhé, užší, mají kraje ostře pilovitě zoubkované a visí na krátkých řapících, na nichž jsou podlouhlé žlázy.

Veliké, bledě růžové květy rozkvétají s ostatními a jsou proti jarním mrázkům velmi otužilé.

Připojený barevný obraz, zhotovený dle plodu z Klecan, znázorňuje náležitě průměrnou velikost, tvar i barvu plodů. Vyskytují se i větší plody. Nejsou vesměs tak zdánlivě vysoké, mnohé jsou o málo nižší, jako stlačené, a temeno mizí v nízkou špičku.

Slupka dá se lehce stáhnouti, jest hladká a leskle se, má barvu zeleně žlutavou, po větší části tmavě až fialově začervenalou a na slunečné straně tmavěji mramorovanou a jemně bělavě tečkovanou. Červeně rozptyluje se tečkovitě i na stranu zastíněnou.

Zelenavě žlutavá, kol pecky poněkud začervenalá dužnina pouští dobře od pecky, úplně se rozplývá, jest zcela jemná, velice šťavnatá a má výbornou, sladkou, kořenitou a lehce navinulou chuť.

Pecka vězí v červenavém lůžku. Její velikost i tvar znázorňuje obraz v průřezu.

Uzrává asi v první polovici září. Jest výborná na stůl, v kuchyni upotřebí se jako jiné broskve.

V zahradách zemského pom. ústavu v Troji mají ji pod čís. 31 Hladká. Popisy naleznou se: H. der Obstk. čís. 101, Lauche čís. 4, Nectarine von Féligny, Thomas str. 46, Nectarine de Féligny.

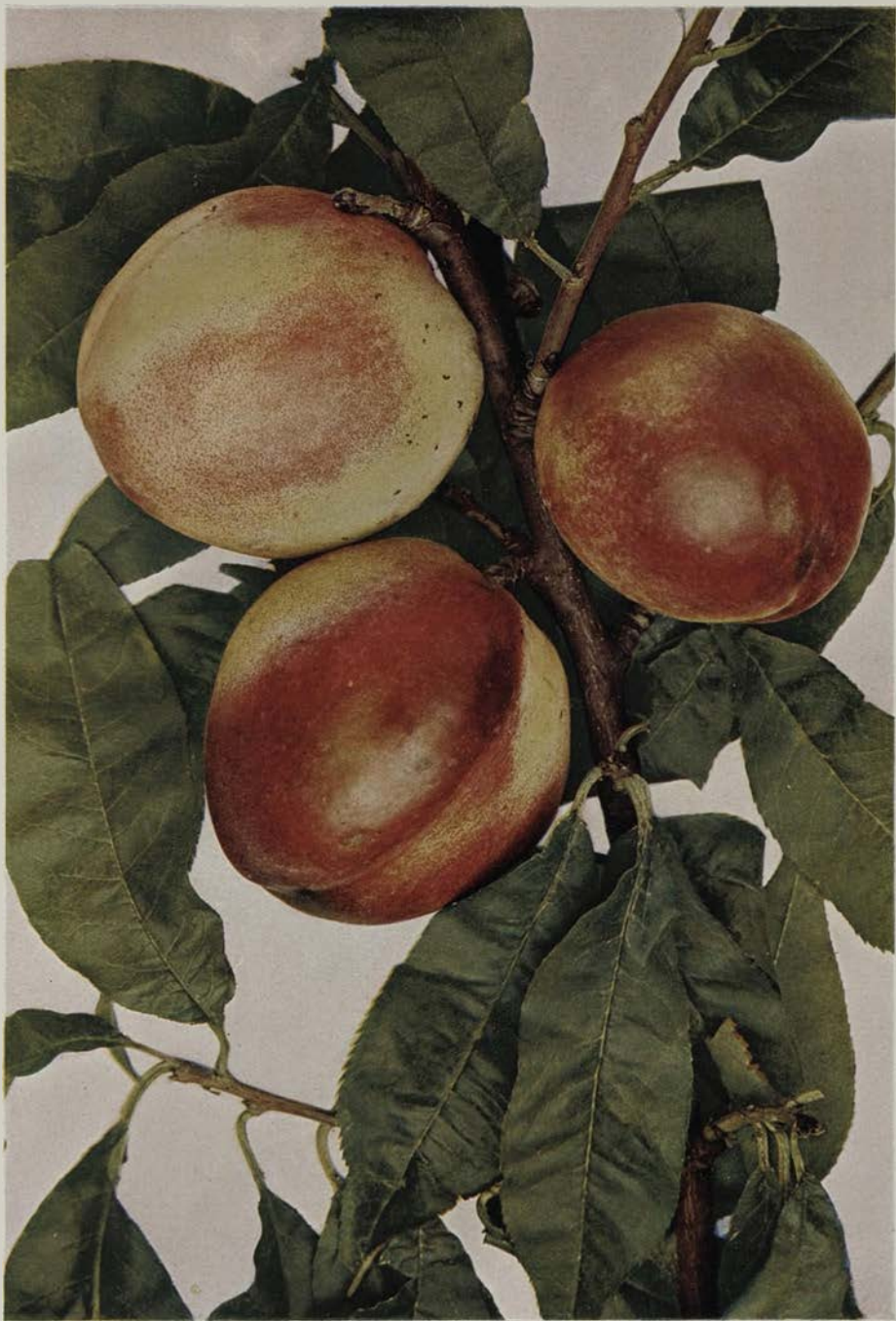
Známa jest také pod jmény: Brugnon de Féligny, Brugnon de Fellignies, Brugnon de Felligny, Brugnon de Hainant, Nectarine Féligny.

Mimo popsané a zobrazené broskve zasluhují ještě povšimnutí staré i novější odrůdy:

- 39 a. **SNEED.** — Nejranější broskev americká, zraje ještě před Amsdenovou. Plody má vejčité, zelenavé, na slunci zahnědlé, dužninu zelenavou. Má cenu jen pro rannost, není právě chutná.
- 39 b. **LE VAINQUEUR.** — Novější americká broskev. Má plody veliké, krásně rumělkově zbarvené, dužninu bílou a libě kořenitě sladkou.
- 39 c. **ELBERTA.** — Velice krásná a ranná broskev z Ameriky. Má plody veliké, skvěle zbarvené a velmi chutné. Stromy jsou velmi tvrdé, plodné a nepodléhají chorobám.
- 39 d. **WILDER.** — Ranná broskev z Ameriky. Plody má kulovité, bělavě zelenavé, na slunci skvěle červeně mramorované; dužninu mají zelenavě bělavou, velmi šťavnatou a navinulou. Uzává s nejranějšími.
- 39 e. **PRÉCOCE BAGNOLET.** (Od Maška z Turnova.) — Veliká, kulovitá krásná broskev. Má slupku bělavě žlutou, na slunci velmi krásně červeně mramorovanou. Dužninu bělavě žlutavou, kol pecky zcela málo začervenalou, velmi jemnou, plnou šťávy, navinule sladkou a výbornou. Pecka dobře pouští. Uzává as začátkem druhé polovice srpna.
- 39 f. **DR. RIEGER.** — Dosti velká broskev, kterou Dr. Rieger ve své zahradě v Malči z pecky vypěstoval. Slupku má bělavě zelenavou a na slunci hojně purpurově mramorovanou. Dužninu bělavě zelenavou, kol pecky červenou, jemnou a libě navinulou. Pecka pouští dosti dobře. Ke konci srpna — zač. září.
- 39 g. **SCHMIEDBERGROVA. SCHMIEDBERGER'S PFIRSICH.** — Vypěstována ve Sv. Florianě v Rakousích. Polovelká, kulatá to broskev barvy žlutavě bělavé, na slunci mírně světle začervenalé. Dužninu má bílou, kol pecky červenavou, velmi šťavnatou a libě navinule sladkou. Pecka pouští s polovice. Začátkem září.

- 39 h. **MILUŠE.** — GROSSER MIGNON-PFIRSICH. — GROSSE-MIGNONNE. Jedna z nejstarších a nejlepších francouzských broskví. Má slupku, která se lehce stahuje, zelenavě žlutavou, slunečnou stranu purpurovou, dužninu bělavou, kol pecky červenavou, šťavnatou, velmi jemnou, kořenitou a velmi dobrou. Pecka pouští. V první polovici září.
- 39 ch. **KAREL KNÍŽE ŠVARCENBERG.** — KARL SCHWARZENBERG. — Broskev tato vznikla z pecky ve Sv. Florianě. Jest veliká, má slupku bělavě žlutavou, na slunci hojně červeně natečkovanou, mnohdy až tmavě mramorovanou; dužninu bílou, velmi jemnou, velice šťavnatou a velmi libě navinulou a dobrou. Pecka dosti dobře pouští. V polovici září.
- 39 i. **GALANDOVA.** — GALANDE. — Odedávna známá krásná a dobrá broskev. Slupka se lehce stahuje, jest zelenavě žlutavě, z větší části purpurově červená a mramorovaná; má bělavou dužninu, která dobře pouští, kol pecky červenavou, velmi šťavnatou, velmi dobrou, sladkou a kořenitou. V polovici září.
- 39 j. **HRABĚ JAN HARRACH.** — Broskev tuto vypěstoval zahradník J. Bouzek v Petrovicích v Pošumaví. Liší se od jiných překrásně živě červeně růžovými, zcela plnými květy. Přes to skýtá krásných, velikých plodů v hojnosti, které jsou krásně zbarveny a velice chutny. Zraje v druhé polovici září. Viz Čas. čes. zahr. roku 1890 na str. 153.
- 39 k. **CHOISYSKÁ.** — PRÄCHTIGE VON CHOISY. — SUPERBE DE CHOISY. — Řadí se mezi broskve největší, nejkrásnější a nejlepší, zrající koncem září. Bělavě žlutavá slupka jest na slunci tmavě červená a purpurově mramorovaná. Dužninu má bělavou, velmi šťavnatou, navinule sladkou a výbornou. Pecka dobře pouští.
- 39 l. **KARDINAL FÜRSTENBERG.** — Podobá se velice broskvi Valparaíso, má však dužninu bledší a často bělavě prokvétalou.
- 39 m. **MECHELENSKÁ.** — JUNGFRAU VON MECHELN. — PUCELLE DE MALINES. — Čítá se mezi nejlepší, koncem září zrající broskve. Jest dostatečně veliká, bělavě žlutá, na slunečné straně červená a tmavěji mramorovaná. Dužninu má bílou, kol pecky červenavou, velmi jemnou, velmi šťavnatou, libě navinule sladkou a výbornou. Pecka dobře pouští.
- 39 n. **BOUZEKŮV SEMENÁČ.** — Vypěstoval J. Bouzek v Petrovicích. Jest veliká, kulovitá, bledě žlutá, na slunečné straně hnědě červeně mramorovaná, má dužninu bílou, kolem pecky růžovou, jemnou a sladce navinulou. Zraje koncem září. Hodí se jen ke zdem. Viz Čas. čes. zahr. roku 1890 str. 154.

FÉLIGNYSKÁ.
NECTARINE VON FÉLIGNY — NECTARINE DE FÉLIGNY.

- 39 o. **MERUŇKOVÁ BROSKEV.** — PRACHTVOLLER APRIKOSEN-
PFIRSICH. — ADMIRABLE JAUNE. Krásná a veliká, odedávna známá
broskev. Slupka se lehce stahuje, jest oranžově žlutá, na slunci tmavě červená
a mramorovaná; dužnina pouští, jest žlutavě bílá, kol pecky růžová, sladká a
dobrá. Koncem září.
- 39 p. **WILLERMOZSOVA.** — WILLERMOZS. — CRAWFORD'S EARLY.
Z Ameriky rozšířená veliká a krásná broskev. Má slupku oranžově žlutou, na
slunci tmavě červenou a hnědě mramorovanou. Dužninu má jako meruňky
žlutou, kol pecky začervenalou, hustou, šfavnatou, sladkou a kořenitou. Pecka
pouští. Koncem září.
- 39 r. **WALESKÁ.** — PRINZ VON WALES. — PRINCE OF WALES. —
Řadí se taktéž mezi broskve největší a nejkrásnější, zrající koncem září. Slupku
má bělavě žlutavou, na slunci tmavě červenou a tmavěji mramorovanou. Duž-
ninu bílou, kol pecky tmavě červenou, velmi jemnou a šfavnatou, libě kořenitou
a navinule sladkou. Pecka dobře pouští.

V rozsáhlých sbírkách pěstují také broskve s květy bílými, jednoduchými i plnými,
s listy purpurově hnědými, také broskve úplně na způsob smuteční vrby, vislé.

SRSTKY

SRSTKY (ANGREŠT).

Srstka vyskytuje se dle Presla od pradávna divoce na Kavkaze a v přiléhajících pohorích. U nás děje se o ní první zmínka teprve v polovici šestnáctého století, avšak kdy a jak k nám přinesena byla, se neví. U nás nalezla druhý domov, ano až i zdivočela, v kterémž stavu nalézá se hojně, zvláště v pahorkatinách, v plotech i po krajích lesů, kdež dává hojně malých, avšak sladkých, obyčejně chlupatých plodů, od čehož vznikla asi prstonárodní jména, Chlupatá či Zelená jahoda, Chlupatka, Měchavka, Mochňanka a na Moravě Chlupáček.

Přenesena do zahrad, zdokonalovala se pod pečlivou rukou pěstitelův všech národností, zvláště však Angličanů, tak že docíleno bylo odrůd s plody tak velikými, že je ani nelze přirovnati k původním. Avšak i v době přítomné neb nedávno minulé vznikaly a vznikají nejen v cizině, nýbrž i u našich domácích pěstitelů (Němec, Proche, Šámal, Šolc) nové a nové odrůdy, tak že dnes známo jest přes 500, tvarem, barvou i chutí lišících se odrůdků, z nichž některé velikostí až překvapují.

Zisk, jaký pěstování srstek poskytuje, jest slušný; plodí co rok a zřídka kdy se stane, aby sklizně nebylo, tak že na mnohých místech, na příklad na Mělnicku, u Prahy a jiných velkých měst skýtají zdroj nemalého příjmu.

Množení srstek lze prováděti rozmanitými způsoby, a to: výsevem jader z největších a nejchutnějších plodů získaných. Vysévá se buď ihned po sklizni aneb jádérka vrství se s vlhkým pískem a vysévá se až na jaře. Semenáčky přepichují se v čas, ještě za zelena, na jiné záhony, načež rychle odrůstají a druhým, třetím rokem plodí. Nejlepší, takto získané odrůdy se ponechávají a ostatní, méně cenné, buď odhazují, neb se jich jinak upotřebí. Ustálené již odrůdy množí se řízký, které reží se brzo v zimě, dokud se pupeny k životu neprobouzejí, z letorostů dobře vyzrálých v délce 4—8 ok a zastrkují se šikmo na připravené záhony tak hluboko, že jen poslední, vzhůru trčící oko ze země vyčnívá. Po zakořenění se pak na určitá místa rozsazují. Zdánlivě jednoduchý tento způsob vyžaduje však zvláštní péče, a nesmíme nechatí řízký zaschnouti. Jakmile se tak jednou stane, jest práce ztracena.

Jistější způsob jest odnožení. K účelu tomu nejvhodnější jsou keře, jichž větve k zemi skloněné, se pohříží do země a hákem upevní tak, by konce jich zase vzhůru trčely. Přes léto se větve tyto zakoření, na podzim neb časně z jara se odřeží a na místo rozsázejí. Mají-li se odrůdy na vysokých stromcích hřížením množiti, nutno stromky od kolu odvázati, na zemi položiti a jich větve, jak s vrchu udáno, pohřížiti. K výchově nízkých stromečků, jehlaneů, palmet a věncoví šlechtí se na kořeny zlatého rybízu

k výchově stromků na kmínky jeho v libovolné výšce. Šlechtění provádí se buď ve sklenicích způsobem jakýmkoliv, hlavně družením (kopulováním), ve volné půdě pak šlechtěním do boku na jaře i pozdě v letě. Očkování se zřídka kdy zdaří.

Šlechtiti rozmanité odrůdy srstek, neb srstku i rybíz na jeden kmínek nemá praktického významu a lze to považovati jen za hříčku.

Šlechtění vysokokmenných srstek vzniklo v Čechách kolem roku 1850, neví se však, kdo s tím začal. Po mnohých pochybnostech všeobecně se ujalo a dle L. Maurera z Čech do Německa zavedeno bylo.*)

Odrůdy drobné pěstovati lze kdekoliv i na suchopárech, v plotech i v půdě špatné, ale ne tak druhy ušlechtilé. Ty vyžadují půdy již od přírody velmi živné; kde té není, lze i hubenější k tomu připravit. Musí se před sázením pečlivě propracovati a mrvou, vápnem, káinitem i Thomasovou struskou hojně promísiti. Avšak ani to v hubených půdách na dlouho nevystačí, tu třeba každou zimu novou dávkou jakéhokoliv hnojiva bujný vzrůst podporovati. Pro udržení vlhkosti v půdě, již jest srstkám nevyhnutelně třeba, kryje se půda pod keři aspoň tak daleko, jak se rozkládají, vrstvou hnoje, čímž se také půda chladnější a vlhčí udržuje. Přílišného tepla srstky nemilují, na taková místa doporučuje se sázeti odrůdy, které později uzrávají, kdežto rané odrůdy jest lépe sázeti do polostínu mezi vysoké stromy, ne však přímo pod ně. Tam plody tak rychle nepřežravají a déle na keřích vydrží než na místech slunci vystavených. V opak toho na stráních k severu i jinak v místech, již od přírody chladných, jest nezbytno sázeti je v plném slunci.

V jakém tvaru nejlépe srstky pěstovati, řídí se dle toho, k jakému účelu se pěstovati mají. Kdo hodlá sklizeti veliké množství plodů k účelu jakémukoliv, nehledě na jejich velikost, má sázeti jen keře, ať již pravokolečné, či na kořenu žlutého rybízu šlechtěné. Kdo však hodlá sklizeti plody veliké, ať již ze záliby, či z vypočítavosti na vyšší jejich cenu, nechť sází polokmeny neb vysoké stromky, a kdo má rád v zahrádce něco zvláštního, může je pěstovati v podobě svislého i vodorovného věncoví a malých palmet, přizpůsobí se lehce žádoucimu tvaru a řez jejich nepůsobí obtíží. K pěstování tomuto mají se vybrati rostliny výhradně na kořeně zlatého rybízu šlechtěné.

Ošetřování všech tvarů neliší se valně od sebe a obmezuje se na časté, hojné hnojení, prořezávání starého, vyžilého dřeva a zkracování letorostů, dle bujnosti vzrůstu na polovic, až na třetinu délky. Stromky vysoké, majíce kmeny zpravidla slabé a koruny poměrně veliké, vyžadují pevných až do korunek sáhajících kolů a pevných úvazků, jinak se stává, že se korunka s plody, často mnoho *kg* vážící, náhle ulomí.

Škůdců má srstka dosti. Z říše živočišné způsobuje nejvíce škody Pídalka angreštová, *Abraxas grossulariata*, bělavě žlutý a černě tečkovaný motýl, jehož taktéž bělavě a černavě skvrnitě housenky na jaře mladé lístky ožirají. Nebezpečnější jest Pilatka angreštová a břichatá (*Emphytus grossulariae* Klug. a *Nematus ventricocus* Klug.), náležející k hmyzu blanokřídlému. Kladou vajíčka na keře angreštové, z nichž se líhnou larvy, zeleným housenkám podobné, a keře do hola ožirají. Larvy tyto, všeobecně angreštice zvané, objevují se 2—3krát za leto. Nějakého ochranného, naprosto spolehlivého prostředku proti nim nemáme. Nejvíce se doporučuje veškero spadlé listí na podzim shrabati a spáliti, půdu hluboko drobně přerýti a vápnem promísiti. V době, kdy larvy se již objevují, záhodno celé keře, zvláště od spodu, hojně vápenným prachem neb Thomasovou struskou poprášiti, snad ještě lépe vápenným mlékem postříkati,

*) Viz Maurer's Stachelbeerbuch str. 37.

což se lehčeji od spodu provést dá. Také i hodně slaná voda dobře působí, jest třeba jen opatrnosti, by roztok nebyl příliš silný, sic zničí nejen housenky, nýbrž i listy, které jsme chtěli uchrániti. Stačí, je-li roztok tak silný, jako hodně přesolená polévka. Mnozí doporučují odvar z kořene Čemeřice černé, dostatečných zkušeností o působivosti jeho však není. Ani rozmanité lučební přípravky, na př. síratovápenné jichy, Afidin a jiné nejsou s dostatek vyzkoušeny. Viz také článek Dr. Fulmeka: Chlorid barnatý proti larvám pilatky angreštové v *Ovoc. Rozhledech* 1914 str. 144.

V posledních letech objevila se nová, velice nebezpečná choroba na srstkách, a to americké padlí. Nejprve zavlečeno bylo do srstkových sadů k našemu a německému mocnářství přiléhající části Ruska, odkudž přešlo přes Německo k nám. Objasniti důkladně zhoubnou chorobu tuto brání nedostatek místa, tak že lze poukázati jen na články chorobou touto výhradně se zabývající: Ferd. Macháček, Nové pokusy s hubením amerického padlí angreštového, *Ovocnické Rozhledy* 1911 str. 223. Dr. Fr. Straňák: Povážlivé rozšíření amerického padlí angreštového v Čechách v *Ovoc. Rozhl.* 1913 str. 114. Dr. G. Köck: O vzdornosti některých odrůd srstky proti americkému padlí a choulivosti angreštu oproti poprašku sírou. V *Ovoc. Rozhl.* 1914 str. 204. Dr. G. Köck: Botrytis cinerea na angreštu v *Ovoc. Rozhl.* 1914 str. 144. Dr. Fr. Straňák: Americké padlí angreštu, jeho rozšíření v Evropě a obrana proti němu, v *Ovoc. Rozhl.* 1910 str. 152. Dr. G. Köck: Proti severoamerickému padlí vzdorující odrůdy srstek, v *Ovoc. Rozhl.* 1916 str. 27.

Z povšechných článků: F. K. Zhořský: Pěstování vysokokmenného rybízu a srstky v *Ovoc. Rozhl.* 1910 str. 151, J. M. Trojský: Rybíz a srstka, jich pěstění a využitkování v *Ovoc. Rozhl.* 1911 str. 169 a 190. J. Hak: Co třeba věděti o nárocích rybízu a srstky na půdu v *Ovoc. Rozhl.*, prof. Hanuš Kozák: Angrešt a jeho nepřátelé v *Ovoc. Rozhl.* 1912 str. 106 a 129. Ze samostatných spisů vydal A. Reinwart v Praze: Fulin M.: „Srstka, její pěstování a výnosnost“, Horník Jos.: Drobné ovoce; v knihupectví A. Neubert v Praze: Těšitel J.: „Bobulové ovoce“.

Výběr zobrazených a popsáných odrůd srstek i rybízu sestaven dle návrhu pp. Bláhy, Doležala z Nov. Bydžova, Janouška z Berouna, Marušky z Klecan, Maška (velkozávod zahradnický v Turnově) a Rouska, vrchního zahradníka v Troji. Mimo zobrazené doporučili ještě: z červených — Blodhound, Napoleon I., Semenáč Maurerův, Shunder, Mai Duke, Crown Bob, Riese v. Coethen, Warrington Red; zelené — Farmerův, Early Green, Keepsake, Conquering Hero, Kolumbus, Lowets Triumph, Ringer, Brigg's Independent, Hedvika Lucasova, Melonova, Smuggler, Brittania, Hönigův nejzrannější, Viper. Bílé: Sir Sidney, Nilský (Hero of the Nil), Peace Maker.

K vypodobnění vzaty byly doporučené odrůdy tak, by každá skupina zastoupena byla. Mimo uvedené jest ještě veliká řada dalších odrůd, které však nejsou tak ještě mnohostranně vyzkoušeny jako odrůdy zobrazené a uvedené.

Všechno množství srstek, daleko přes 500, rozdělili ovocnictvím se zabývající spisovatelé ve čtyři skupiny dle barvy plodu, a to: Červené, zelené, žluté a bílé, každou skupinu dělí dle tvaru v kulaté a podlouhlé, tyto pak se slupkou buď lysou, ochmýřenou aneb srstnatou.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

G) SRSTKY.

Čís. 40.

WILMONTOVA
ČERVENÁ RANNA.

FRÜHE ROTE.
WILMONT'S EARLY RED.

WILMONTOVA ČERVENÁ RANNÁ.

Semenáč Johna Wilmonta v Ilseworthu v Anglii z roku 1815. Z červených srstek jest nejranější a také nejchutnější, tak že ji lze do domácích zahrad vřele doporučiti.

Kře dorůstají dosti značné velikosti, rostou velmi bujně a řídce, letorosty rostou na strany, velice brzo raší, mají jednoduché krátké ostny a lesklé, hluboce laločnaté listy, které se na podzim červenají.

Průměrnou velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz. Některé bobule jsou elipsovité, mnohdy i vejčité, jednotlivě i kulovité. Kalíšky mají zavřené a dosti dlouhé stopky, slupku slabou, tak že jádérka prosvítají hladkou, jen sem tam najde se chloupek, huďě purpurově červenou, světle červenavými žilkami protkanou a hojně šedě tečkovanou.

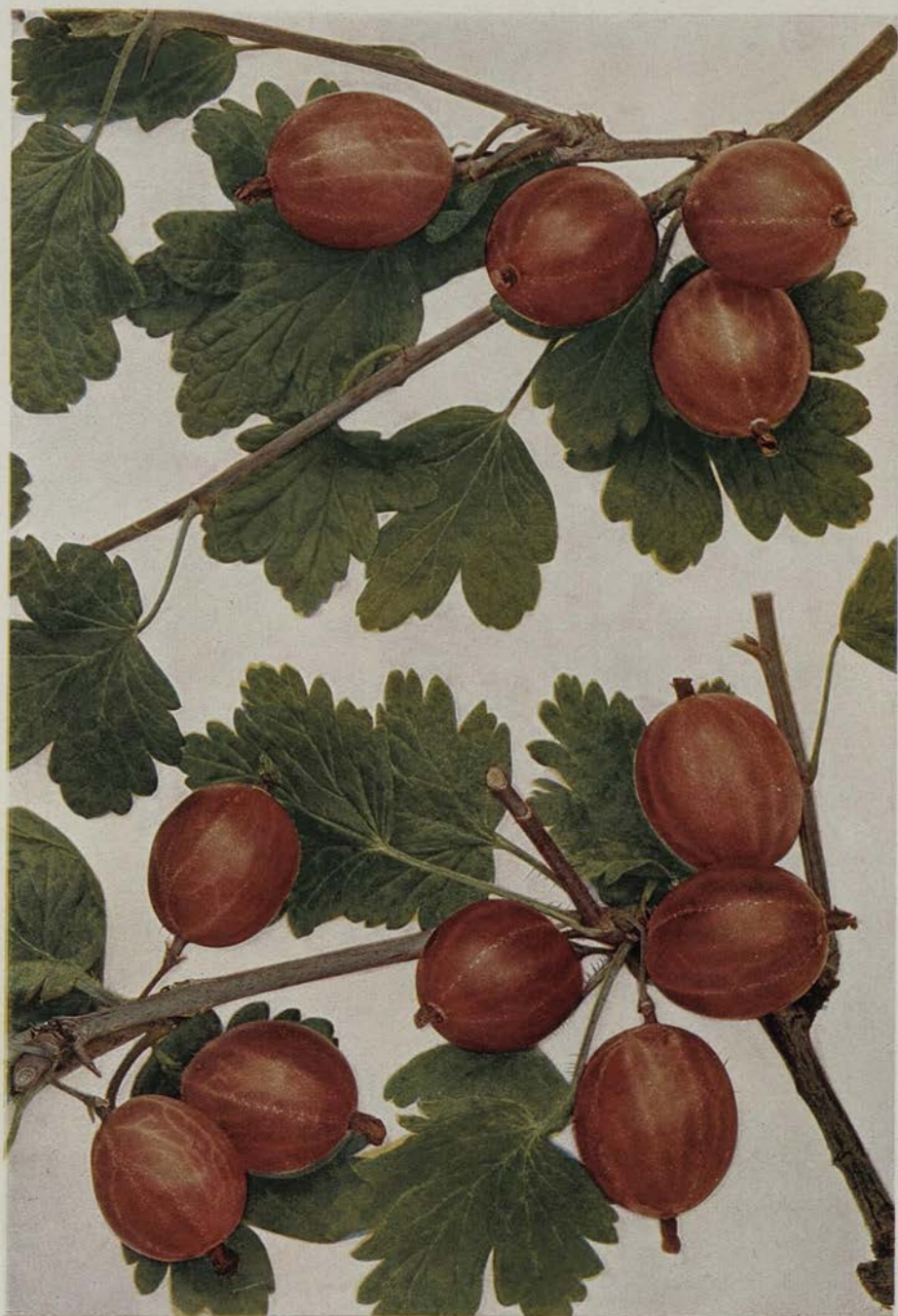
Dužninu mají sladkou a libě kořenitou. Uzářává velice záhy spolu se Žlutou nejranější a v dobu tu libě voní.

Jest výborná na stůl a na trhu hledána.

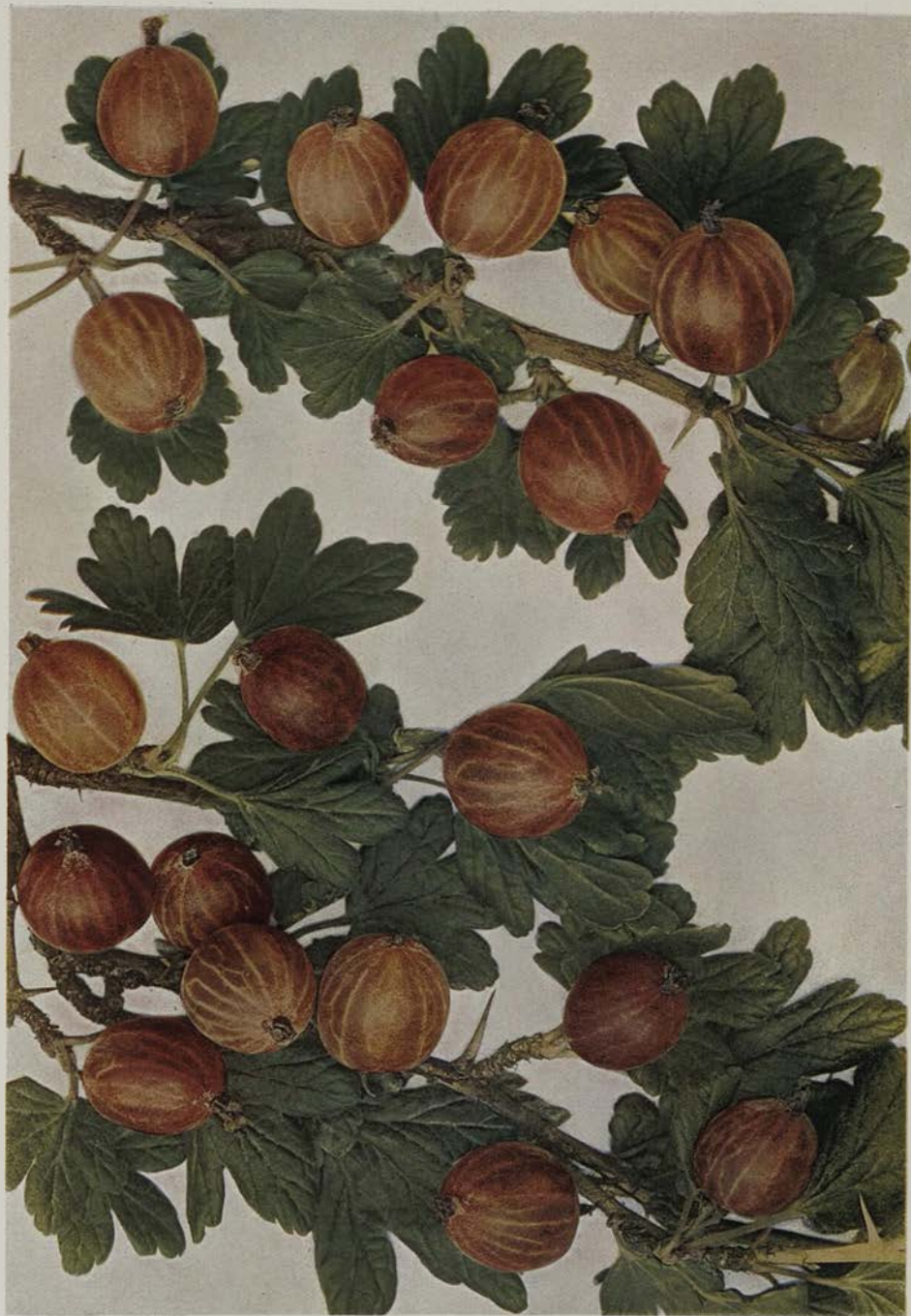
Původní jméno: Wilmont's Early Red. Wilmont.

Popisy: Maurer str. 86 Frühe Rote, Dochnahl čís. 265 Frühreifende Wendelbeere.

WILMONTOVA ČERVENÁ RANNÁ.
FRÜHE ROTE — WILMONT'S EARLY RED.

MĚLNICKÁ ČERVENÁ.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

G) SRSTKY.

Čís. 41.

MĚLNICKÁ ČERVENÁ.

MĚLNICKÁ ČERVENÁ.

Kolem Mělníka pěstují se srstky ode dávna ve veliké míře pro vývoz. Není tudíž divno, že vznikly tam odrůdy vlastní, nad jiné vážené, které ponenáhle ostatní odrůdy vytlačily. Nejznámější z nich jsou: Mělnická červená a žlutá.

Mělnická červená podobá se dosti Wilmontově červené ranné, s níž také uzrává. Která z obou zasluhuje přednosti, bylo by lze zjistiti po pokusech na stejném místě ve větší míře konaných. Keře dorůstají značné velikosti. S počátku rostou velice bujně, avšak veliká plodnost vzrůst velmi mírní. Letorosty odstávají a jsou opatřeny jednoduchými, kratšími i delšími ostny a mají hluboce trojlaločné živě zelené listy. Bobule bývají ponejvíce tak velké, jak barevný obraz znázorňuje, při menší úrodě bývají o něco větší. Kalíšky mají zavřené a stopky zcela krátké.

Slupku mají pevnou, hladkou, červenavě žlutavými žilkami protkanou, málo prosvítavou, tmavě hnědě červenou, ve stínu červenavě zelenavou a jemnými šedými tečkami řídce potroušenou.

Dužninu mají velice šťavnatou, libě kořenitě sladkou a velmi chutnou.

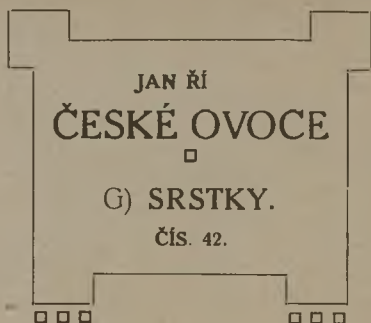
Uzrává s nejranějšími. Jest na trhu velice oblíbena a ke všemu hledána.

Troja: Mělnická červená.

Mimo červenou pěstují ve veliké míře pro obchod Mělnickou žlutou, stejně výborných vlastností.

Troja: Mělnická žlutá.

MINEROVA.

ROTE EIBEERE.
JOLLY MINER.

MINEROVA ČERVENÁ.

V Anglii známa jest asi od polovice předešlého století. Od té doby zdomácněla i u nás a získala sobě pro krásné, veliké plody a velikou plodnost velké obliby. Doporučuje se nejen pro domácí zahrady, ale i pro pěstování ve velkém.

Keře dorůstají značné velikosti a rostou velice bujně. Letorosty rostou na strany a konce jich se sklánějí. Na nich jsou jednoduché, silné ostny, avšak konce letorostů nejsou ostnaté.

Velmi záhy rašící listky jsou bledě zelené, později tmavě leskle zelené a hluboce troj- až pětilaločné.

Průměrnou velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz; za pečlivého ošetření bývají však mnohem větší. Tvar převládá elipsovitý. Kališky mají zavřené a stopky dosti dlouhé. Slupku mají slabou, hladkou, tmavě hněděčervenou, ve stínu bledší, zeleně prokvetalou a žlutavě červenavými žilkami protkanou.

Dužninu mají pod slupkou začervenalou, libě navinule sladkou a dobrou.

Uzrává po nejranějších a v dobu tu slabě, libě voní. Hodí se ke všemu.

V Troji mají ji pod jménem Minerova.

Původní jméno: Jolly Miner. Greenhalg (Sličný horník).

Popisy: Moravské Ovoce čís. 144 Červená vejčitá, Maurer str. 136, H. der Obstk. str. 206 Rote Eibeere, Gaucher čís. 101, Jankowski str. 618 Jolly Miner.

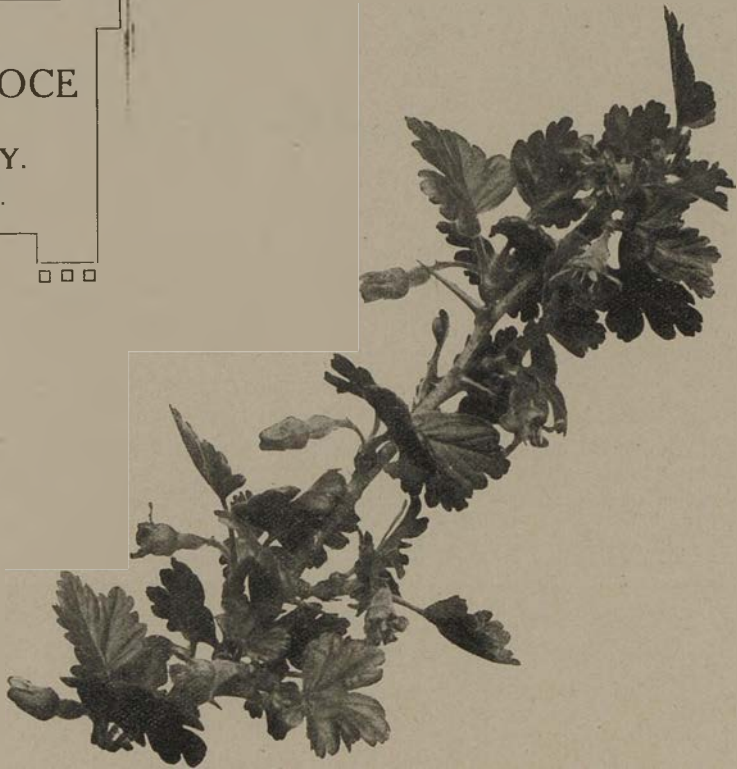
JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
G) SRSTKY.

Čís. 43 – 43 a.

□ □ □

□ □ □

COMPANION.

□ □ □

DAN'S MISTAKE.

COMPANION.

První zmínka činí se o této srstce v Anglii roku 1829. Rozšířila se i u nás dosti hojně a stala se oblíbenou pro velikost, krásnou barvu a výbornou chut. Hodí se do domácích zahrad s velmi živnou půdou.

Keře dorůstají střední velikosti, rostou dosti bujně, avšak spoře a jsou velice plodné. Letorosty rostou vzhůru a jsou opatřeny jednoduchými, silnými ostny. Listy jsou krátce laločnaté.

Průměrnou velikost bobulí znázorňuje barevný obraz; vyskytují se však plody až 40 g těžké. Kališky mají pootvřené a stopky velmi dlouhé.

Slabá, řídce brvitá slupka má barvu tmavě purpurovou, tmavěji skvrnitou a ve stínu bledší, světle červeně žilkovanou a řídce šedě tečkovanou.

Dužnina bývá pod slupkou červenavě žlutavá, velmi šťavnatá a libě navinule sladká.

Zraje záhy po nejranějších v polou července. Na stole jest okrasou i pochoutkou. Původní jméno Companion. Hopley (Společník).

Troja: Soudružná.

Popisy: Maurer str. 78 a H. der Obstk. str. 213 Companion, Dochnahl čís. 455 Wohlriechende Klosterbeere.

DAN'S MISTAKE.

V Anglii jest známa as od polovice předešlého století. U nás těší se veliké oblibě pro značnou plodnost, velikost a krásu bobulí. Doporučuje se zvláště pro domácí zahrady se živnou dobrou půdou. Keře dorůstají značné velikosti a jsou velmi plodné. Letorosty rostou na strany, v zimě mají bělavou barvu a jsou opatřeny silnými, hnědými, jednoduchými ostny. Listy jsou leskle tmavě zelené a hluboce laločnaté.

Průměrnou velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz, podařilo se však vypěstovati plody až 45 g těžké. Některé jsou kulovité, jiné podlouhlé, mají silnou, hladkou, neb jen velice řídce brvitou, tmavě růžově žilkovanou slupku, barvy skvěle tmavě červené, ve stínu hledší; četné šedé tečky rozptylují se.

Dužninu mají pod slupkou červenavou, velmi šťavnatou a libě kořenitě sladce navinulou.

Uzrává v polou července. Krásná a dobrá na stůl a význačná pro trh.

Původní jméno. Dan's Mistake. Spencer.

Troja. Mistake.

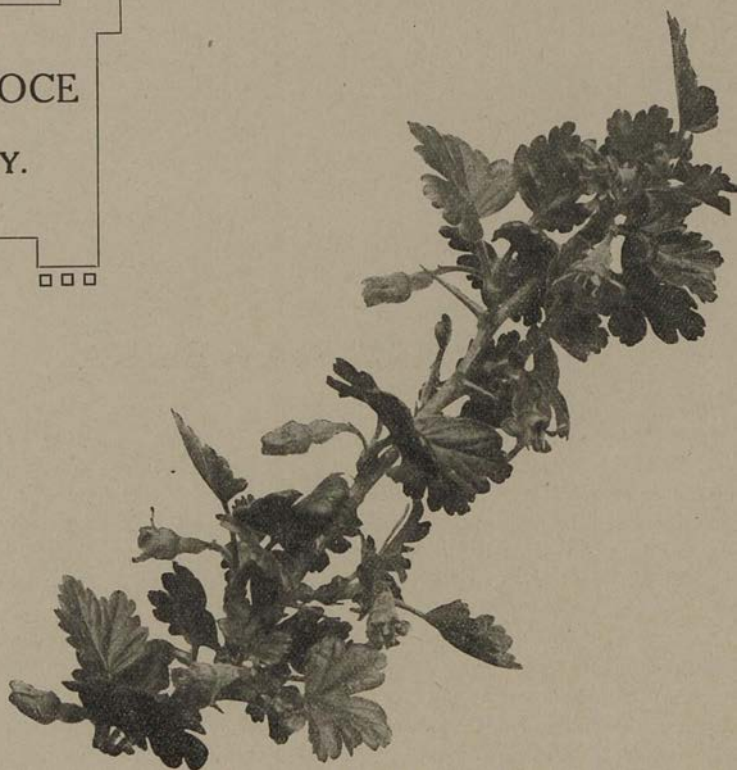
Popisy. Maurer str. 82 Dan's Mistake.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
G) SRSTKY.

Čís. 44.
□ □ □ □ □ □

ČERVENÁ VELIKÁ.

BRAUNROTE RIESENBEERE.
WONDERFUL.

ČERVENÁ VELIKÁ.

V Anglii jest známa již od let 1820—1830 a hojně se tam pěstuje.

U nás pěstuje se taktéž dosti hojně a doporučuje se pro hojnou plodnost do domácích zahrad, zvláště milovníkům velikých plodů. Keře dorůstají jen střední velikosti a rozvětvují se řídkce. Letorosty odstávají, na spodní části mají jednoduché, zřídka dvojité, krátké a slabé ostny, ke konci jsou bezostné.

Velice záhy žlutavě rašící lístky jsou ochmýřené, později leskle zelené a visí na dlouhých řapících.

Za hojné úrody jsou bobule as tak veliké, jak barevný obraz znázorňuje. Pečlivě ošetřeny však dorůstají značné velikosti a váhy až 40 g. Některé mají tvar eipsovité, jiné kulovité, mezi nimi jsou i na stranu zkosené. Slupku mají tenkou, hladkou, hnědě-červenou, krvavě zelenavě žilkovanou a hojně tečkovanou. Dužninu mají pod slupkou přičervenalou, velmi šťavnatou a příjemně sladkou.

Uzrává v druhé polovici července neb začátkem srpna. Stolu i trhu jest ozdobou, jsouc ke každé potřebě způsobilá.

Původní jméno: Wonderful. Saunder (Zázračná).

Troja: Podivuhodná červená.

Popisy: Maurer str. 72 Braunrote Riesenbeere, H. der Obstk. str. 208 Wonderful red. Ostatní jména: Wundervolle Rote.

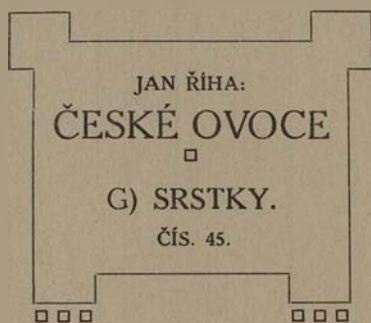

ČERVENÁ VELIKÁ.
BRAUNROTE RIESENBEERE — WONDERFUL.

INDUSTRIE.
ROTE TRIUMPHBEERE — INDUSTRY (WHINHAM).

INDUSTRIE.

ROTE TRIUMPHBEERE.
INDUSTRY.

INDUSTRIE.

Světoznámost tuto srstku vypěstoval zahradník Rob. Whinham v Morpethu ve Skotsku. Teprve po jeho smrti roku 1858 zmocnila se jí vypočítavost a zavedla s velikým doporučením na světový trh. Dnes zná ji každý pěstitel srstek a třeba že není nejchutnější, má tolik jiných dobrých vlastností, že té všeobecné obliby zasluhuje. Hodí se jak do zahrad domácích tak i ku pěstování ve velkém pro obchod.

Keře jsou velice trvanlivé, dorůstají značné velikosti a rozvětvují se řídčeji. Letorosty rostou do výše i na strany, na spodní části jsou řídce štětinaté a mají jednoduché až trojitě ostré, dlouhé ostny. Rašící listy jsou ochmýřené, později leskle zelené a barví se na podzim oranžově, až i červeně.

Průměrnou velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz. V živné půdě a za pečlivého ošetření bývají o hodně větší. Tvar vystižen jest obrazem věrně, málokterá bobule jest kulovitější. Slupku mají silnou, z části jemně ochmýřenou s ojedinelými brvami, červeně hnědou na slunečné straně a černavě hněděčervenou, tmavě červenavě, nenápadně žilkovanou a hojně tečkovanou. Dužninu mají pod slupkou červenavou, jemnou, šťavnatou a příjemně sladce navinulou.

Uzrává koncem července, také i dříve a hodí se k jakémukoliv zpracování i na trh. K jídlu jsou jiné chutnější.

Původní jméno: Industry. Whinham.

Troja: Industrie.

Popisy: Moravské ovoce čís. 174 Vítězná červená, Maurer str. 140 Rote Triumph-beere.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
G) SRSTKY.

čís. 46.

ROARING LION.

ROTE PREISBEERE.

ROARING LION.

Krásná a veliká tato srstka známa byla v Anglii již začátkem předešlého století. K nám zavedena byla až začátkem druhé polovice téhož století a získala si pro svoji velikost, krásnou barvu a velikou plodnost hojně obliby a lze ji vřele doporučiti milovníkům velikých plodů i do domácích zahrad.

Keře dorůstají značné velikosti a rostou velice bujně. Letorosty odstávají a jsou opatřeny krátkými, jednoduchými ostny, mimo to bývají u spodu štětinatě chloupkovány. Rašící listy jsou žlutavé, později tmavě zelené a barví se v podzim žlutě až červeně.

Průměrnou velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz. Za pečlivého ošetření bývají však až o polovinu větší. Tvar převládá elipsovitý, mezi nimi najdou se některé i tvaru vejčitého.

Slupku mají silnou, hojně proláklými žilkami protkanou, čímž jeví se povrch jako zhranatělý a nerovný; slupku mají hladkou, tmavě, na slunečné straně až černavě hnědě červenou a řídce hruběji tečkovanou. (K našemu obrazu použito bylo plodů ještě málo vybarvených.) Dužninu mají pod slupkou zarudlou, hojně šťavnatou a příjemně navinule sladkou.

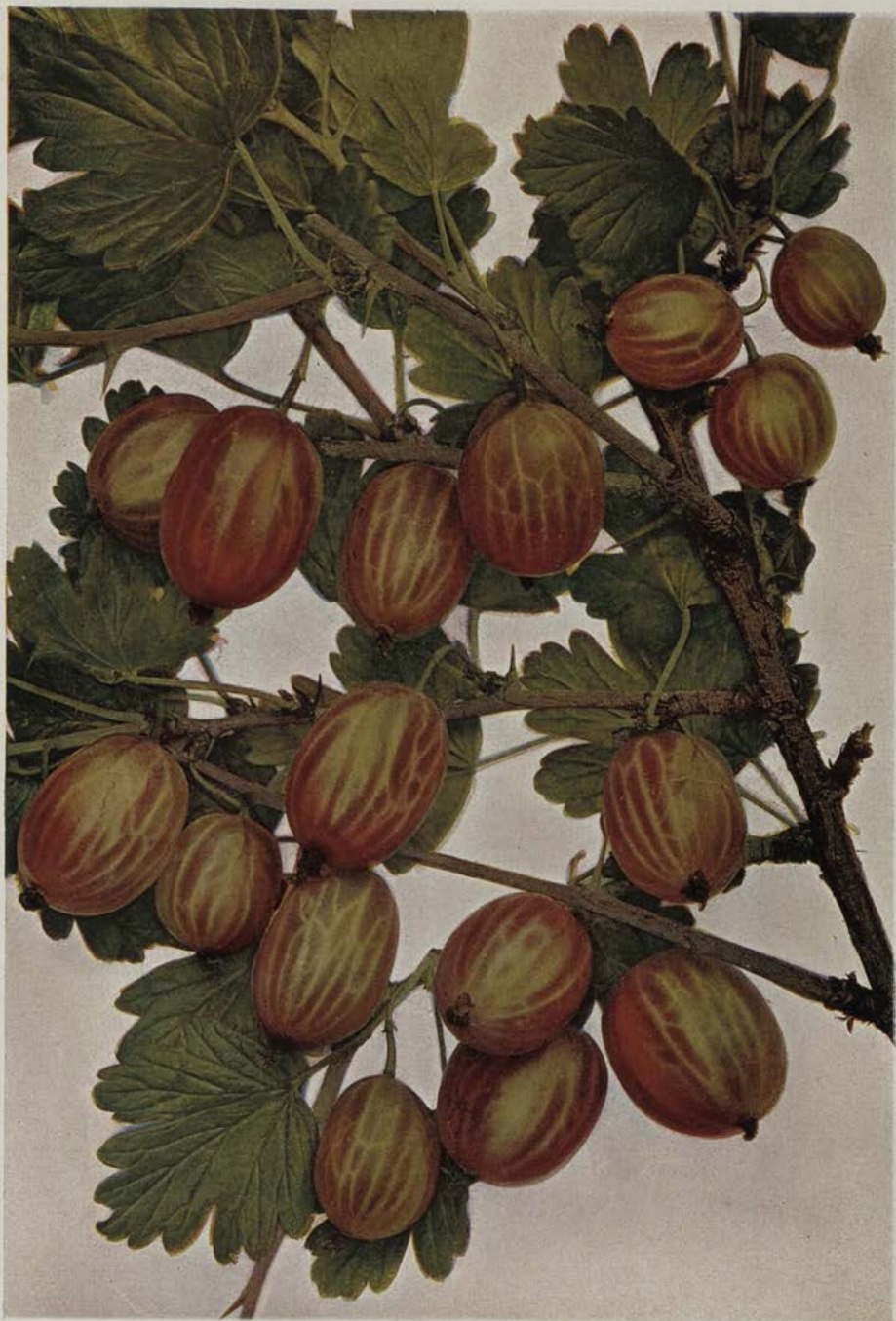
Uzrává koncem července nebo v prvních dnech srpna a hodí se ke všemu.

Původní jméno: Roaring Lion. Farrov (Řvoucí lev).

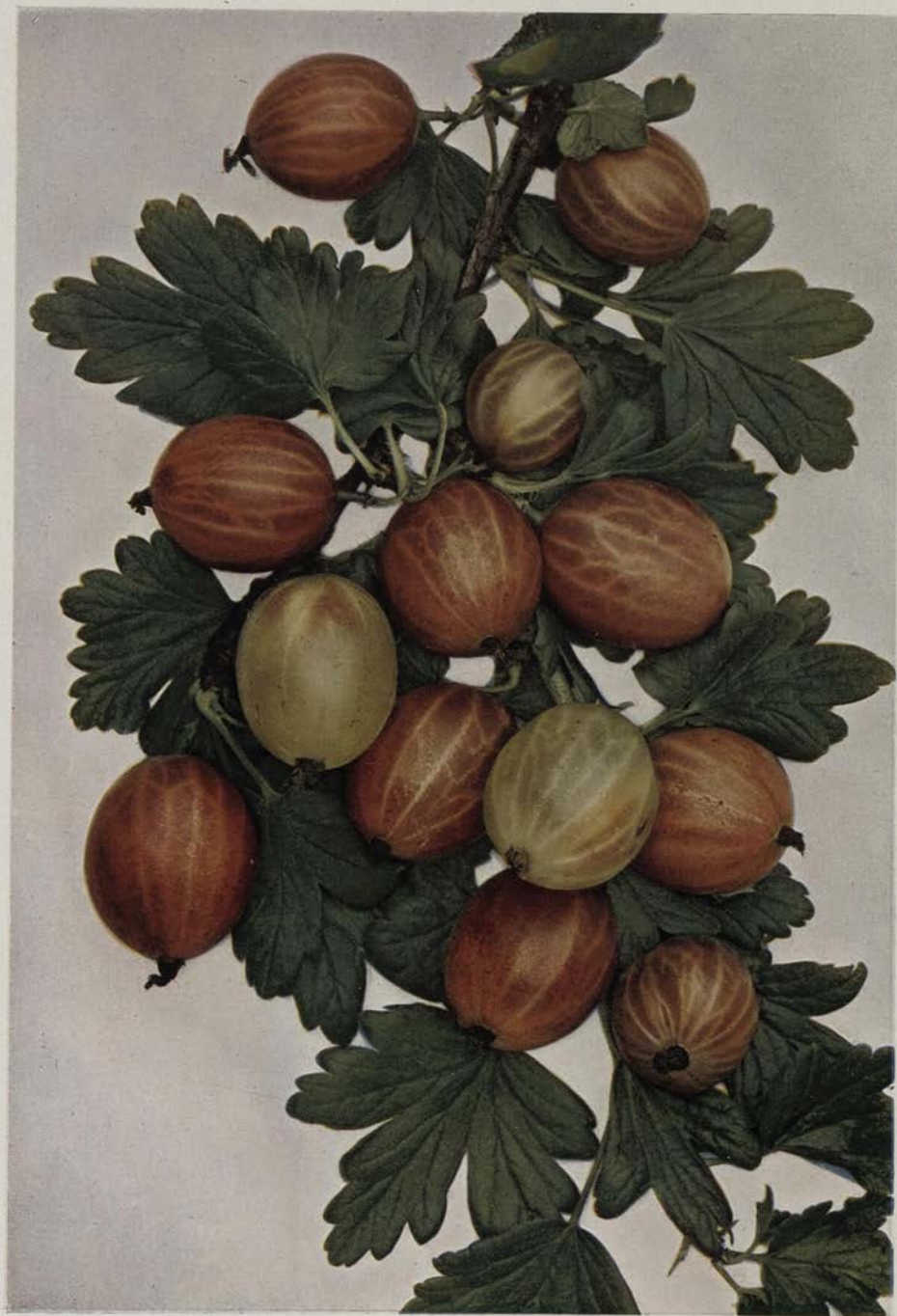
Troja: Roaring Lion.

Popisy: Moravské Ovoce str. 145 Červená lvi, Maurer str. 138, H. der Obstk. str. 207 Rote Preisbeere.

ROARING LION.
ROTE PREISBEERE.

LONDON.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

G) SRSTKY.

Čís. 47.

LONDON.

LONDON.

V Anglii znají srstku tuto as od roku 1830, předčí velikostí jiné a jest tam velice oblíbená. U nás nalézáme ji jen ve větších sbírkách, ač zasluhuje pro velikou plodnost, velikost a krásu místa v každé domácí zahradě.

Keře rostou velice bujně a dorůstají značné velikosti, jsou stále a velice plodné. Letorosty značně odstávají, až i visí; od spodu opatřeny jsou jednoduchými ostny, ke konci jsou bezostné. Raší velice záhy a listy jsou tmavě zelené a lesklé.

Přibližnou velikost i tvar znázorňuje barevný obraz dokonale. Za pečlivého ošetřování jsou plody mnohem větší až 45 mm dlouhé. Slupku mají hladkou, silnou, tmavě červeně žilkovanou, světlehnědě červenou, na slunečné straně purpurovou, ve stínu často zeleně prokvétalou a hojně tečkovanou. Dužninu mají libě, jemně, navinule sladkou a kořenitou.

Uzrává pozdě v první polovici srpna a jest krásná a výborná na stůl a význačná pro trh. Hodí se k jakémukoliv zpracování.

Původní jméno: London. Banks.

Popisy: Maurer str. 104, H. der Obstk. str. 207, Jankowski str. 618 London.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
G) SRSTKY.

Čís. 48.

ZELENÁ RANNÁ.

FRÜHE DÜNN SCHALIGE.
NETTLE GREEN.

ZELENÁ RANNÁ.

Pochází také z Anglie, kdež jest as od polou předešlého století známa. U nás málo kde se pěstuje, ač jest velice plodná, chutná a co hlavní: jest ze zelených srstek vedle Neuwiedské ranné téměř nejranější. Doporučuje se do zahrad domácích.

Keře rostou velmi bujně, rozvětvují se řídce, jsou stálé a dorůstají značné velikosti. Letorosty odstávají a jsou opatřeny jednoduchými i dvojitými slabými ostny.

Průměrnou velikost znázorňuje barevný obraz. Za pečlivého ošetřování bývají bobule až 35 mm dlouhé; tvar jejich se nemění a jest obrazem dobře vystižen.

Slupku, na níž jest sem tam nějaká brva, mají tenkou a prosvitavou, že jsou až jadérka pod ní patrna, světlezelenou, na slunečné straně zažloutlou, žlutavě žilkovanou a při žilkách často hnědě skvrnitou a tečkovanou.

Dužninu mají hojně šťavnatou a příjemně navinule sladkou. Uzárává velmi brzo, již v polovici července a jest velmi dobrá na stůl.

Původní jméno: Nettle Green. Hopley (Zelená kopřiva).

Popisy: Maurer str. 178 Frühe Dünnschalige, H. der Obstk. str. 233 Nettle Green, Dochnahl čís. 296 Hopley's Rahmbeere.

ZELENÁ RANNÁ.
FRUHE DÜNN SCHALIGE — NETTLE GREEN.

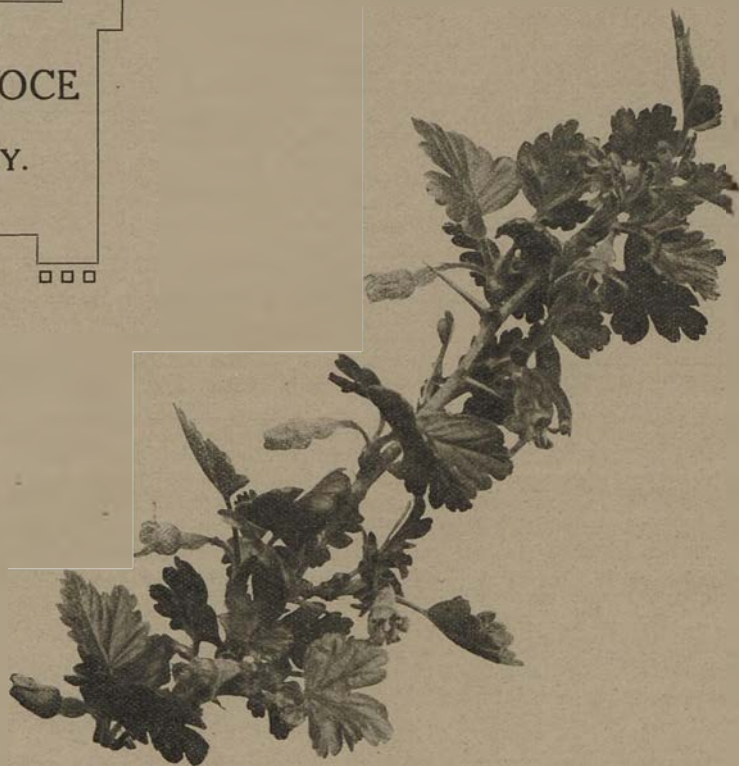

NEUWIEDSKÁ RANNÁ.
FRÜHESTE VON NEUWIED.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

G) SRSTKY.

Čís 49.

NEUWIEDSKÁ RANNÁ.

FRÜHESTE VON NEUWIED.

NEUWIEDSKÁ RANNÁ.

Dle Maurera vypěstoval tuto vskutku dobrou srstku majetník školek Peter Hoppen v Neuwiedu na Rýně z jádérka srstky „Mertensis“ v letech 1870—1880. Byvši vřele a všestranně doporučena získala si hojně obliby, tak že se v domácích zahradách již hojně pěstuje.

Keře rostou velice bujně, dorůstají značné velikosti a jsou velice plodné. Letorosty rostou vzhůru a jsou opatřeny po celé délce jednoduchými ostny.

Průměrnou velikost bobulí z keře plody přeplněného znázorňuje barevný obraz. Za menší úrody aneb když se část plodů k zaváření včas protrhá, bývají větší, až 32 mm a za pečlivého ošetřování až 36 mm dlouhé.

Různý tvar bobulí dobře jest obrazem vystižen, některé plody jsou elipsovitě, jiné kratší a kulovitější a jednotlivě vyskytují se plody k jedné straně zkosené.

Slupku mají velmi řídké brvitou, tenkou — tak že jest slupkou znáti jádérko — světle zelenou, na slunečné straně o něco žlutší, bělavě žilkovanou; některé žilky jsou červenavě hnědě natečkovány.

Dužninu mají jemnou, hojně šťavnatou a libě navinule sladkou.

Uzrává v polou července a jest na stůl velmi dobrá a na trhu pro rannost význačná.

Původní jméno: Früheste von Neuwied. Peter Hoppen.

Troja: Nejranější z Neuwiedu,

Popisy: Moravské Ovoce str. 428 Ranná z Neuwiedu, Maurer str. 180 Frühe te von Neuwied.

ZELENÁ HRUŠKOVITÁ.

GRÜNE FLASCHENBEERE.
GREEN WILLOW.

ZELENÁ HRUŠKOVITÁ.

Stará anglická odrůda. Dle Maurera podal o ni první krátký popis Christ v roce 1817. Není tudíž divu, že jest z nejrozšířenějších a nejoblíbenějších srstek, ke každému zpracování hledaných, a doporučuje se nejen do zahrad domácích, avšak i ku pěstování ve velkém.

Keře rostou velice bujné, rozvětvují se hustě, jsou velice plodné a velmi stálé.

Letorosty odstávají a jsou opatřeny jednoduchými, dlouhými a silnými ostny.

Když se hotovil barevný obraz, nebylo tak rázovitých plodů po ruce, by vystižen byl přesný, rázovitý tvar i velikost; obé jest jenom přibližno a bobule bývají 35, ba až 45 mm dlouhé. Obrazem vystižený tvar převládá za hojné úrody a v hubenější půdě, kdežto za pečlivého ošetřování vyvinují se plody skutečného tvaru lahví, jsouce ke stopkám více, často až do špiček zúženy. Stopky jsou téměř povždy ke straně posunuty a vytrácejí se mnohdy, když ne kolem, aspoň po jedné straně v plodu.

Slupku mají slabou, hladkou, zřídka u kališku velice řídké ochmýřenou, světle, ve stínu tmavě zelenou a zelenavě žlutavě žilkovanou a po žilkách směrem od stopky hnědě červenavě postříknutou. Dužninu mají šťavnatou, sladkou, s nakyslou pachutí.

Uzrává v druhé polovici července a jest velmi dobrá na stůl a ke zpracování velmi hledána.

Původní jméno: Green Willow. Johnson (Zelená vrba).

Troja: Willowova.

Popisy: Moravské Ovoce čís. 151 Zelená hruškovitá, Maurer str. 196 Grüne Flaschenbeere, H. der Obstk. str. 226 Green Willow, Dochnahl čís. 56 Weiden-Krausbeere, Dittrich III str. 615 Johnson's grüne Weidenbeere.

ZELENÁ HRUŠKOVITÁ.
GRÜNE FLASCHENBEERE — GREEN WILLOW.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

G) SRSTKY.

ČÍS. 51—51 a.

ZELENÁ OBROVSKÁ.

GRÜNE RIESENBEERE.
JOLLY ANGLER.

□ □ □

ŽLUTÁ OBROVSKÁ.

GELBE RIESENBEERE.
LEVELLER.

ZELENÁ OBROVSKÁ.

Pochází taktéž z Anglie, kdež znali ji již počátkem předešlého století. U nás dosti jest rozšířena, přece však ne tak, jak by toho zasluhovala pro bohatou plodnost a velikost plodu. Doporučuje se hlavně tam, kde hledí se získati množství velkých plodů k zaváření.

Keře rostou nadobyčej bujně, rozvětvují se hustě a dorůstají značného objemu. Letorosty odstávají, jejich špičky se až sklánějí a jsou opatřeny jednoduchými, řidčeji dvojitými až trojitými silnými ostny.

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz. Slupku mají ochmýřenou, silnou, přece však tak průsvitnou, že zrněčka prokmitají, zelenou, na slunečné straně o něco žlutší i pěkně červenavě mramorovanou, hojně bělavě žilkovanou a řídce tečkovanou.

Dužninu mají navinule sladkou a kořenitou.

Uzrává v druhé polovici července a jest jak na stůl, tak i k zaváření výborná a velice hledána.

Původní jméno: Jolly Angler. Colliers (Sličný rybář).

Popisy: Moravské Ovoce čís. 152 Zelená obrovská, Maurer str. 198 Grüne Riesenbeere, H. der Obstk. str. 228 a Jankowski str. 618 Jolly Angler, Dittrich III str. 614 Collier's lustiger Angler.

ŽLUTÁ OBROVSKÁ.

Jako všechny jiné pochází i tato z Anglie, kdež vznikla asi v polovici předešlého století. U nás jest z nejrozšířenějších a nejoblíbenějších srstek a lze ji nalézt téměř v každé zahradě.

Oblihy té skutečně zasluhuje, málo srstek skýtá i při špatnějších poměrech tak krásných, velikých plodů jako tato.

Keře rostou bujně, dorůstají však jen střední velikosti a jsou neobyčejně plodné. Letorosty odstávají, jejich špičky se až sklánějí a jsou opatřeny po větší části své délky ostrými, jednoduchými ostny.

Velikost a tvar bobulí vystižen jest barevným obrazem dokonale. Slupku mají hladkou, silnou, zelenavě žlutou, na slunečné straně hněděčerveně skvrnitou, žlutě žilkovanou a jemně tečkovanou.

Dužninu sladkou a kořenitě navinulou.

Uzrává v druhé polovici července a jest stolu okrasou i pochoutkou, pro trh pak velmi význačna.

Původní jméno: Leveller. Greenhalgh.

Troja: Leveller.

Popisy: Maurer str. 250 Gelbe Riesenbeere.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

G) SRSTKY.

Čís. 52.

ŽLUTÁ NEJRANNĚJŠÍ.

FRÜHESTE GELBE.
YELLOW LION.

ŽLUTÁ NEJRANNĚJŠÍ.

Z Anglie, kdež jest již ode dávna známa, k nám rozšířená srstka, kterouž lze mezi nejranější a nejlepší zařaditi a každému doporučiti do domácí zahrady.

Keře jsou úplně zdravé, rostou velmi bujně a dorůstají značné velikosti a jsou záhy velice plodné. Letorosty rostou vzhůru a jsou dlouhými dvoj- a trojklanými, zřídka jednoduchými ostny opatřeny. Listy jsou v rozpuku chloupkaté a později sivě zelené

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale a jen za pečlivého ošetřování bývají o něco větší.

Slupku mají dlouze brvitou, tenkou a as tak průsvitnou, že jádérka jaksi prokmitují, mdle zlatě žlutou, na slunečné straně až tmavě žlutou, ve stínu zelenavou, světležlutými žilkami protkanou a bělavě drobounce tečkovanou. Dužninu hojně šťavnatou, sladkou, sotva že jemně navinulou, libé příchuti a velmi dobrou.

Uzrává záhy v první polovici července a vydrží ve zralém stavu dlouho na keřích.

Pro ranost jest velice hledána, na stůl výborná a hodí se dobře ke zpracování.

Původní jméno: Yellow Lion. Ward (Žlutý lev).

Popisy: Moravské Ovoce čís. 155 Nejranější žlutá lví, Maurer str. 246 Früheste Gelbe, H. der Obstk. str. 246, Jankowski str. 619 Yellow Lion, Dochnahl čís. 355 Markt-Goldbeere.

Další jména: Allerfrüheste Gelbe, Early Sulphur, Frühe rauhe Gelbe, Gelbe Honigbeere, Gelber Löwe, Golden Ball, Golden Bull, Moss's Seedling, Ruige Geele, Yellow Ball.

ŽLUTÁ NEJRANNĚJŠÍ.
FRÜHESTE GELBE — YELLOW LION.

ŽLUTÁ KULOVITÁ.
RUNDE GELBE — GLOBE YELLOW.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

G) SRSTKY.

Čís. 53.

ŽLUTÁ KULOVITÁ.

RUNDE GELBE.
GLOBE YELLOW.

ŽLUTÁ KULOVITÁ.

Pochází taktéž z Anglie a jest asi od roku 1830 známa. U nás málo se pěstuje, ač lze ji do domácích zahrad vřele doporučiti.

Keře rostou bujně, jsou veliké, rozvětvují se řídké a jsou velmi plodné. Letorosty rostou vzhůru a jsou jednoduchými, slabými ostny opatřeny; ke konci jsou bezostné.

Přibližnou velikost i tvar znázorňuje barevný obraz velmi dobře; jen při pečlivém ošetřování jsou plody větší, as 32 mm dlouhé. Slupku mají jemně ochmýřenou, tenkou, tak že jádérka skrze ni prokmitají, zelenavě žlutou, na slunečné straně až zlatě žlutou a i tmavě hnědě skvrnitou a hojně tečkovanou.

Dužninu mají jemně navinule sladkou a velmi příjemnou.

Uzrává po Žluté nejranější, jest na stůl velmi dobrá a na trhu pro rannost vážená.

Původní jméno: Globe Yellow (Zlatá kule).

Popisy: Moravské Ovoce čís. 157 Žlutá kulatá, Maurer. str. 286 Runde Gelbe, H. der Obstk. str. 241 Globe Yellow.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
G) SRSTKY.

Čís. 54.

ZLATĚŽLUTÁ KULOVITÁ.

MARMORIERTE GOLDKUGEL.
GOLDEN YELLOW.

ZLATĚŽLUTÁ KULOVITÁ.

V Anglii známa byla již v první polovici předešlého století, načež v krátkosti přenesena byla i k nám. Nenašla však dodnes té obliby, jaké by pro své dobré vlastnosti právem zasluhovala. Doporučuje se do zahrad domácích i ku pěstování ve velkém, k vůli získání velkého množství plodů ke zpracování.

Keře rostou velice bujně, rozvětvují se řídké, jsou veliké a velice plodné. Letorosty odstávají, špičky jich až visí a jsou opatřeny jednoduchými slabými ostny; konce letorostů jsou bezostné.

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale. Bobule mají slupku poblíže kalíšku zcela řídké ochmýřenou, jinak hladkou, slabou tak, že i jádérka jí prokmitají, pěkně žlutou, ve stínu zelenavě žlutou, místem zvláště po žilkách rudě mramorovanou, světležlutě žilkovanou a řídké tečkovanou.

Dužninu mají šťavnatou a slabě, libě navinule sladkou.

Uzrává v polou července a hodí se výborně na stůl i ke zpracování na všemožné způsoby, zvláště k výrobě vína.

Původní jméno: Golden Yellow. Dixon (Zlatožlutá).

Popisy: Maurer str. 270 Marmorierte Goldkugel, H. der Obstk. str. 237 Golden Yellow, Dochnahl čís. 110 Glänzende Glasbeere, Dittrich III str. 618 Dixon's Goldgelbe.

ZLATĚŽLUTÁ KULOVITÁ.
MARMORIERTE GOLDKUGEL — GOLDEN YELLOW.

CITRONOVÁ OBROVSKÁ.

RIESEN-ZITRONENBEERE.
TWO TO ONE.

□ □ □

MOUNT PLEASANT.

CITRONOVÁ OBROVSKÁ.

V Anglii poznali ji již počátkem předešlého století, u nás asi o 50—60 let později. Je to krásná, veliká a dobrá srstka. Má-li se však pěkně vyvinouti, vyžaduje zvláště pečlivého ošetřování a musí se jí vykázati místo v nejlepší půdě v domácí zahradě. Pro pěstování ve velkém nedoporučuje se z toho důvodu, že keře zůstávají malé.

Keře rostou mírně, jsou však zdravé a stálé a velice plodné, rozvětvují se hustě a letorosty odstávají; jsou opatřeny od spodu jednoduchými ostny, konce však jsou bezostné.

Velikost a tvar bobulí znázorňuje dokonale barevný obraz. Mají slupku hladkou, jen sem tam najde se ojedinelá brva, tenkou, tak že jádra jí prosvítají, světležlutou, sem tam tmavě skvrnitou a hojně bělavě žilkovanou.

Dužninu mají velmi jemnou, sladkou a jemně navinulou.

Uzrává asi v polou července a jest jednou z největších a nejlepších srstek.

Původní jméno: Two to One. Whittacker (Jedna jako dvě).

Popisy: Maurer str. 280 Riesen-Zitronenbeere, H. der Obstk. str. 238 Two to One, Dochnahl čís. 113 Citronen-Glasbeere.

MOUNT PLEASANT.

V Anglii jest známa as od polovice předešlého století. P. Proche ve Sloupně pěstoval ji však také již od let 1880 a velice jí sobě vážil. Doporučuje se ku pěstování v domácích zahradách.

Keře rostou velice bujně a dorůstají střední velikosti; rozvětvují se řídce a jsou velice plodné. Letorosty odstávají a jsou silnými, jednoduchými ostny opatřeny.

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale. Slupku mají řídce brvitou, silnou, pěkně tmavě žlutou, na slunečné straně sem tam rudě mramorovanou, řídce tečkovanou a světle žlutavě žilkovanou.

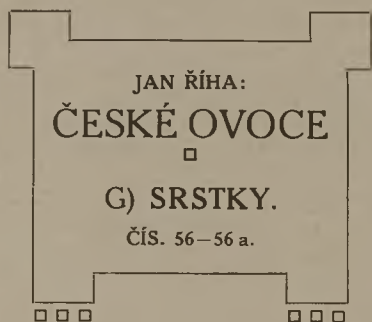
Dužninu mají jemnou a libě kořenitě sladkou.

Uzrává v druhé polovici července. Jest krásná a velmi dobrá na stůl a význačná pro trh.

Původní jméno: Mount Pleasant. Heape.

Popisy: Maurer str. 274 Mount Pleasant.

BÍLÁ NÁDHERNÁ.

WEISSE TRIUMPHBEERE.
WHITESMITH.

□ □ □

BÍLÁ ÚRODNÁ.

WEISSE VOLLTRAGENDE.
SHANNON.

BÍLÁ NÁDHERNÁ.

V Anglii známa byla již v prvních letech předešlého století a jest nejen tam, však i v Americe velice oblíbena. U nás poznali jsme ji as v polovině předešlého století, získala sobě obliby, ale přece ne tak, jak by zasluhovala pro své velice dobré vlastnosti, zvláště však pro neobyčejnou plodnost. Doporučuje se nejen k pěstování v zahradách domácích, ale i ve velkém.

Keře rostou velmi bujně, narůstají do střední velikosti a jsou velice stálé. Letorosty rostou vzhůru a jsou jednoduchými, dvojitými i trojitými ostny opatřeny.

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale. Jen za velice pečlivého ošetřování bývají o něco větší.

Slupku mají velice jemně chmýřitou, tenkou, tak že jádérka prokmitávají, žlutavě zelenou, na slunci bledší a částečně zahnědle červeně skvrnitou a tečkovanou a zelenavě bělavě žilkovanou.

Dužninu mají velmi jemnou, libě kořenitou, sladkou a zcela mírně navinulou. Uzrává v druhé polovici července a lze ji čítati mezi nejlepší a nejhledanější srstky.

Původní jméno: Whitesmith. Woodward (Bílý kovář).

Popisy: Mor. Ovoce čís. 162 Vítězná bílá, Maurer str. 332 Weisse Triumphbeere, H. der Obstk. str. 256 White Smith, Dochnahl čís. 424 Feinriechende Zungenbeere.

Ostatní známá jména: Grundy's Lady Lilford, Hall's Seedling, Lancashire Lass, Sir Sidney Smith.

BÍLÁ ÚRODNÁ.

V Anglii známa jest již od začátku předešlého století. Nalezla dosti obliby, ne však tak, jak by toho zasluhovala pro krásu, velikost a velmi dobrou chut. Doporučuje se hlavně do domácích zahrad.

Keře rostou spoře, přece však bujně, jsou velice stálé a velmi plodné a narůstají do střední velikosti. Starší větve barví se světle hnědočerveně. Letorosty rostou vzhůru a jsou opatřeny jednoduchými, řidčeji dvojitými neb trojitými ostny.

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale. Při pečlivém ošetřování narůstají o něco větší. Slupku mají hladkou a tak tenkou, že jádérka prokmitají, šedě žlutavě bělavou, mnohdy na slunečné straně karminově mramorovanou a velmi drobně a hojně tečkovanou. Dužninu mají jemnou, sladkou neb jen zcela nepatrně navinule sladkou.

Uzrává v druhé polovici července a hodí se na stůl i ke všemožnému zpracování.

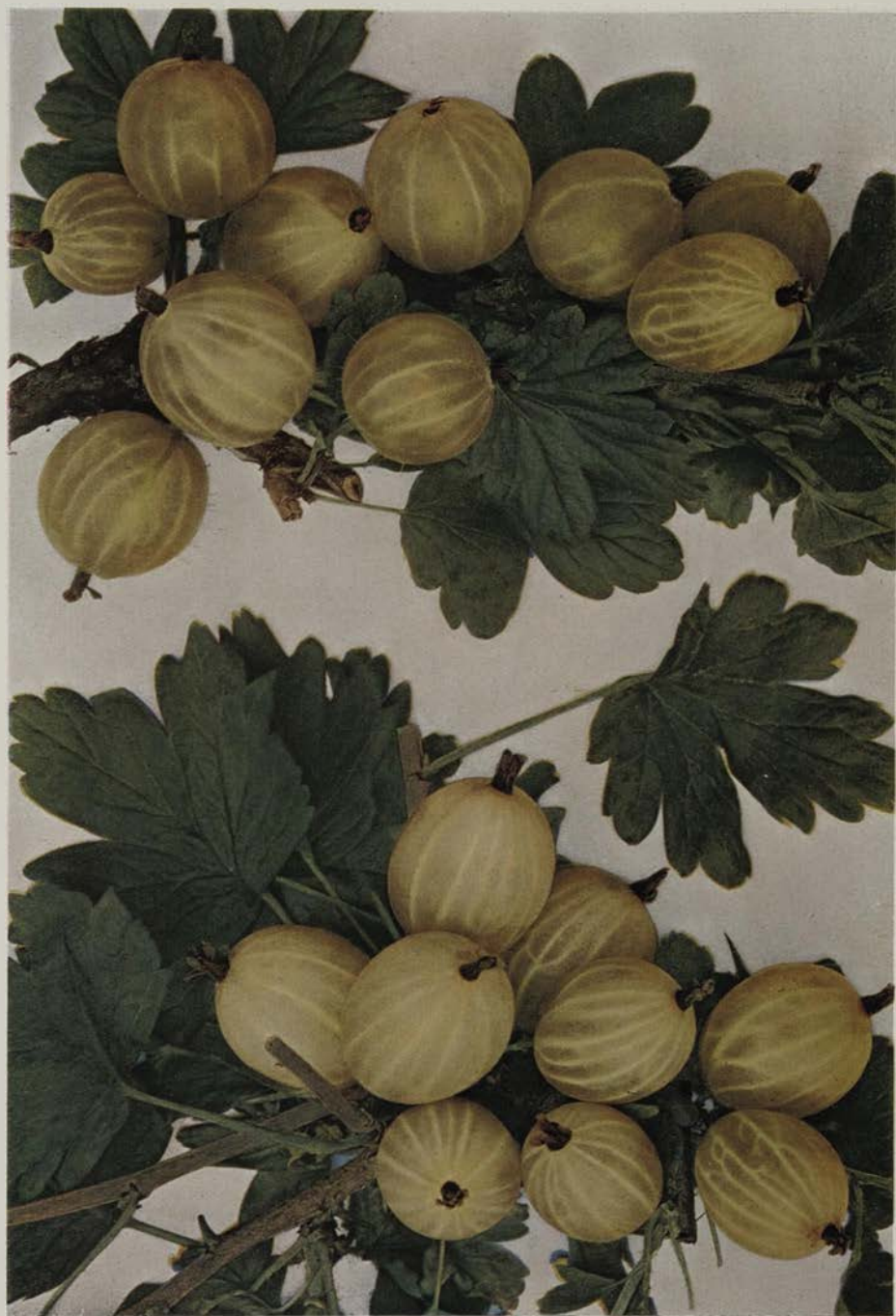
Původní jméno: Shannon. Hopley.

Troja: Shanana.

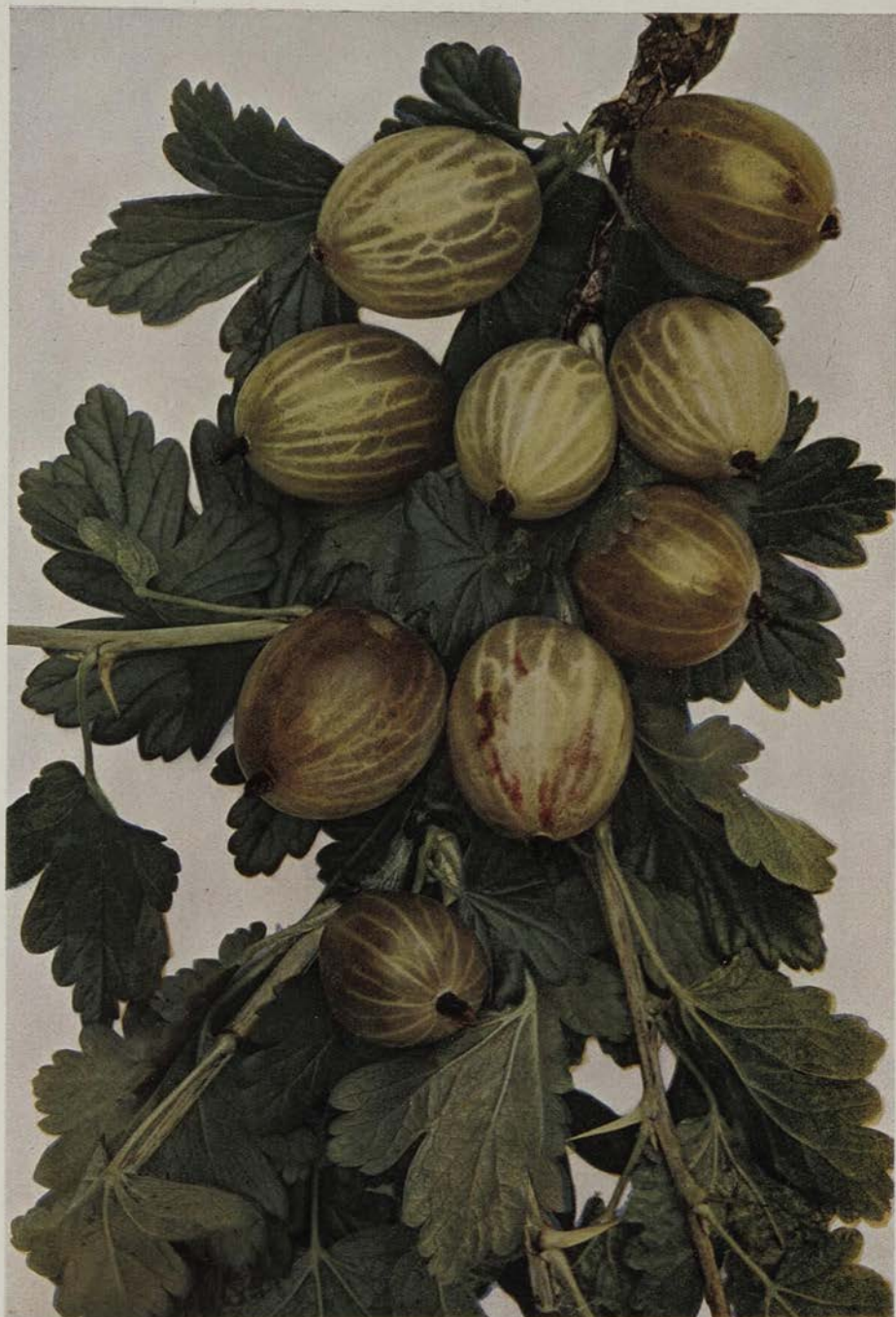
Popisy: Mor. Ovoce čís. 160 Bílá velmi nosná, Maurer str. 334 Weisse Volltragende, H. der Obstk. str. 253 Shanon, Dochnahl čís. 33 Weinige Krausbeere.

BÍLÁ NÁDHERNÁ.
WEISSE TRIUMPHBEERE — WHITESMITH.

BÍLÁ ÚRODNÁ.
WEISSE VOLLTRAGENDE — SHANNON.

BÍLÁ CÍSAŘSKÁ.
WEISSE KAISERBEERE — ANTAGONIST.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
G) SRSTKY.

Čís. 57.

BÍLÁ CÍSAŘSKÁ.

WEISSE KAISERBEERE.
ANTAGONIST.

BÍLÁ CÍSAŘSKÁ.

V Anglii, kdež asi vznikla, známá jest již více než 100 let a již v letech 1809 soupeřila tam na výstavách o cenu za největší srstky a zůstala vítěznou; byly prý tam vystaveny plody, o jichž velikosti se nám ani nesní, až 54 g těžké. U nás pěstoval ji se zvláštní zálibou ve větším množství J. Proche ve Sloupně, od něhož se také na všechny strany velice rozšířila.

Oblihy, jaké sobě získala, skutečně zasluhuje, málo jest podobných, které se i za méně příznivých poměrů tak pěkně vyvinují. Doporučuje se zvláště pro domácí zahrady a přátelům velikých plodů.

Keře rostou proti jiným slaběji, jsou stálé, velmi plodné, dorůstají však jen menších rozměrů. Letorosty rostou do výše a jsou opatřeny krátkými slabými, jednoduchými i trojitými ostny.

Velikost i tvar bobulí znázorňuje barevný obraz. Za pečlivého ošetřování bývají bobule až 45 mm dlouhé.

Slupku mají silnou, hladkou s ojedinělými brvami, žlutavěbělavou, na slunečné straně sličně červeně mramorovanou, skvrnitou, řídce tečkovanou a světležlutavě žilkovanou. Poblíže slupky bývají žilky zelenavé a jako propadlé.

Dužninu mají jemnou a příjemně sladkou, slupka sama jest nakyslá.

Jest z nejpozději zrajících. Na stole jest okrasou i pochoutkou a pro trh velmi význačna.

Původní jméno: Antagonist. Oldfield.

Troja: Soupeřská.

Popisy, Mor. Ovoce čís. 159 Bílá nepřekonatelná, Maurer str. 328 Weisse Kaiserbeere.

Mimo popsané a zobrazené srstky zasluhují zvláštního povšimnutí:

Semenáč p. Proche

- 57 a. **NON PLUS ULTRA**, která řadí se k největším, nejkrásnějším a nejlepším srstkám. Má slupku hladkou, žlutězelenavou, jest velice plodná a dobře roste.

E. Šámal v Mladé Boleslavi šířil srstku

- 57 b. **TRIUMPHANT** s velikými, hladkými až 30 mm dlouhými bobulemi barvy zlatěžluté.

Jos. Šolc ve Velvarech vypěstoval:

- 57 c. **AZUR**, má veliké, dlouhé, hladké bobule barvy zelené.
- 57 d. **ČESKÁ KORUNA**, má veliké, hladké, kulaté bobule barvy jantarově žluté.
- 57 e. **LAHŮDKA**, má bobule veliké, podlouhlé, hladké, barvy granátově červené.
- 57 f. **NEGRO**, má bobule veliké, kulaté, brvité, barvy ruděčervené.
- 57 g. **PERLA**, má bobule velké, kulaté, brvité, barvy ruděčervené.
- 57 h. **PODŘIPSKÝ OBR**, má bobule dlouhé, obrovské, brvité, jemně růžové
- 57 ch. **SKVOST VELVARSKÝ**, má bobule veliké v podobě lahví, barvy červenavé.
- 57 j. **ZLATOHLAV**, má bobule veliké, dlouhé, barvy zlatěžluté.

Z cizích jsou doporučení hodny :

- 57 k. **CROWN BOB**, má bobule velmi veliké, elipsovité. barvy světle hnědčervené, pozdě zraje a nemá chyběti.
- 57 l. **CHESIRE STARR**. Maruškou velmi chválená, veliká, téměř kulovitá srstka, která má slupku řídce brvitou, zeleněžlutou a jest velice chutná.
- 57 m. **MAURERŮV SEMENÁČ**. — SÄMLING VON MAURER. — Velice plodná, poloranná srstka s bobulemi as 35 mm dlouhými, krátce elipsovitými, barvy světlečerveně mramorované a velmi dobré chuti.

RYBÍZ

RYBÍZ.

Původ rybízu není objasněn. První zmínka děje se o něm (dle Maurera) ke konci čtrnáctého století, kdy ho užíváno bylo k účelům léčebným. Teprve během století patnáctého a šestnáctého začal se pěstovati rozsáhlejší měrou. Koncem šestnáctého století známo bylo již několik odrůdeků, mezi nimi i bílý. Také černý rybíz znám jest as od té doby.

Pěstování rybízu neliší se v ničem od pěstování srstek, sází se na stejnou vzdálenost, vyžaduje jako srstka bujné, živné půdy, kterou nutno častým hnojením v síle udržovati; také ani vlaha nesmí chyběti. Roste sice i na suchopárech, plody však zůstanou tu droboučké a nechutné. Většího stínu také nesnese, obyčejně pod stromy neplodí, má se mu vykázati místo slunné a teplé.

Množí se stejně jako srstky řízký, odnožemi, šlechtěním na zlatý rybíz a k docilení nových odrůdeků i semenem.

Množení řízký jest velice jednoduché a vděčné. Jest jen nevyhnutelno, by řízký řezaly se hned na podzim, dobře uložily a brzo na jaře zapáchaly. Nesmějí se nechatí však zaschnouti, stane-li se tak, jest práce z větší části marna. Řezati řízký až na jaře zřídka vede k lepšímu výsledku. Šlechtění na zlatý rybíz daří se mnohem lépe než srstek a provádí se s velmi dobrým prospěchem na jaře i v srpnu, ve volné půdě družením (kopulováním). I očkování lze užítí, což se u srstek zřídka daří.

Nejvhodnější tvar pro pěstování rybízu jest keř, který skýtá největší užitek, plody vyvinují se tak dokonale jako na stromcích šlechtěných, které více jen ozdobě zahrady slouží a v poměru ke keřům mnohem menšího výnosu poskytují.

Škůdců i rybíz má celou řadu. Píďalka i pilatka angreštová přecházejí rády i na rybíz a ožirají vše často do hola. Mšice rybízová (*Aphis Ribis* L.) usazuje se zvláště na spodní straně listů, které tím se kadeří, žloutnou a padají. Stává se tak nejvíce v úplně uzavřených, dusných zahrádkách. Jak ochrana osvědčilo se až dodnes stříkání tabákovou, rozředěnou březkou.

Za velice povážlivou chorobu lze považovati předčasné opadávání velké části listů, takže jen několik listů po koncích zůstane (někdy ani ty) ještě před uzráním plodů, které tím špatně dozrávají, ba často ani nedozrají. Mnohdy zavinuje to přecházející trvalé sucho, většinou však jest to drobnohledná houba (*Gloeosporium*

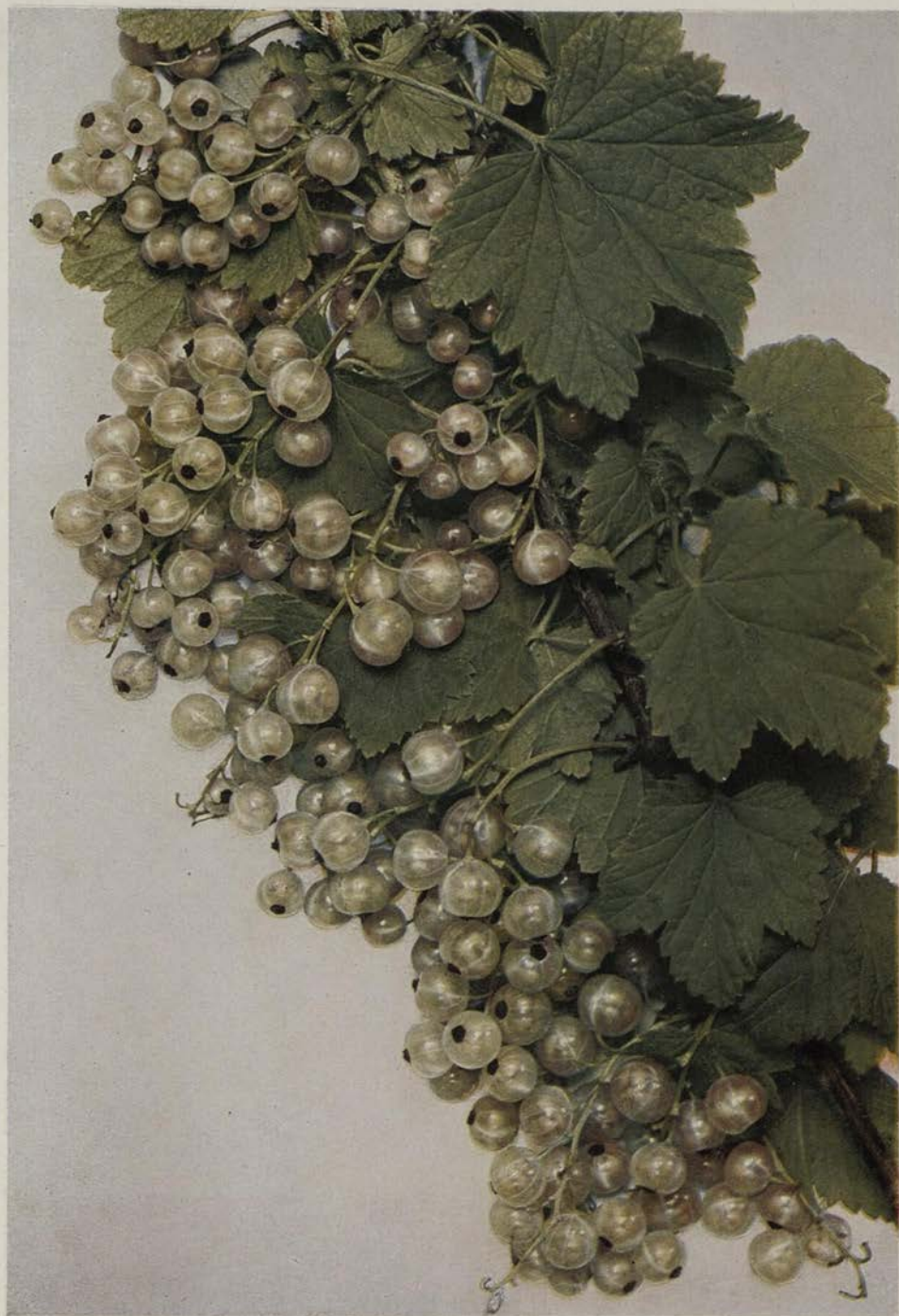
Ribis Mont & Desm.). Jakousi ochranu proti tomuto zlu skýtá včasné postřikání celých keřů bordeauxskou jíchou již v březnu, po druhé po odkvětu. Širší pojednání o tom podal Dr. Fr. Straňák v Ovoc. Rozhledech roku 1914 na straně 20: Choroba způsobující předčasně opadávání listu rybízu. — Další nebezpečný škůdce rybízu jest tak zvaná Nesytka (Sesia), která se zavrtává do dřene a ji vyžírá. Obšírně popsal ji St. Sousedík, okr. pomolog v Plzni, v Ovoc. Rozhledech roku 1911 na str. 126.

Výběr zobrazených a popsanych odrůd sestaven byl za stejných poměrů jako výběr srstek. Mimo ně známo jest dnes kolem 80 rozmanitých jiných odrůd. Některé spisy uvádějí, nedbajíce jmen vedlejších, která v pojmenování rybízu veliké zmatky způsobují, daleko přes 100 odrůd.

Věškery odrůdy rozdělují spisovatelé na odrůdy: Červené, růžové, červeně a růžově pruhované, bílé a černé. Zvláště zajímavé odrůdy jsou: Rybíz bezjaderný, úplně bez jader, hodící se výborně k zaváření; Bar-le-Duc, čistě bílý, zcela průsvitný, s málo jádry, červeně a růžově pruhovaný, který se však vyznamenává jen svojí zvláštní barvou, nikoliv však hodnotou.

O upotřebení rybízu v kuchyni i o výrobě rybízového vína pojednávají spisy u srstek uvedené. —

CÍSAŘSKÝ BÍLÝ.
WEISSE KAISERLICHE — GROSEILLE IMPÉRIALE BLANCHE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

H) RYBÍZ.

Čís. 58.

CÍSAŘSKÝ BÍLÝ.

WEISSE KAISERLICHE.
GROSEILLE IMPÉRIALE BLANCHE.

CÍSAŘSKÝ BÍLÝ.

Rozšířil se z Francie, kdež asi vznikl.

Nyní zná jej snad každý, kdo rybíz pěstuje. Zaslouhuje té všeobecné obliby, které se těší, jest z bílých nejlepší a nejplodnější. Doporučuje se k pěstování v zahradách domácích, v dobré živné půdě i k pěstování ve velkém tam, kde se mu žírná půda vykázati může.

Keře rostou o něco mohutněji než Holandského bílého, zůstávají však přece jako jiné bílé odrůdy malé a musí se pilným prořezáváním starého dřeva i hnojením ve vzrůstu udržovati.

Velikost hroznů i bobulí znázorňuje barevný obraz. Za menší úrody nebo za ošetřování zvláště pečlivého bývají hrozny bohatší a bobule poměrně větší.

Bobule mají slupku prosvítavou, bělavě žlutavou, dužninu a šťávu sladce nakyslou a k požitku příjemnou.

Uzrává koncem června.

Původní jméno: Groseille Impériale Blanche.

Troja: Císařský bílý. Popisy: H. der Obstk. str. 275 Weisse Kaiserliche, Thomas 33 Impériale Blanche. Další jména: Groseillier Impérial Blanc Jaune, Impérial White, White Grape.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

H) RYBÍZ.

Čís. 59.

HOLANDSKÝ BÍLÝ.

HOLLÄNDISCHE WEISSE.
GROSEILLE DE HOLLANDE À FRUIT BLANC.

HOLANDSKÝ BÍLÝ.

Prastará tato odrůda pochází, jak již jméno naznačuje, asi z Holandska, aspoň byla odtamtud rozšířena. Doporučuje se do zahrad domácích a za dobrých půdních poměrů i k pěstování ve velkém.

Keře rostou mnohem slaběji než stejnojmenné odrůdy červené, také nejsou tak stálé a musí se pilným hnojením udržovati při vzrůstu. Zůstanou mnohem menší, jsou však velice plodné.

Velikost broznů i bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale; za pečlivého ošetřování bývají bobule o něco větší.

Slupku mají průsvitnou, bílou, žlutavě žilkovanou, dužninu jemnou a příjemně nasládlé navinulou.

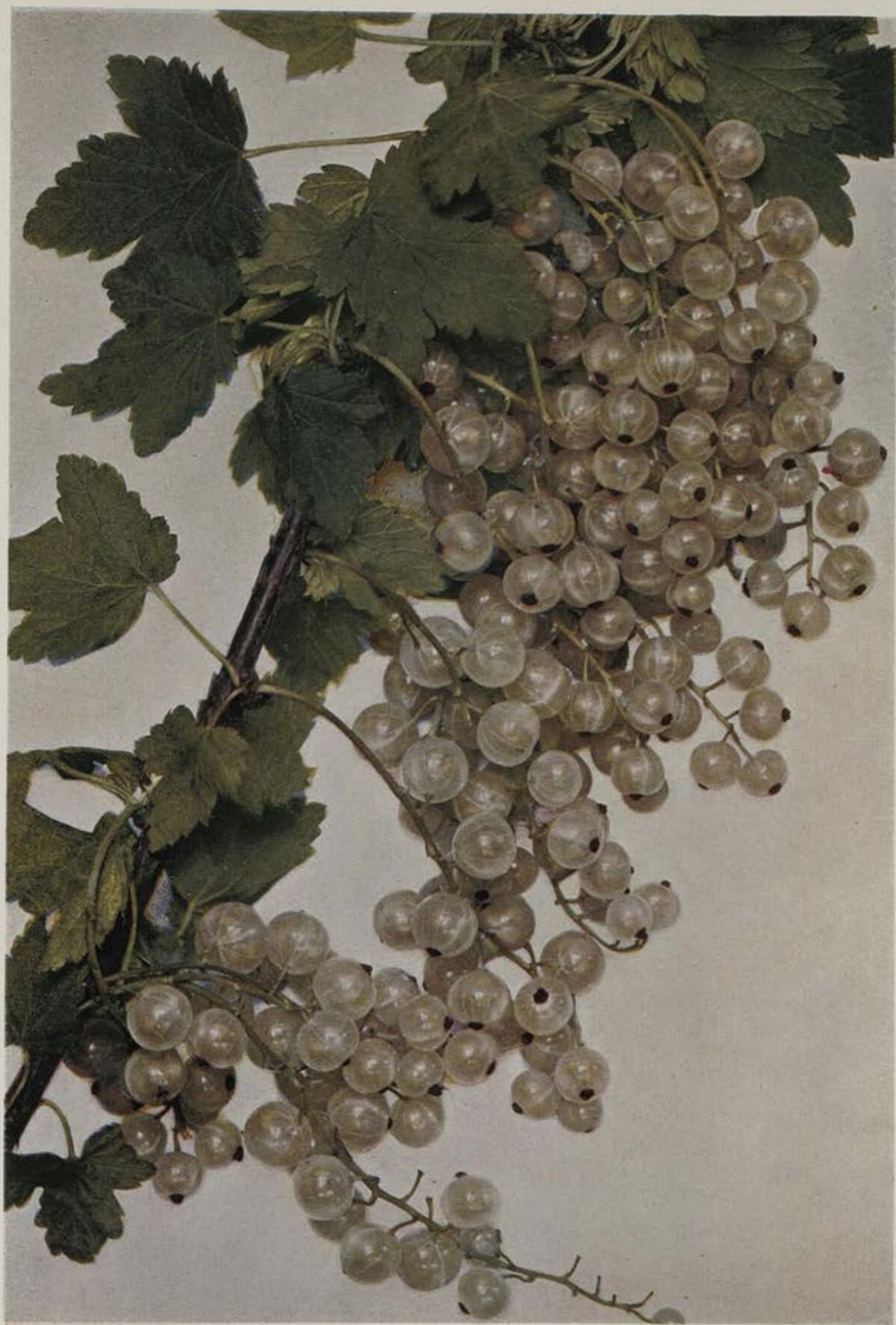
Hodí se ke všemu a zvláště k výrobě rybízového vína.

Uzrává koncem června.

Troja: Holandská bílá. Popisy: Mor. Ovoce čís. 168 Hollandský bílý, H. der Obstk. str. 274 Holländische weisse, Dochnahl čís. 37 Holländische Perlbeere, Thomas str. 33 Blanche de Hollande, Jankowski str. 623 Holenderská.

Další jména: Dana's New White, Groseillier à Fruit Jaune Ambré, Groseillier de Hollande à Fruit Blanc, Grosse Blanche Ancienne, Jeeves' White, Jeeves's White, Morgan's White, New White Dutch, Pearl White, Reeve's White, White Antwerp, White Clinton, White Crystal, White Dutch, White Grape.

HOLANDSKÝ BÍLÝ.
HOLLÄNDISCHE WEISSE — GROSEILLE DE HOLLANDE À FRUIT BLANC.

Z ostatních bílých odrůd zasluhují povšimnutí:

- 59 a. **BAR-LE-DUC BÍLÝ**, má hrozny i bobule veliké, v nich málo jader a má chut velice lahodnou.
- 59 b. **DLOUHOHROZEN BÍLÝ**, má hrozny velice dlouhé, bobule takéž dosti veliké a v nich málo jader.
- 59 c. **GOEGGINGERŮV HRUŠKOVITÝ BÍLÝ**, má úplně stejné vlastnosti jako červený, jen barvou se liší a má lahodnější chut.
- 59 d. **ŠAMPAŇSKÝ BÍLÝ**, má hrozny dlouhé a bobule veliké; velice plodný.
- 59 e. **VERSAILLSKÝ BÍLÝ**, má velmi dlouhé hrozny, bobule veliké a jest velmi chutný.
- 59 f. **WERDERSKÝ BÍLÝ**, podobá se k nerozeznání Holandskému bílému a má stejně výborné vlastnosti.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE
□

H) RYBÍZ.

Čís. 60.

FAYŮV ÚRODNÝ.

FAY'S NEW PROLIFIC.

FAYŮV ÚRODNÝ.

Krásný tento rybíz vypěstoval majetník sadů Fay v Portlandě ve státě Novoyorském v Americe, odkudž nám byl přivezen ke konci předešlého století. Velké doporučení přispělo nemálo k jeho rychlému rozšíření, takže jest dnes znám všeobecně.

Jest z nejranějších, velice plodný, velkozrnný a lahodný, keře však se tak rozkládají, že se až po zemi plazí a plody se znečišťují. Mimo to trpí velice předčasným opadáváním listu, takže plody špatně vyžívají. Tato špatná vlastnost nedoporučuje sázeti jej ve velkém množství, více je do zahrad domácích, kde se snáze dá předejítí jmenovaným nedostatkům.

Má-li se dobře vyvinouti, musí se mu vykázati půda co možná živná, vlhounká, na slunečném místě.

Keře rostou velice bujně, rozkládají se a jsou záhy a velice plodné.

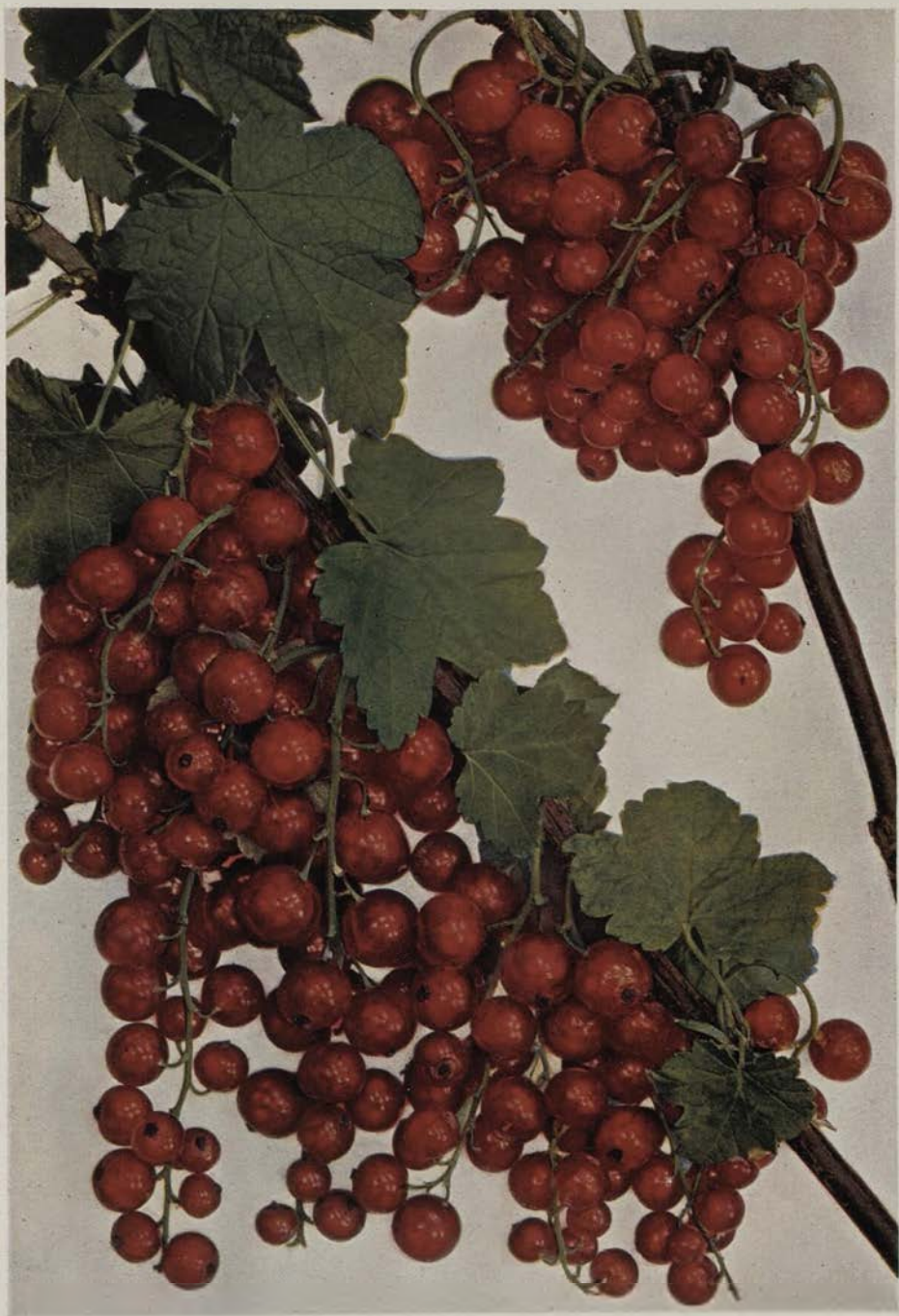
Velikost hroznů i bobulí znázorňuje barevný obraz. Bobule mají barvu jasně šarlatovou, jsou velice šťavnaté, jen zcela mírně navinule nakyslé, takže jsou k jídlu příjemny.

Uzrává s nejranějšími vždy o několik dnů dříve než Holandský.

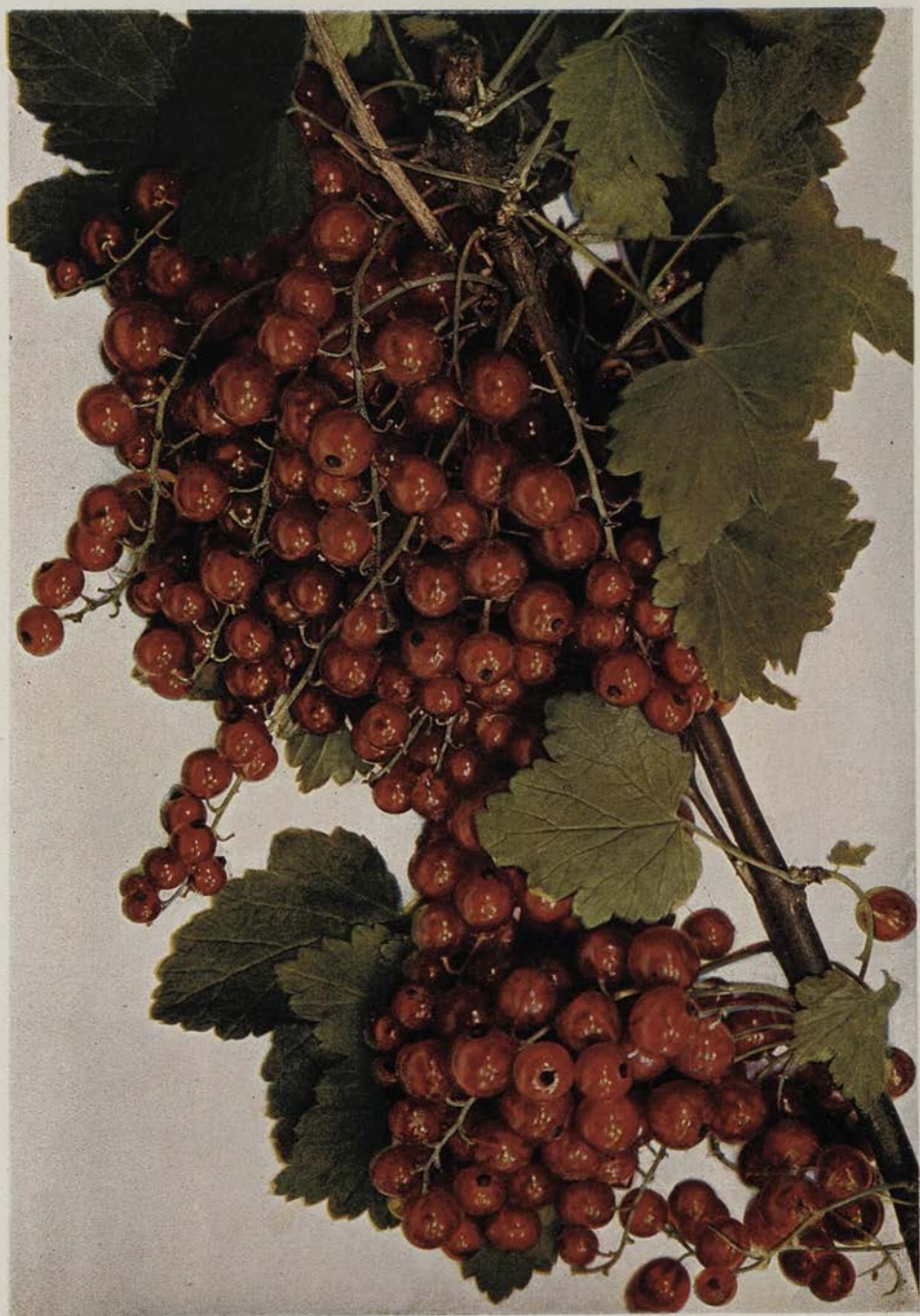
Původní jméno: Fay's New Prolific.

Troja: Americká. — Popisy: Mor. Ovoce čís. 164 Fayův červený, Der Obstgarten 1881 str. 7, Jankowski str. 622 Fay's New Prolific, místem nazývají jej: Fay's New Prolific Red Currant.

FAY-ŮV ÚRODNÝ.
FAY'S NEW PROLIFIC.

HOLANDSKÝ ČERVENÝ.
HOLLÄNDISCHE ROTE — GROSEILLE DE HOLLANDE À FRUIT ROUGE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

H) RYBÍZ.

čfs. 61.

HOLANDSKÝ ČERVENÝ.

HOLLÄNDISCHE ROTE.
GROSSEILLE DE HOLLANDE À FRUIT ROUGE.

HOLANDSKÝ ČERVENÝ.

Dle jména lze souditi, že pochází, aneb aspoň rozšířen byl z Holandska, kde jest již od pradávna znám.

U nás úplně zdomácněl a jest nejznámější a nejoblíbenější. Přízně té svrchovaně zasluhuje, třebaže i nebyly by hrozny a bobule tak veliké jak odrůd třešňových rybízů. Za to má jiné vzácné vlastnosti. Spokojí se i s hubenější půdou, roste pěkně do výše a nerozkládá se, keře jsou velmi stálé, úplně zdravé a podržují svěží zelený list až do podzímku, čímž bobule lépe dozrávají než odrůd, které list předčasně pouštějí. Dobré tyto vlastnosti doporučují jej téměř výhradně k pěstování ve velkém množství.

Velikost hroznů i bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale. Zobrazená velikost jest směrodatná, a jen za velmi pečlivého ošetřování bývají hrozny i bobule větší.

Slupka jest průsvitná, krásně světle červená, dužnina jest příjemně kyselá.

Uzrává koncem června a hodí se výborně ke každému zpracování.

Původní jméno nelze zjistit.

Troja: Holandská červená. — Popisy: Mor. Ovoce čís. 165 Hollandský červený, H. der Obstk. str. 268 Holländische rothe, Dochnahl čís. 8 Holländische Johannisbeere, Thomas str. 33 Grosse Rouge Ancienne, Jankowski str. 622 Holenderska Czerwona.

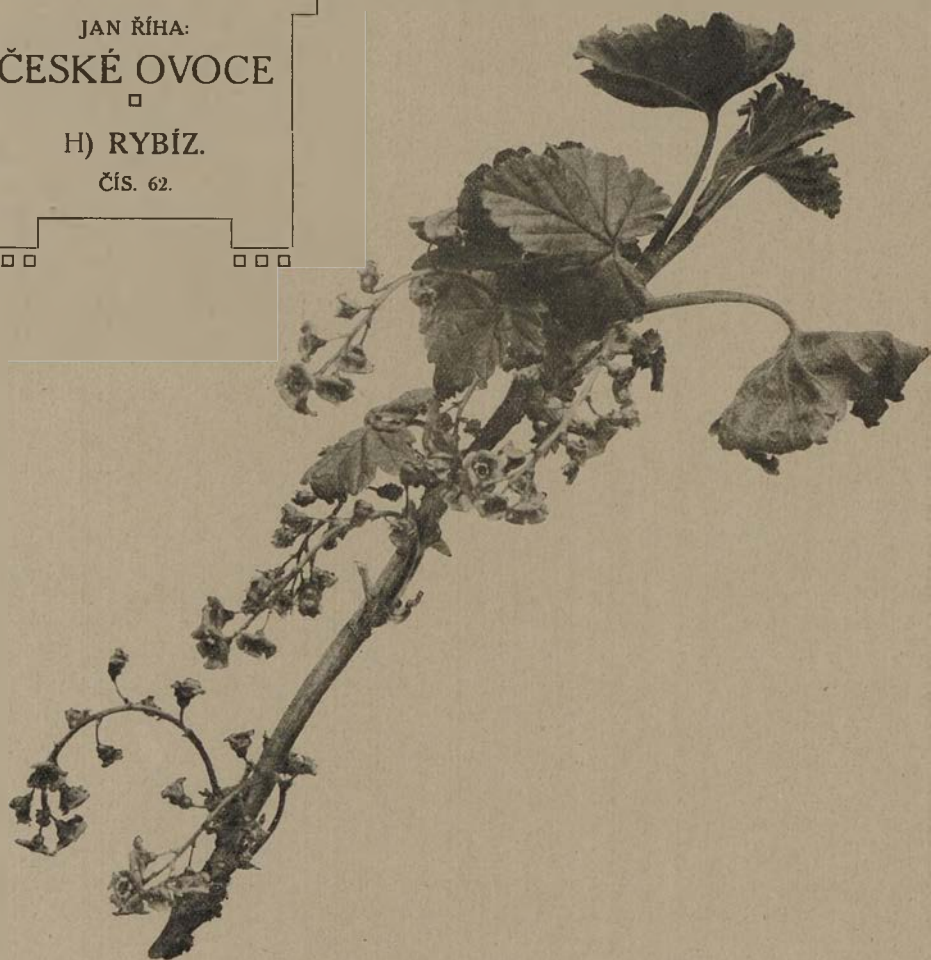
Další jména: Groseillier à Fruits Rouges, Groseillier à Gros Fruits Rouges, Grosse Rote Englische, Large Bunched Red, Large Red, Large Red Dutch, Long Bunched Red, Morgan's Red, New Red Dutch, Prinz Albert, Red Dutch, Red Grape, Rouge à Gros Fruit.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
H) RYBÍZ.

Čís. 62.

TŘEŠŇOVÝ ČERVENÝ.

KIRSCH-JOHANNISBEERE.
GROSEILLE-CERISE.

TŘEŠŇOVÝ ČERVENÝ.

Pochází asi z Francie, aspoň jej odtamtud ke konci první polovice předešlého století na vše strany rozšířili.

U nás úplně zdomácněl a najde se téměř v každé zahradě. Hodí se výborně nejen do zahrad domácích, avšak i do velikých sadů s Holandským červeným. Jest výborný na stůl a na trhu pro své veliké bobule nejvíce vyhledáván.

Má-li se dokonale vyvinouti, musí se mu vykázati místo v půdě nejlepší, a ještě hojným hnojením ve vzrůstu nutno jej podporovati. Jest velice plodný, avšak v době květu velmi choulostivý, mrzne-li v dobu tu, vyvinou se jen bobule spodní, hrozny zůstanou krátké a řídké s prázdnými konci, — oprechá.

Velikost hroznů i bobulí znázorňuje dokonale barevný obraz. Bobule mají slupku tenkou, prosvitavou a krásně sytě červenou. Dužnina i šťáva, ač jest nakyslá, přece jest o něco lahodnější než Holandského.

Uzrává koncem června.

Původní jméno nelze zjistit.

Troja: Třešňová červená. — Popisy: Mor. Ovoce čís. 166 Třešňový červený, H. der Obstk. str. 269, Dochnahl čís. 9 Kirsch-Johannisbeere, Thomas str. 33 Groseille-Cerise, Jankowski str. 622 Wiśniowa.

Ostatní jména: Groseille-Cerise à Fruit Rouge, Groseille de Tourés, Groseillier-Cerise, Cherry Curant, Queen Victoria, Red Cherry.

TŘEŠŇOVÝ ČERVENÝ.
KIRSCH-JOHANNISBEERE — GROSEILLE-CERISE.

VERSAILLSKÝ ČERVENÝ.
VERSAILLER — BELLE VERSILLAISE.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

H) RYBÍZ.

Čís. 63.

VERSAILSKÝ ČERVENÝ.

VERSAILLER.
BELLE VERSAILLAISE.

VERSAILLSKÝ ČERVENÝ.

Pochází taktéž z Francie a jest Třešňovému velice podobný, také i v době květu jest stejně s ním choulostivý, a mrzne-li v době té, zůstanou také hrozny velmi krátké, řídké a ke konci prázdné.

Právě takové větve použito bylo ke zhotovení obrazu.

K dokonalému vývinu vyžaduje dobré, často a hojně hnojené půdy. Doporučuje se do zahrad domácích.

Keře rostou velice bujně, nejsou však tak veliké jako keře Třešňového. Rostou do výše, málo se rozkládají a jsou velice plodné.

Barevný obraz nevystihuje jeho dokonalé krásy. Jinak bývají hrozny po šťastném odkvětu mnohem delší, bohatší a bobule větší. Slupku mají průsvitnou a krásně tmavě červenou; dužnina i šťáva jest mírně nakyslá a chutná.

Hodí se jako jiné ke všemu a uzrává koncem června.

Původní jméno: Belle Versaillese.

Troja: Versailleská červená. — Popisy: Mor. Ovoce čís. 167 Versailleský červený, H. der Obstk. str. 271, Dochnahl čís. 19 Versailler, Thomas str. 33 La Versaillese, Janowski str. 622 Versalska.

Ostatní jména: Groseillier Versailles.

JAN ŘÍHA:
ČESKÉ OVOCE

□
H) RYBÍZ.
Čís. 64.

KAVKAZSKÝ ČERVENÝ.

CAUKASISCHE.
GROSEILLE DU CAUCASE.

KAVKAZSKÝ ČERVENÝ.

Původ této skvostné odrůdy není objasněn. Jméno poukazovalo by snad na jeho vlast, není však dokladu.

Podobá se také Třešňovému, avšak jak hrozny tak i bobule jsou ještě větší. Vyžaduje také půdy jen nejlepší, často hnojené a zavlažované v zahradách domácích.

Keře rostou spoře, na způsob Třešňového do výše, málo se rozkládají a jsou stejně plodné.

Velikost hroznů i bobulí znázorňuje barevný obraz dokonale v jejich nejkrásnějším vývinu. Bobule mají slupku průsvitnou, krásně tmavě červenou, dužnina i šťáva jest příjemně sladce nakyslá a chutná.

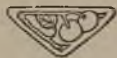
Hodí se velmi dobře na stůl a jest též jeho okrasou, na trhu jest jako Třešňový velice hledán a s tímto zaměňován.

Uzrává za několik dní po Třešňovém.

Původní jméno nelze zjistit.

Troja: Kavkazská. — Popisy: H. der Obstk. str. 267, Dochnahl čís. 17 Caucasische Johannisbeere, Thomas 34 Groseille du Caucase.

Ostatní jména: Groseillier du Caucase, Roem van Haarlem, Ruhm von Haarlem.

KAVKAZSKÝ ČERVENÝ.
KAUKASISCHE — GROSEILLE DU CAUCASE.